

naziv SP: **Urbanistična zasnova naselja
Letuš**

datum: **junij 2026**

NAZIV STROKOVNE PODLAGE	Urbanistična zasnova naselja Letuš št. 323-2026
NAROČNIK	OBČINA BRASLOVČE Braslovče 22, 3314 Braslovče
NAČRTOVALEC	URBANISTI, d.o.o. Grudnova ulica 6 3000 Celje
DATUM IZDELAVE	junij 2026
ŽIG IN PODPIS POOBlašČENIH PROSTORSKIH NAČRTOVALCEV	mag. GORAZD FURMAN OMAN, univ.dipl.inž.arh. PA PPN ZAPS 1060 dr. MOJCA FURMAN OMAN, univ.dipl.inž.geod. PPN ZAPS 2185

PREGLED VSEBINE

1. Uvod4

1.1. Opredelitev namena.....4

1.2. Vsebina UZ5

1.3. Izhodišča hierarhično višjih prostorskih aktov.....6

1.3.1. Vsebinska izhodišča strateškega dela OPN, ki so ključna za UZ.....6

1.3.2. Način upoštevanja nadrejenih prostorskih aktov7

1.3.3. Način upoštevanja ciljev urejanja prostora7

1.3.4. Način upoštevanja ReSPR20508

1.3.5. Način upoštevanja temeljnih pravil urejanja prostora.....10

2. Analiza naravnih in ustvarjenih sestavin prostora naselja Letuš11

2.1 Analiza fizičnega stanja prostorskih struktur.....11

2.1.1 Položaj in krajinske značilnosti11

2.2 Demografske značilnosti15

2.2.1 Uvod15

2.2.2 Demografska podoba.....16

2.3 Splošna analiza poselitve in grajene strukture16

2.3.1 Značilnosti naselja.....16

2.3.2 Arhitekturna identiteta17

2.3.3 Stavbni fond17

2.3.4 Opremljenost z GJI18

3. Analiza izdelanih strokovnih podlag in ključnih izvedbenih prostorskih aktov19

3.1. Strokovne podlage za UON 2022.....19

3.2. Izvedbeni prostorski akti.....25

3.2.1. OPN25

3.2.2. OPPN za obnovo29

4. Urbanistična zasnova naselja Letuš.....31

4.1. Uvod31

4.2. Okvirno ureditveno območje naselja31

4.3. Okvirno območje za dolgoročni razvoj naselja35

4.4. Usmeritve za razporeditev dejavnosti v naselju z morebitnimi vplivi na sosednja območja35

4.5. Način razvoja naselja oziroma njegovih delov35

4.6. Območja in omrežja gospodarske javne infrastrukture in družbene infrastrukture ter njihova
zmogljivost.....36

4.7. Območja javnih površin.....36

4.8. Območja prepoznavnih značilnosti v prostoru36

4.9. Razvrednotena območja in način njihove nove ureditve.....36

4.10. Območja prenove.....36

4.11. Zeleni sistem naselja.....36

4.12. Območja, za katera se izvede projektni natečaj ali ena od alternativnih oblik natečaja36

4.13. Usmeritve za urbanistično in arhitekturno oblikovanje36

4.14. Usmeritve za varstvo okolja, ohranjanje narave in varstvo kulturne dediščine, doseganje
energetske učinkovitosti in trajnostne rabe naravnih virov37

4.15. Program ukrepov z usmeritvami za njihovo izvajanje37

4.16. Ukrepi za prilagajanje na podnebne spremembe in omejitve, ki veljajo za ogrožena območja
37

5. Strokovna ocena o tem, ali je zaradi gradnje kulturnega in gasilskega doma potrebno izvesti
celovito presojo vplivov na okolje39

6. Viri in literatura40

Zakonodaja40

PODATKI IZDELOVALCA OZIROMA ODGOVORNEGA PROSTORSKEGA NAČRTOVALCA

Izdelovalec Urbanistične zasnove naselja Letuš je podjetje Urbanisti, d.o.o., Grudnova ulica 6, 3000 Celje, št. projekta 323-2026, odgovorni vodja projekta je mag. Gorazd Furman Oman, univ.dipl.inž.arh., PA PPN ZAPS 1060.

1. Uvod

1.1. Opredelitev namena

Občino Braslovče so dne 4.8.2023 prizadele obsežne poplave, ki so največ škode povzročile predvsem na dveh večjih območjih naselja Letuš na levem in desnem bregu Savinje. Lokalno se najbolj poplavljen del naselja Letuš imenujeta »desni in levi breg (Gmajna)«, v prostorskih aktih pa Vikend naselje levi in desni breg.

Po poplavah je bila sprejeta odločitev, da se ti dve območji dolgoročno predvidita kot območji, na katerih se načrtujejo objekti za varstvo pred poplavami (zadrževalniki), zaradi česar se odstrani okoli 150 objektov v dveh delih naselja Letuš ter delu naselja Šmartno ob Paki, ki je funkcionalno povezano z levim bregom poselitve v Letušu. Kot območje nadomestitvenih gradenj je določeno območje širitve naselja Braslovče z Rakovljami, kjer se zagotavlja 98 nadomestitvenih objektov. Poleg teh dveh velikih območij, ki sta v poplavah utrpeli največjo materialno škodo, je bil v Letušu poplavljen tudi kulturni in gasilski dom. Za ta objekt je potrebno v okviru naselja Letuš določiti novo lokacijo.

Zaradi načrtovane preselitve velikega števila stanovanjskih objektov iz Letuša v drugo naselje, zaradi poplavne ogroženosti naselja in načrtovanih zadrževalnikov kot novih prostorskih ureditev na velikem območju ter zaradi določitve nove razvojne strategije naselja, v okviru katere se določi tudi območje za gradnjo novega kulturnega in gasilskega doma, Občina Braslovče pristopa k izdelavi strokovne podlage – urbanistične zasnove (UZ) naselja Letuš.

Dosedanje strokovne podlage in usmeritve glede razvoja Letuša namreč ne upoštevajo velikega poplavnega dogodka in omejitev v razvoju, ki ga narekujejo nove načrtovane protipoplavne ureditve. Zato se s to UZ na novo analizira prostor in (nove) omejitve ter določi **nova zasnova razvoja naselja Letuš**, ki bo podlaga za vse nadaljnje odločitve pri pripravi prostorskih aktov, tako strateških kot izvedbenih.

Prioriteta pri tem je sprejem ustreznega prostorskega akta za namen **umestitve v poplavi poškodovanega kulturnega in gasilskega doma Letuš, ki se ga nadomesti na drugi lokaciji znotraj naselja** (kot nadomestitveni objekt).

Skladno z 131.a členom Zakona o urejanju prostora (Uradni list RS, št. 199/21, 18/23 – ZDU-1O, 78/23 – ZUNPEOVE, 95/23 – ZIUOPZP, 23/24, 109/24, 25/25 – odl. US, 75/25 in 14/26; v nadaljevanju ZUreP-3) se lahko za območja nadomestitvenih objektov sprejme Občinski podrobni prostorski načrt za odpravo posledic naravnih nesreč (v nadaljevanju: **OPPN za obnovo**), s katerim se lahko spremeni namenska raba prostora in prostorski izvedbeni pogoji.

Ker se nova ureditev načrtuje znotraj poselitvenega območja¹ naselja Letuš, je skladno s 5. odstavkom 131.a člena ZUreP-3 potrebno izdelati **urbanistično zasnovo kot obvezno strokovno podlago k OPPN za obnovo**. Urbanistična zasnova je skladno z 8. odst. 131.a člena sestavni del sklepa o pripravi

OPPN za obnovo, del nje je tudi strokovna ocena o tem, ali je zaradi spremembe namenske rabe ali podrobnejših prostorskih izvedbenih pogojev potrebno izvesti celovito presojo vplivov na okolje.

UZ bo podlaga za pripravo OPPN za obnovo v južnem delu naselja Letuš, kjer se načrtuje nadomestitvena gradnja kulturnega in gasilskega doma.

¹ Poselitveno območje je skladno s 3. členom ZUreP-3 tudi ureditveno območje naselja. Ureditveno območje naselja skladno z istim členom obsega obstoječe naselje, nepozidana zemljišča namenjena graditvi objektov ter kmetijska, gozdna, vodna in druga zemljišča, ki niso namenjena graditvi objektov in na katerih ni predviden razvoj, so pa zaradi svoje lege povezana z drugimi deli naselja in so v funkciji poselitve.

1.2. Vsebina UZ

Urbanistična zasnova (UZ) je izdelana skladno s 66. členom ZUreP-3, hkrati rešitve obsegajo tudi ukrepe za prilagajanje na podnebne spremembe in omejitve, ki veljajo za ogrožena območja (5. odst. 131.a člena ZUreP-3), pri izdelavi UZ so upoštevana tudi ostala določila iz 2. poglavja (strokovne podlage) od 63. člena ZUreP-3 dalje, in sicer je z UZ določeno:

- okvirno ureditveno območje naselja;
- okvirno območje za dolgoročni razvoj naselja;
- usmeritve za razporeditev dejavnosti v naselju z morebitnimi vplivi na sosednja območja;
- način razvoja naselja oziroma njegovih delov;
- območja in omrežja gospodarske javne infrastrukture in družbene infrastrukture ter njihova zmogljivost;
- območja javnih površin;
- območja prepoznavnih značilnosti v prostoru;
- razvrednotena območja in način njihove nove ureditve;
- območja prenove;
- zeleni sistem naselja;
- območja, za katera se izvede projektni natečaj ali ena od alternativnih oblik natečaja iz šestega odstavka 64. člena ZUreP-3;
- usmeritve za urbanistično in arhitekturno oblikovanje (npr. morfologija in tipologija pozidave, gabariti, volumni, gradbene linije);
- usmeritve za varstvo okolja, ohranjanje narave in varstvo kulturne dediščine, doseganje energetske učinkovitosti in trajnostne rabe naravnih virov;
- program ukrepov z usmeritvami za njihovo izvajanje (vse prej navedeno skladno z 2. odst. 66. člena ZUreP-3) ter
- ukrepi za prilagajanje na podnebne spremembe in omejitve, ki veljajo za ogrožena območja (skladno z 5. odst. 131.a člena ZUreP-3 v Zakonu o interventnih ukrepih za odpravo posledic poplav in zemeljskih plazov iz avgusta 2023, Ur.l. RS, št. 95/2023; ZIUOPZP)

Pri pripravi UZ so bile smiselno upoštevane določbe veljavnih prostorskih aktov in že izdelane strokovne podlage za naselje Letuš, mdr. predvsem:

- OPN Braslovče (Ur.l. RS, št. 61/2018),
- Strokovne podlage za določitev ureditvenih območij naselij in območij za dolgoročni razvoj naselij na območju občine Braslovče (Urbanisti, d.o.o., Celje, št. proj. 203-2020, datum: 31.5.2022, 12.8.2022 – dopol.),
- Strokovne podlage za strategijo prostorskega razvoja in prostorski red občine Braslovče (Urbanisti Gorazd Furman Oman s.p., Celje, št. proj. 05-14, 05-13, datum: julij, 2005 – september, 2006).

Slika 1: Območje obravnave

1.3. Izhodišča hierarhično višjih prostorskih aktov

Občina Braslovče ima veljaven Občinski prostorski načrt Občine Braslovče (Ur. l. RS, št. 61/2018; v nadaljevanju: OPN), ki je bil sprejet na podlagi Zakona o prostorskem načrtovanju – ZPNačrt (Ur.l. RS, št. 33/07, 108/09, 57/12, 109/12) ter podzakonskih aktov, mdr. Pravilnika o vsebini, obliki in načinu priprave občinskega prostorskega načrta ter pogojih za določitev območij sanacij razpršene gradnje in območij za razvoj in širitev naselij (Ur.l. RS, št. 99/07).

Dne 28.1.2019 je Občina s sprejetim sklepom pričela s postopkom priprave sprememb in dopolnitev Občinskega prostorskega načrta Občine Braslovče, št. 1 (SD OPN 1) in sicer na podlagi Zakona o urejanju prostora – ZUreP-2 (Ur.l. RS, št. 61/2017). Z navedenim sklepom je Občina ob tem potrdila Izhodišča za pripravo SD OPN 1, ki so bila izdelana 28.1.2019. Sklep o začetku priprave SD OPN 1 je bil objavljen v uradnem glasilu dne 1.2.2019 (Ur.l. RS, št. 7/2019). Vsebina SD OPN 1 je bila med drugom tudi določitev ureditvenih območij naselij (UON), vendar postopek SD OPN 1 še ni zaključen, zato UON v prostorskih aktiv občine še niso formalno določeni.

Občina je v tem postopku SD OPN 1 že pridobila strokovno podlago za namen določitev UON vseh naselij v občini Braslovče, med drugim tudi za naselje Letuš. Izdelane so bile ***Strokovne podlage za določitev ureditvenih območij naselij in območij za dolgoročni razvoj naselij na območju občine Braslovče*** (Urbanisti, d.o.o., Celje, št. proj. 203-2020, datum: 31.5.2022, 12.8.2022 – dopol.). V okviru teh so podane tudi analize in usmeritve za določitev UON Letuš, ki pa ***ne upoštevajo poplavnega dogodka 2023*** in s tem povezanih omejitev v prostoru zaradi načrtovane preselitve delov naselja in gradnje zadrževalnikov. Zato se te strokovne podlage zgolj smiselno upoštevajo kot analitična podlaga za pripravo nove UZ.

Vso do sedaj izdelano strokovno gradivo in prostorski akti so tako smiselno upoštevani pri pripravi nove ***Urbanistične zasnove naselja Letuš***.

Povzetek bistvene vsebine strokovnih gradiv je podan v nadaljevanju v poglavju 3. Analiza izdelanih strokovnih podlag in ključnih izvedbenih prostorskih aktov.

1.3.1. Vsebinska izhodišča strateškega dela OPN, ki so ključna za UZ

Občina Braslovče ima, kot je zgoraj navedeno, sprejet OPN. V nadaljevanju je podana ključna vsebina strateškega dela OPN, ki se nanaša na poselitev, in predstavlja vsebinska izhodišča za pripravo UZ.

V strateškem delu OPN (13. člen) je določeno omrežje naselij celotne občine Braslovče z njihovo stopnjo središčnosti, vlogo in funkcijo tako, da ima naselje Braslovče z Rakovljami prvo stopnjo v omrežju naselij občine, Letuš pa (poleg Pariželj in Gomilскеga) drugo stopnjo. Prostorski razvoj in nova grajena struktura se skladno z OPN (13. člen) usmerja v strnjena naselja in sicer tako, da ima vlogo vodilnega naselja občine občinsko središče, po prioriteti pa se nadalje grajena struktura usmerja v Letuš (ter Parižlje in Gomilsko).

V Letušu kot naselju druge stopnje se skladno s strateškim delom OPN (23.člen) zagotavljajo površine za razvoj stanovanjske gradnje, nemoteče obrtne dejavnosti v sklopu obstoječe grajene strukture, oskrbe in centralnih dejavnosti.

Komunalna, prometna, energetska, telekomunikacijska in vsa ostala infrastruktura se skladno z OPN (23. člen) prvenstveno tako zagotavlja v Braslovčah z Rakovljami ter nato drugim naseljem po rangi, kjer sledi Letuš (in Parižlje ter Gomilsko). V okviru razvoja dejavnosti po naseljih (24. člen) je določeno, da se nova poselitev usmerja v poselitvena območja tistih naselij, ki so bolj urbanizirana, pri čemer imajo prednost naselja z višjo stopnjo, torej najprej občinsko središče, ki pa mu sledi Letuš.

Usmeritve strateškega dela OPN (23. člen) glede razvoja naselja Letuš ne upoštevajo novih omejitev v prostoru, zato v tem delu niso več aktualne². Predvsem je potrebno razmisliti ***o novem konceptu razvoja naselja z aktivacijo poplavno varnih površin***, tudi južnega dela naselja, saj so obstoječa nezazidana stavbna zemljišča po večini neprimerna za gradnjo zaradi poplav ali načrtovanih protipoplavnih ureditev. V naselju Letuš je zaradi teh omejitev na voljo bistveno manj možnosti za notranji razvoj naselja, predvsem pa ni več nobene možnost za razvoj Vikend naselja – levi in desni breg (»Gmajna«), saj sta obe območji predvideni za odstranitev.

² 23. člen OPN za Letuš določa: »V Letušu se prioriteto zagotavlja zemljišča za gradnjo z notranjim razvojem na način boljše izkoriščenosti in kakovostnejšo rabo praznih in neprimerno izkoriščenih zemljišč ter s prenovo in obnovo degradiranih območij in objektov. Možne so manjše širitve naselja na njegovih robovih tako, da se oblikujejo zaključeni robovi naselja in izkoristiti obstoječa infrastruktura ter za potrebe razvoja obstoječih gospodarskih dejavnosti. Varuje se južni rob centralnega dela naselja Letuš, ki je dobro ohranjen, zato širitve v tem delu za potrebe gradnje novih stanovanjskih objektov niso možne. Naselje na levem bregu Savinje (nekdanje vikend območje) se notranje razvija s prenovo, saj je zaradi stihijske preobrazbe iz vikendov v stanovanjsko naselje najprej potrebno s celovito sanacijo poskrbeti za obstoječa prostorska razmera in razrešiti številna druga vprašanja (infrastruktura, oblikovna podoba, faktorji izkoriščenosti, velikosti gradbenih parcel, težave z dostopi, odsotnost skupnih javnih površin naselja). Zaradi kompleksnosti območja in problematike se ta del naselja ureja z OPPN. Enake ugotovitve veljajo za del Letuša na desnem bregu, edina razlika je ta, da je v tem delu na voljo tudi dovolj dodatnih, novih prostih površin znotraj naselja.«

1.3.2. Način upoštevanja nadrejenih prostorskih aktov

Pri pripravi UZ se smiselno upoštevajo določila Odloka o strategiji prostorskega razvoja Slovenije (Uradni list RS, št. 76/04 in 33/07 – ZPNačrt; v nadaljevanju: SPRS), ki je na podlagi ZUreP-3 ostajal v veljavi po uveljavitvi tega zakona in se šteje kot Strategija do leta 2023, na njem pa so temeljila tudi posamezna izhodišča strateškega dela OPN.

SPRS je predstavljala »temeljni državni dokument o usmerjanju razvoja v prostoru«, za področje poselitve je določala naslednje:

- Pri usmerjanju poselitve je potrebno upoštevati prostorske možnosti in omejitve, zagotavljati kvalitetnejše in privlačnejše bivalno in naravno okolje, ustvarjati možnosti za gospodarski razvoj in družbeno pravičnost, zagotavljati racionalno širjenje naselij s poudarkom na notranjem razvoju naselij. Ob tem je potrebno ohraniti kulturno, predvsem stavbno in naselbinsko dediščino, biotske raznovrstnosti in naravne vrednote.
- Pri načrtovanju naselij se upošteva naravne in druge omejitve; za obstoječa naselja se varstvo pred poplavami in hudournim delovanjem voda načrtuje predvsem z urejanjem tekočih voda v zaledju naselij.
- Notranji razvoj naselij ima prednost pred širjenjem na nova območja.
- Širitev naselja je mogoča le v primeru, ko v samem naselju ni več primernih zemljišč. S širitvijo se zagotovijo pogoji za razvoj stanovanjskih, gospodarskih in drugih zmogljivosti ter pogoji za razvoj proizvodnih in storitvenih dejavnosti. Širitev naselja je dopustna, če je skladna s temeljnimi cilji urejanja prostora, načeli usmerjanja poselitve, s programom opremljanja zemljišč in oceno ogroženosti zaradi naravnih in drugih nesreč.
- Lokalna skupnost s svojimi akti določa, kako bo razvijala svoje potenciale. Gradnja zunaj poselitvenih območij naj dviguje kvaliteto kulturne krajine, bivalne pogoje in zaposlitvene možnosti. Pri tem se upošteva zgodovinski razvoj, avtohtonim prvinam slovenske gradbene kulture pa se dodaja nove oblikovalske rešitve, ki razvijajo slovenska podeželska mesta v smislu tržnega proizvoda. Ob tem je poudarjena zahteva po visoki kvaliteti urbanističnih in arhitekturnih rešitev, kar je osnova, da se naselja razvijejo v lep, zanimiv, obiska vreden prostor.
- Zaradi izrazite razpršene poselitve slovenskega prostora se nova gradnja usmerja v zgoščevanje že poseljenih območij in ne v aktiviranje vedno novih površin za gradnjo. Namen tega je doseganje racionalne rabe zemljišč. Največjo pozornost pri zgoščevanju poselitve se nameni predvsem dobro dostopnim območjem.
- Zemljišča poselitvenih območij je potrebno opremiti z minimalno komunalno infrastrukturo (oskrba s pitno vodo, oskrba z energijo, odvajanje odplak, odstranjevanje odpadkov, navezava na javno cestno omrežje).
- Pri načrtovanju in urejanju naselij se zagotavlja arhitekturno prepoznavnost. Občina Braslovče sodi po SPRS v območje Savinjsko – Kozjanske arhitekturne regije, identiteta arhitekturnih krajin na celotnem območju občine je sicer komaj razpoznavna.

1.3.3. Način upoštevanja ciljev urejanja prostora

Ključni nacionalni cilji prostorskega razvoja, ki so bili podrobneje opredeljeni v SPRS (3 Cilji prostorskega razvoja Slovenije) ter povzeti v strateškem delu OPN in se jih smiselno upošteva, so:

- Racionalen in učinkovit prostorski razvoj
 - Usmerjanje dejavnosti v prostoru na način, da ustvarjajo največje pozitivne učinke za prostorsko uravnotežen in gospodarsko učinkovit razvoj, socialno povezanost in kakovost naravnega in bivalnega okolja.
 - Zagotavljanje racionalne rabe prostora in varnosti prebivalstva z ustreznim načrtovanjem, večnamensko rabo in povezovanjem sektorjev.
 - Izboljševanje negativnih stanj v prostoru s prostorskimi in okoljskimi ukrepi.
- Razvoj policentričnega omrežja mest in drugih naselij
 - Spodbujanje funkcijske in infrastrukturne povezanosti mest in drugih naselij.
 - Zagotavljanje povezanosti urbanih naselij in njihovih zaledij z učinkovitejšo mobilnostjo, podprto z javnim potniškim prometom.
- Večja konkurenčnost slovenskih mest v evropskem prostoru
 - Učinkovito razmeščanje dejavnosti v naseljih z upoštevanjem lokacijskih možnosti in omejitev.
 - Zagotavljanje zadostnih količin različnih stanovanj v urbanih naseljih.
- Kvaliteten razvoj in privlačnost mest ter drugih naselij
 - Varna, socialno pravična, vitalna, zdrava in urejena mesta ter druga naselja.
 - Zagotavljanje kvalitete bivalnega okolja z vključevanjem kulturne dediščine v urejanje, prenovo in oživljanje mest in drugih naselij.
 - Zagotavljanje kvalitete bivalnega okolja z ustrežno in racionalno infrastrukturno opremljenostjo, z razvito mrežo gospodarskih in storitvenih dejavnosti ter dostopnostjo do družbene javne infrastrukture.
- Skladen razvoj območij s skupnimi prostorsko razvojnimi značilnostmi
 - Skladen razvoj regionalnih območij.
- Medsebojno dopolnjevanje funkcij podeželskih in urbanih območij
 - Izkoriščanje prostorskega potenciala podeželja za razvoj raznolikih gospodarskih dejavnosti na podeželju.
 - Dopolnjevanje funkcij mesta in podeželja z razvojem dopolnjujočih dejavnosti.
- Preudarna raba naravnih virov
 - Varčna in večnamenska raba tal in virov.
 - Smotrna raba prostora za urbanizacijo in nadzor nad širjenjem urbanih območij.
 - Ohranjanje pridelovalnega potenciala tal za kmetijsko rabo.
 - Razmeščanje dejavnosti tako, da se zagotovi ravnovesje med možnostmi oskrbe in potrebami po vodi.
 - Spodbujanje rabe obnovljivih virov, kjer je to prostorsko sprejemljivo.
- Prostorski razvoj usklajen s prostorskimi omejitvami
 - Usmerjanje prostorskega razvoja izven območij, ki jih ogrožajo naravne ali druge nesreče.
 - Preusmerjanje obstoječih dejavnosti izven območij, ki so ogrožena zaradi naravnih ali drugih nesreč, oziroma izboljševanje zaščite pred posledicami naravnih in drugih nesreč.
- Kulturna raznovrstnost kot temelj nacionalne prostorske prepoznavnosti
 - Spodbujanje ohranjanja in razvoja kulturne raznovrstnosti kot osnove za kakovostno nacionalno prostorsko prepoznavnost, kvalitetno bivalno okolje in socialno vključenost.
 - Zagotavljanje dostopnosti do dediščine in s tem povečanje identifikacijskih, vzgojnih in gospodarskih potencialov ter njena trajnostna raba.
- Ohranjanje narave

- Spodbujanje ohranjanja biotske raznovrstnosti, naravnih vrednot in naravnih procesov kot bistvenih sestavin kakovostnega naravnega okolja.
- Zagotavljanje ustrezne vključitve biotske raznovrstnosti in naravnih vrednot v gospodarjenje z naravnimi viri in prostorom.
- Varstvo okolja
 - Vključenost posameznih sestavin varstva okolja v načrtovanje prostorskega razvoja dejavnosti.
 - Zagotavljanje komunalne opremljenosti obstoječih in novih zemljišč za gradnjo (vodovod, kanalizacija, čistilne naprave, sistemi ogrevanja in klimatizacije).
 - Racionalno ravnanje s komunalnimi in drugimi odpadki.

Pri pripravi UZ se upošteva cilje prostorskega razvoja občine, ki jih opredeljuje OPN v strateškem delu (OPN, 10. člen, Cilji prostorskega razvoja občine) in sicer z »namenom razreševanja obstoječih in pričakovanih prostorskih problemov v občini ter preusmeritve negativnih teženj in doseganja večje stopnje urejenosti v prostoru, pri čemer bo dan poudarek na izboljšanju kvalitete bivanja.«

Med konkretnimi cilji prostorskega razvoja občine je pri UZ potrebno med drugim upoštevati že oblikovano vizijo prostorskega razvoja občine, kot izhodišča že oblikovane enote urejanja prostora naselij, v katere se usmerja nova poselitve, ter usmeritve glede rabe naravnih virov in ohranjanja narave ter varstva kulturne dediščine in podobno.

1.3.4. Način upoštevanja *ReSPR2050*

Dne 3.7.2023 je bila v objavljena nova Resolucija o Strategiji prostorskega razvoja Slovenije 2050 (Ur. l. RS, št. 72/2023; ReSPR50), ki je nadomestila SPRS.

UZ mora biti skladna z ReSPR2050 in sicer:

- Upoštevanje se Cilji in sicer se s širitvijo in razvojem naselja druge stopnje v omrežju naselij zagotavlja učinkovitost rabe prostora, ki ne posega v druge naravne vire kot v kmetijska zemljišča. Nadalje se z UZ krepi vloga naselja Letuš v sistemu naselij občine Braslovče. Odpornost na podnebne spremembe se dosega z s hkratnim umeščanjem zelenih površin, ki tvorijo zeleni sistem naselja, omogočajo retenzijske površine, območja za biodiverzitetu in z zasaditvijo blažijo podnebne vplive v mikrookolju. Z usklajeno tipologijo naselja in usklajeno morfologijo se ustvarja identiteta, ki je prilagojena obstoječim značilnostim poselitve.
- Upoštevanje se Koncepti prostorskega razvoja in sicer se z UZ krepi policentričen razvoj naselij občine, kot je zasnovan v strateškem delu OPN. UZ je načrtovana tako, da je omogočen enakopraven dostop do storitev splošnega pomena in gospodarske javne infrastrukture za vse prebivalce, zagotovljene so funkcionalne povezave med posameznimi deli naselja ter interakcije s storitvami naselja, z umestitvijo varnih peš in kolesarskih povezav, ločenih od prometnih površin, se spodbuja trajnostna mobilnost in podobno.
- UZ upošteva obstoječe in načrtovane Razvojne koridorje tako, da je omogočena čim hitrejša vključitev v načrtovane prometne tokove države (priključek na 3 RO).
- Upoštevanje se Policentrični urbani sistem in sicer tako, da se z UZ krepi naselje v občini z 2. stopnjo v sistemu naselij občine (skladno s strateškim delom OPN). S tem se izkoristi že obstoječa družbena in ostala infrastruktura, storitve in druga oprema središča. Območje gravitira na občinsko središče Braslovče z Rakovljami (1. stopnja v sistemu naselij občine po OPN), nadalje na Žalec kot središče 4. stopnje v ReSPR5, na dve središči 2. stopnje (Celje in Velenje) ter na širše mestno območje regionalnega pomena (savinjsko – šaleško širše mestno območje).
- Upoštevanje se Splošne usmeritve glede Urejanja in razvoja naselij in sicer se načrtuje UZ naselja z 2. stopnjo v sistemu naselij občine, pri čemer se z umeščanjem zelenega sistema, pešpoti in kolesarskih poti, dostopov do šole ipd. še posebna pozornost nameni povečanju dostopnosti, trajnostni mobilnosti, kakovosti odprtega prostora in zelenim površinam. Hkrati se z UN načrtuje ustrezna komunalna oskrba območja. Z ustrezno razmestitvijo dejavnosti in dostopov se prebivalcem omogoči učinkovita dostopnost do storitev splošnega in splošnega gospodarskega pomena, do površin za šport in rekreacijo, spodbuja se trajnostna mobilnost in podobno. Z UZ se ohranja lokalna prostorska identiteta. UZ se načrtuje tako, da ne povzroči stapljanja z ostalimi naselji v občini, zeleni pasovi kot ločitveni pasovi med naselji se ohranjajo v kmetijski rabi.
- Upoštevanje se usmeritve glede Stanovanjske oskrbe, ki se umešča tako, da se navezuje na sistem javnega potniškega prometa, na družbeno infrastrukturo ter oskrbne dejavnosti in druge storitve naselja, vključno z območji za šport in rekreacijo. Hkrati se umešča ustrezna komunalna oskrba ter prometna infrastruktura. Skupne javne zelene površine so umeščene tako, da služijo vsem prebivalcem.
- Upoštevanje so usmeritve glede Pomembnejše družbene infrastrukture in sicer tako, da je zagotovljena dostopnost do storitev splošnega in splošnega gospodarskega pomena, predvsem s peš in kolesarskimi povezavami.
- Enako velja za dostop do oskrbe v centralnem delu naselja, s čimer so upoštevane usmeritve glede Osnovne oskrbe in nakupovalnih središč.

- Upoštevajo so usmeritve glede Prometnih površin in večmodalnih prometnih vozlišč in sicer se sočasno z razvojem poselitve načrtuje razvoj prometnih sistemov – dovozne ceste, uličnega sistema, pešpoti in kolesarskih poti. Prometni sistem je načrtovan tako, da omogoča varne dostope do družbene infrastrukture tudi za pešce in kolesarje.
- Naselje Letuš gravitira na ravni občine na občinsko središče s 1. stopnjo v omrežju naselij (Braslovče z Rakovljami). Na državni ravni skladno z ReSPR2050 gravitira na Savinjsko – šaleško širše mestno območje s središčema druge ravni (Celje, Velenje).
- Upoštevajo so Usmeritve za razvoj podeželja. Skladno z ReSPR2050 se Letuš šteje kot naselje, ki ni središče v državnem sistemu naselij, se pa v njem zagotavljajo možnosti za vsakodnevno osnovno oskrbo prebivalstva, prometna povezanost s središči policentričnega urbanega sistema, dostopnost s trajnostno mobilnostjo in podobno. UZ krepi vlogo naselja in prispeva k višjemu številu uporabnikov storitev javnega potniškega prometa, potrebam po osnovni preskrbi in podobno, kar pomembno vpliva tudi na politike oskrbe (interes trgovske dejavnosti), trajnostne mobilnosti (frekvenca voženj), gospodarstva (povečanje delovne sile) in podobno.
- Upoštevajo se usmeritve za Urejanje in razvoj podeželskih naselij, vasi in krajine in sicer se UZ prilagaja lokalni identiteti ter ohranja prepoznavnost obstoječega naselja. UZ novo prometno infrastrukturo umešča tako, da se v čim večji možni meri ohranjajo značilnosti naselja. UZ se nahajajo na širšem mestnem območju, v katerega se povezuje s sistemom javnega potniškega prometa (JPP), naselje ima navezave na postajališča JPP.
- Upoštevajo se Usmeritve za Trajnostno gospodarjenje z naravnimi viri in razvoj dejavnosti na podeželju in sicer se z večjim obsegom javnih zelenih površin izboljšuje kakovost zraka v naselju. Z navezavo na sistem JPP se spodbuja trajnostna mobilnost.
- Upoštevajo se Usmeritve za Ohranjanje in izboljšanje prepoznavnosti naselij in krajine. Z UZ so opredeljeni elementi, ki so prepoznani za naselje in se ohranjajo. Zagotavlja se ohranjanje teh elementov, varuje se obstoječa podoba kvalitetnih funkcionalnih enot naselja, nadalje se ohranja merilo z enako tipologijo gradnje ter ustvarja nova arhitekturna prepoznavnost v sozvočju z obstoječimi kakovostnimi značilnostmi prostora. Varujejo se višinski gabariti, dominante in vedute, vzpostavlja se kvaliteten rob kot stik južnega dela naselja s kultivirano kmetijsko krajino, zagotavlja se ločenost od ostalih naselij, da ne prihaja do stapljanja. Razvoj naselja se prilagaja reliefu, smerem komunikacij ter smerem in konfiguraciji obstoječe pozidave v neposredni bližini. Širitev znotraj UZ je načrtna z upoštevanjem obstoječih urbanističnih in arhitekturnih značilnosti. Določila glede oblike in velikosti stavb, kot so tlorisne površine, razmerja med stranicami, oblika tlorisa, etažnost oz. višine stavb, nakloni strešin in podobno izhajajo iz arhitekturnih značilnosti Savinjsko – kozjanske regije ob upoštevanju sodobnih tehnoloških in oblikovnih izhodišč gradnje v zadnjih desetletjih. Kot izhodišča so upoštevana določila veljavnih PA v neposredni bližini oz. značilnosti obstoječe gradnje v naselju.
- Upoštevajo se Usmeritve za zagotavljanje prostorskih možnosti za podnebno nevtralno družbo in sicer so dane možnosti za izrabo sončne energije na strehah stanovanjskih objektov, poleg tega pa v večji površini tudi na skupnih parkirnih mestih skladno z uredbo, ki ureja umeščanje fotonapetostnih naprav.
- Upoštevajo se Usmeritve za razvoj prometne infrastrukture in sicer tako, da se prometna infrastruktura prilagaja tipologiji in značilnostim prostora, preprečuje fragmentacija prostora in ohranja ekološka povezljivost, negativni vplivi prometa na zdravje prebivalstva in okolje se zmanjšujejo z zelenimi pasovi oz. drevorednimi zasaditvami ob prometni infrastrukturi. Trajnostna mobilnost se spodbuja z umestitvijo atraktivnih in varnih peš in kolesarskih povezav, predvsem do družbene infrastrukture in rekreativnih območij. Omogočena je dostopnost do obstoječih postajališč javnega potniškega prometa.
- Pri pripravi PA, ki se bodo izdelali na podlagi UZ, se bodo smiselno upoštevali Prostorski instrumenti, ki so predvideni za izvajanje ReSPR2025 in sicer pri pripravi PA medsebojno sodelujejo vsi deležniki

oz. sistemi – državni in lokalni organi vključno z vsemi NUP, stroka, družba kot prebivalci naselja Letuši in vsi občani preko javnih objav in javnih predstavitev ipd. Pri pripravi PA se upoštevajo smernice za prostorsko načrtovanje, državni prostorski akti (veljavni in v pripravi), strokovne podlage iz različnih področij, nadrejena zakonodaja, nadrejeni akti in dokumenti, priročniki za načrtovanje in druga priporočila, drugi prostorski instrumenti kot so prostorski informacijski sistemi države in občine ter podobno.

1.3.5. Način upoštevanja temeljnih pravil urejanja prostora

Pri pripravi UZ so smiselno upoštevana temeljna pravila urejanja prostora na podlagi ZUreP-3, kot jih določa v II. delu: DRŽAVNI PROSTORSKI RED v 2. poglavju: TEMELJNA PRAVILA UREJANJA PROSTORA.

Pri prostorskem načrtovanju naselja Letuš oz. pri pripravi UZ za to naselje se v skladu z 21. členom ZUreP-3 predvidi racionalna raba prostora v okviru naselja, ki je kot območje naselja z 2. stopnjo centralnosti določeno v hierarhično višjem prostorskem aktu, OPN. V naselje se umeščajo dejavnosti bivanja, osnovne oskrbe, uprave, izobraževanja, druge centralne dejavnosti, šport in rekreacija in podobno tako, da se te rabe prostora prepletajo, da so medsebojno združljive, da ne motijo druga druge in da je zagotovljena učinkovita dostopnost. Z racionalno rabo se zagotavlja ustrezno razmerje med grajenimi in zelenimi površinami. Razvoj naselja Letuš, še posebej ob Savinji in na območju »Gmajne« upošteva določbe glede varovanja pred poplavami in načrtovane protipoplavne ureditve (suhi zadrževalniki).

Nadalje se pri UZ v skladu z 22. členom ZUreP-3 varuje kakovostne grajene in naravne prvine in sicer tako, da se merilo gradnje prilagodi obstoječemu gabaritu naselja. Upoštewane so različne tipologije in morfologije posameznih delov naselja. Pri pripravi UZ se ohranjajo kvalitetne meje naselja, neprepoznave meje pa se z zaokroževanjem naselja postopno vzpostavljajo kot zaključene in čitljive meje poselitve. Ohranjajo se dominante kot je npr. cerkev; ohranjajo se silhete kot je rob grajene strukture; ohranjajo se vedute. Pri pripravi UZ je upoštevana simbolna vrednost območja ob cerkvi kot središča naselja, upravna značilnost naselja in vsebinski pomen naselja kot oskrbnega središča severnega dela občine Braslovče. UZ je pripravljena tako, da se ohranjajo kvalitetne naravne prvine, mdr. obvodni prostor Savinje. Nadalje se ohranjajo značilni stiki zahodnega dela naselja z zalednim gozdnim prostorom. Pri pripravi UZ so upoštevana načela varstva kulturne dediščine za varovane objekte.

Prostorski razvoj v okviru UZ je skladno z 23. členom ZUreP-3 načrtovan v skladu z omejitvami, ki veljajo za ogrožena območja (erozijska in poplavna območja na širšem območju UZ).

Pri pripravi UZ se skladno z 25. členom ZUreP-3 upošteva načelo razvoja poselitve, saj se UZ načrtuje za poselitveno območje naselja Letuš, kamor se usmerja nova poselitve in druge dejavnosti naselja. Ureditveno območje naselja oz. območje UZ je določeno ob upoštevanju tipologije in morfologije naselja, namembnosti površin in izkoriščenosti prostora, potreb, pravnih režimov, evidence stavbnih zemljišč, drugih fizičnih lastnosti prostora ter ob upoštevanju načrtovanih protipoplavnih ureditev z namenom zaščite širše regije, zaradi katerih se odstrani celotno Vikend naselje na levem in desnem bregu Letuša.

Zaradi izjemnega poplavnega dogodka, v katerem je bil poškodovan tudi kulturni oz. gasilski dom, se nove površine za preselitev tega objekta načrtujejo kot širitev naselja v okviru UZ.

Pri pripravi UZ se skladno z 30. členom ZUreP-3 upošteva načelo glede zagotavljanja javnih površin v naseljih. Upoštevana je enakovredna preskrbljenost in dostopnost za vse prebivalce, možnost raznolike uporabe javnih površin, funkcionalna vključenost, naravne značilnosti prostora in podobno. Z javnimi zelenimi površinami ob Savinji se dosega ugodne klimatske razmere in kot zelena cona zagotavlja varstvo pred hrupom ter varuje življenjski prostor rastlin in živali. Z javnimi rekreacijskimi površinami se zagotavlja raznolika uporaba za mlajše generacije. Javne površine ob cerkvi ohranjajo prepoznavno značilnost središča, javne površine ob novem kulturnem oz. gasilski domu predstavljajo površine za

preživljanje prostega časa, javno dostopen gozd v zaledju UZ na zahodni strani naselja pa blaži klimatske razmere v naselju in nudi možnosti za rekreacijo.

Pri pripravi UZ se skladno z 31. členom zagotovi tudi območje za širitev družbene infrastrukture kot nadomestitev poplavljenega kulturnega in gasilskega doma. S tem se prebivalcem Letuša zagotovi dostopnost in kakovost do storitev splošnega pomena oz. primerna, kakovostna, enakovredna, trajnostna in univerzalna dostopnost do dobrin, t.j. do družbene infrastrukture. Ob tem se zmanjšujejo razlike med območji in socialnimi skupinami prebivalstva, z urejenim peš dostopom in novo navezavo na prometni sistem pa poveča kakovost bivanja.

Pri pripravi UZ se skladno z 34. členom ZUreP-3 upoštevajo pravila za načrtovanje gospodarske javne infrastrukture (GJI). Prvenstveno se znotraj UZ izkoristi že obstoječa infrastruktura vključno s prometnicami in dostopi, dogradi pa se manjkajoča GJI. Z navezavo na obstoječo GJI se zagotavlja racionalna raba, nova GJI pa se dogradi za potrebe širitve naselja tako, da hkrati rešuje tudi obstoječe prometne konflikte. Bistvena vsebina UZ, ki se nanaša na novo GJI, je trasa nove južne obvozne ceste.

V skladu s 38. členom ZUreP-3 se v UZ določijo usmeritve za prostorske izvedbene pogoje v nadaljnjih prostorskih aktih, mdr. usmeritve za namembnost posegov v prostor, njihovo lego, velikost in oblikovanje, velikost gradbenih parcel, gradnjo gospodarske javne infrastrukture ter druge pogoje za izvajanje aktov. Poleg tega se v UZ skladno z 39. členom ZUreP-3 določijo usmeritve za načrtovanje gradbenih parcel v nadaljnjih prostorskih aktih.

2. Analiza naravnih in ustvarjenih sestavin prostora naselja Letuš

2.1 Analiza fizičnega stanja prostorskih struktur

2.1.1 Položaj in krajinske značilnosti

Občina Braslovče je bila ustanovljena leta 1998 po razdelitvi Občine Žalec in obsega okrog 55 km². Po površini se med slovenskimi občinami uvršča na 124. mesto (SURS). V njej je v letu 2023 živel 5.723 prebivalcev (vir: Statistični urad RS-SURS). Občina Braslovče leži v zahodnem in severozahodnem delu Spodnje Savinjske doline. Lega občine je strateškega pomena z vidika vpliva prometnega omrežja, saj skozi južni del občine potekata avtocestna in regionalna povezava Ljubljane in Celja. Občina je od Celja oddaljena 24 km, od Ljubljane pa 62 km. V občinskem središču, naselju Braslovče, je v letu 2023 živel 412 prebivalcev, v naselju Rakovlje, ki skupaj z Braslovčami tvori skupno prostorsko enoto, pa 472 prebivalcev (SURS).

V naselju Letuš je na dan 1.1.2025 živel 922 prebivalcev (SURS). Naselje je pred poplavami leta 2023 zaznamoval konstanten trend rasti prebivalstva. Od leta 1961 se je prebivalstvo iz 455 prebivalcev povečevalo v vseh desetletjih (488 preb. v l. 1971, 492 preb. v l. 1981, 569 preb. v l. 1991 in 696 preb. v l. 2002). Korenita sprememba števila prebivalstva se pričakuje v obdobju do l. 2030, saj se bosta celotni t.i. Vikend naselji na levem in desnem bregu Savinje (»Gmajna«) izpraznili. Zaradi velike poplavne ogroženosti je namreč predvidena odstranitev cca 150 objektov v vzhodnem delu Letuša in selitev večjega števila prebivalcev v Braslovče in Rakovlje ter druge kraje v občini in regiji.

Glede na izhodišča Strategije prostorskega razvoja Slovenije leži naselje Letuš v *Savinjsko – Kozjanski arhitekturni krajini*. Glede na strokovne podlage MOP-UPP³ se naselje nahaja *izven območja krajinske prepoznavnosti, izven območja izjemnih krajin in na območju s komaj razpoznavno (III) identiteto arhitekturnih krajin*.

Po Marušičevi regionalni razdelitvi krajinskih tipov (Marušič, 1998) Letuš leži na območju *krajin predalpske regije*, podrobnejša členitev širše območje naselje nadalje uvršča med *Vzhodnoslovensko predalpsko hribovje* in sicer v *Savinjsko dolino*. Po najpodrobnejši členitvi prostora se nahaja v *Osrednjem delu Savinjske doline – Celjska kotlina* (2.3.2.08).

Gručasta središčna vas na prehodu Spodnje Savinjske doline v Mozirsko kotlinico je večidel razpotegnjena ob cesti Šentrupert – Mozirje, pod severovzhodnim vznožjem Dobroveljske planote. Nastala je ob prehodu čez reko Savinjo, tam, kjer je rečna struga najožja in zajedena v živo skalo, ter na križišču poti iz Savinjske doline v Velenjsko kotlino. K Letušu spadajo še razloženi zaselki Gosivjek, Podkraj in Slatine. V kmetijstvu prevladujejo hmeljarstvo, živinoreja in deloma sadjarstvo. Na gričevnatem obrobju so se ohranili redki vinogradi, med njimi in tik ob Savinji pa so številne počitniške hišice. Kraj se prvič omenja l. 1340. Cerkev Sv. Janeza stoji na strmi apnenčasti skali (Orožen Adamič, M., Perko, D., Kladnik, D., 1995).

Naselje Letuš leži ob prehodu čez reko Savinjo, tam, kjer je rečna struga najožja in zajedena v živo skalo, pod severovzhodnim vznožjem Dobroveljske planote. Savinja predstavlja močan krajinski element, ki pa

zaradi neurejenih brežin (zaraščanje, odpadki, neurejeni dostopi) ni izkoriščen, tudi (letuška) struga, ki pelje od Savinje proti jugu, ima nižjo izrazni vrednost. Dobroveljska planota daje Letušu – kot enemu redkih naselij v občini Braslovče – zanimivo reliefno »kuliso«, vsa ostala strnjena naselja namreč pretežno ležijo na ravnem dnu Spodnje Savinjske doline. Tako ima relief v območju Letuša poleg vode najvišjo izrazno vrednost. Severno od Savinje naselje obdajajo travne in deloma njivske površine, južno od naselja pa kmetijska zemljišča, ki v tem delu občine niso meliorirana in tako s spremljajočim naravnim rastjem tvorijo pestro krajinsko sliko. V kmetijstvu prevladujejo hmeljarstvo, živinoreja in deloma sadjarstvo. Na gričevnatem obrobju so se ohranili redki vinogradi.

Slika 2: Območje naselja Letuš po RPE in okvirno območje UZ (podlaga: GURS, DOF, 2026)

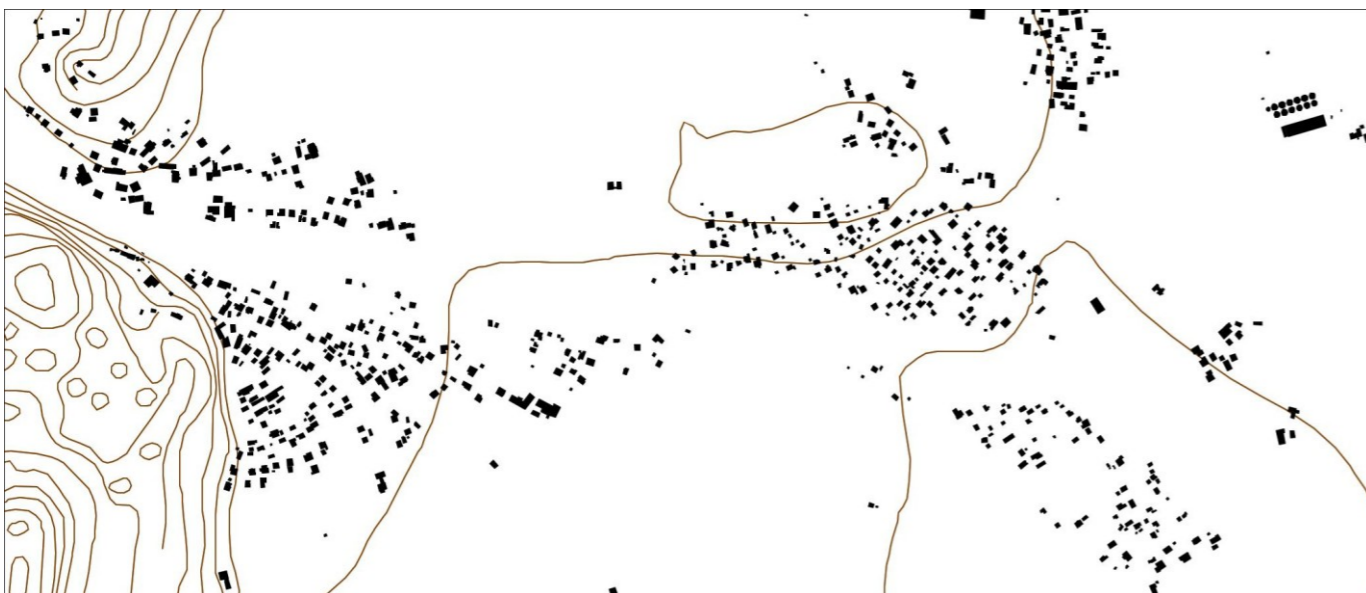
³ Vir: digitalni podatki (identiteta-arhitek-krajin-baza, izjemne krajine, krajin-obm-prepozn-znacilnosti, krajinske enote-baza-polig.dbf).

Geološki in geomorfološki pregled ter hidrologija

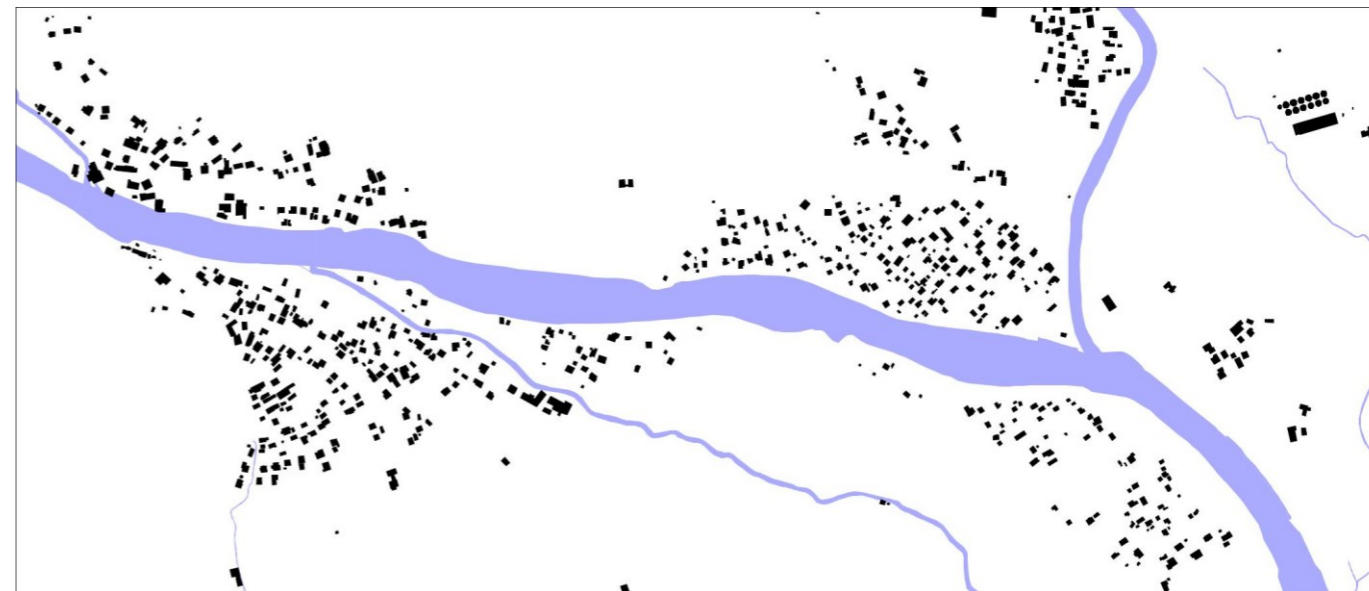
Prevladujoči kamenini na območju občine Braslovče, predvsem v njenem osrednjem delu, sta glina in melj. Na vzhodu, ob toku reke Savinje, t.j. v širšem območju Letuša, se pojavlja karbonatni prod, grušč, til, konglomerat, breča, tilit. Starost kamenin osrednjega dela občine sega v obdobje kvartarja in pliocena, južno od Letuša v manjši meri iz obdobja oligocena. Geomorfološko preoblikovanje površja v kvartarju je na vzhodu, ob Savinji, obsegalo dna dolin in kotlin, ki so nasuta z glacio-fluvialnim prodom, v osrednjem delu je obsegalo dna dolin, ki so nasuta s pediglacialnim drobirjem. Tip reliefa je na vzhodu, ob toku Savinje, akumulacijski rečno-denudacijski relief, v osrednjem delu je destruktivski rečno-denudacijski relief.

Glavni hidrološki element je reka Savinja, ki deli Letuš na dva dela. Reka je v naselju slabo dostopna in kot taka manj izkoriščena za rekreativne namene. Ob tem je zavarovana s statusom Nature2000 in se ohranja skupaj z nabrežji v naravnem stanju. Večji možen dostop do reke je v smeri iz Letuša proti Podgorji, ostali dostopi so manjši in povsem lokalni. Poleg tega predstavlja Savinja pomemben element zaradi poplavnosti. Avgusta 20023 je namreč poplavlila celotni Vikend naselja na levem in desnem bregu, ki se zaradi ogroženosti izpraznita, območje pa se nameni protipoplavnim ureditvam (zadrževalniki). Od Savinje se proti jugu odcepi še Letuška struga, ki pa je v prostoru precej manj izrazita in ne predstavlja opaznejše hidrološke posebnosti.

Slika 3: Reliefna slika: Letuš leži na uravnane dnu Savinjske doline, na zahodu se relief strmo dviga proti Dobrovljam (vir: GKB25-relief, KN: stavbe, GURS, 2026)

Slika 4: Glavni vodotok na območju Letuša je Savinja, ki deli naselje (vir: vodna zemljišča tekočih celinskih voda, DRSV, 2022, KN: stavbe, GURS, 2026)

Vegetacijski pokrov ter varstvo kmetijskih zemljišč

Južno od naselja se nahaja ravninsko dno Savinjske doline, ki ga pokrivajo obdelovalne površine intenzivne kmetijske pridelave, tudi hmeljišč. Okolico zaznamuje mešana raba, ki iz kmetijske prehaja v gozdne površine. Na zahodu se dviga Dobroveljska planota s strmimi gozdnimi sestoji.

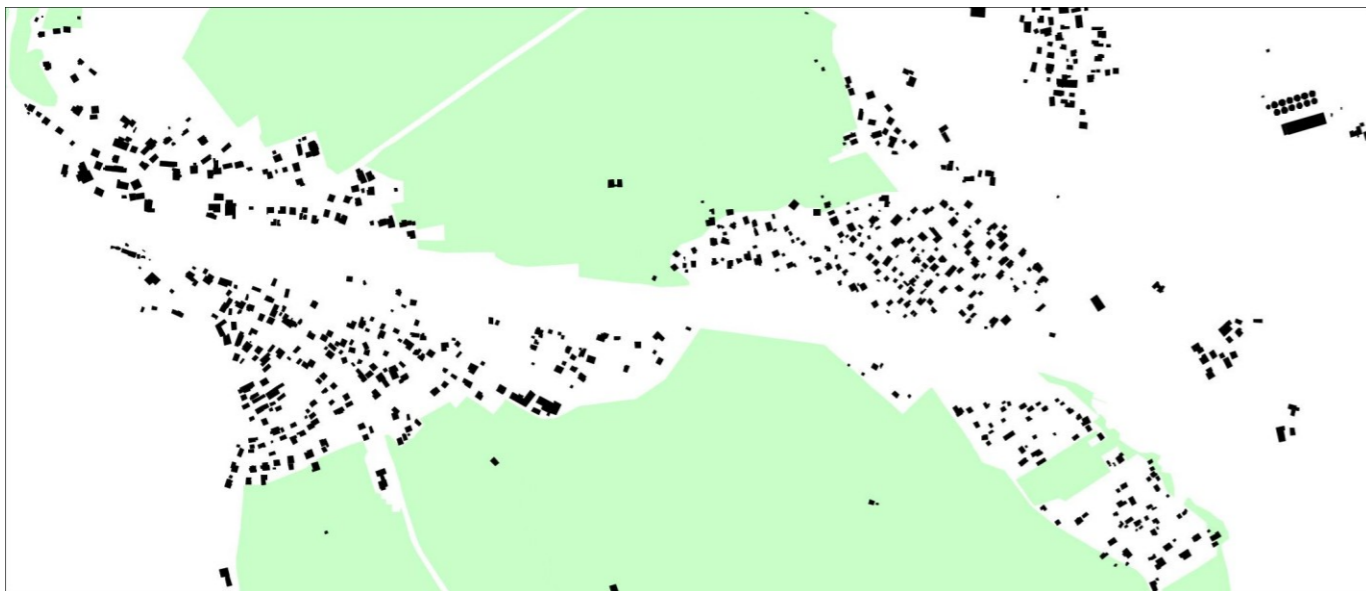
Območja najboljših kmetijskih zemljišč (vir: OPN) se nahajajo južno in severno od naselja Letuš, na uravnanim dnu Spodnje Savinjske doline, kjer gre za strnjene komplekse intenzivno obdelanih zemljišč (tudi hmeljišč).

V neposredni bližini naselja ni območjih varovalnih gozdov.

Slika 5: Dejanska raba na širšem območju (vir: dejanska raba, MKGP, 31.3.2023)

Slika 6: Območja najboljših kmetijskih zemljišč po namenski rabi (vir: K1, OPN, 2018)

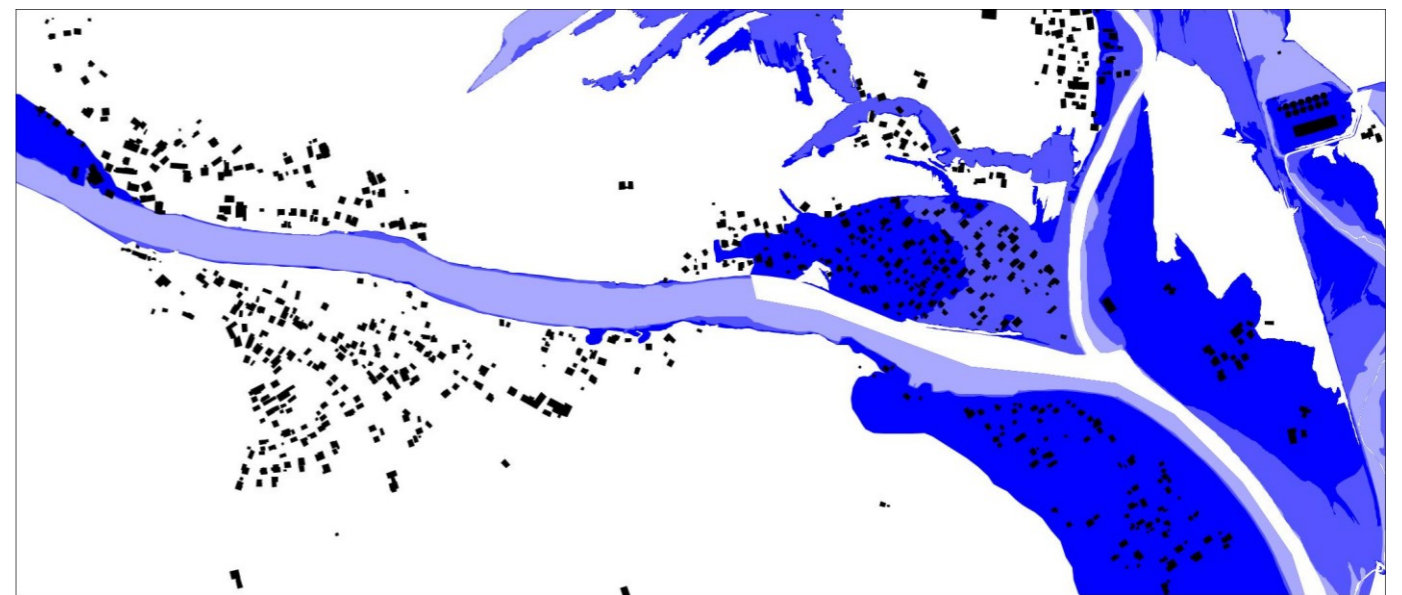

Varstvo pred škodljivim delovanjem visokih voda

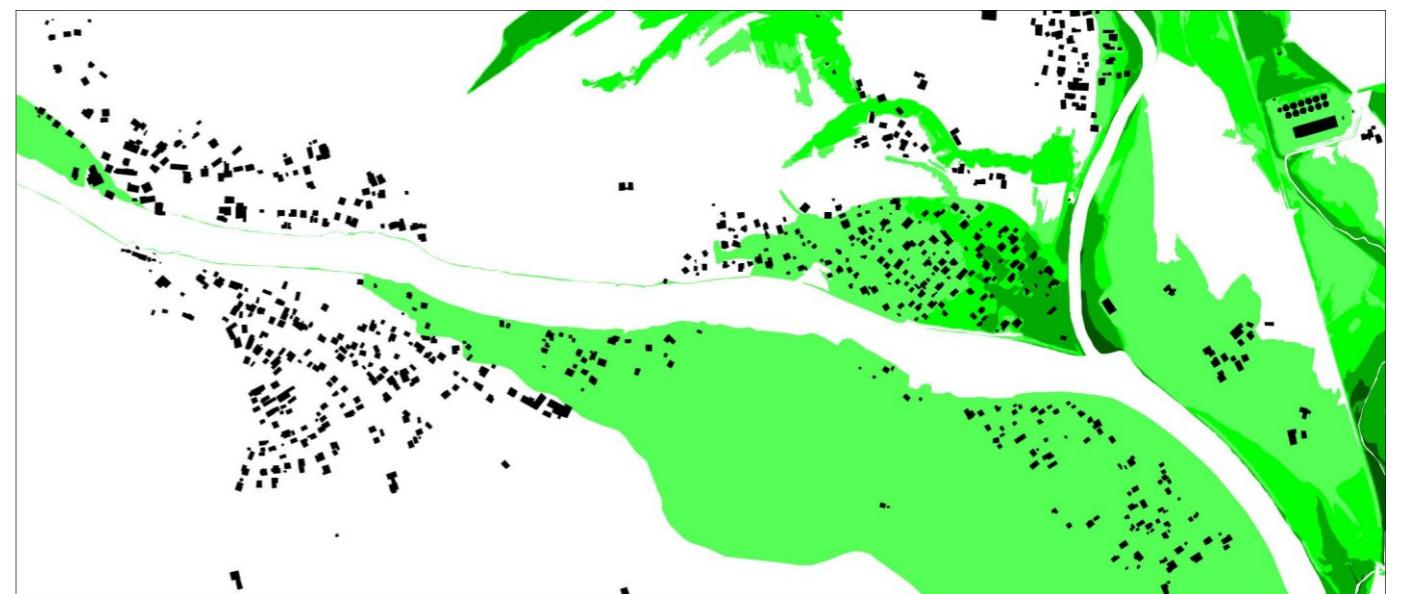
Poplavno ogrožena so območja ob Savinji, predvsem na območju Vikend naselij na levem in desnem bregu, ki sta predvideni za preselitev. Na širšem območju Letuša so z DPN predvideni protipoplavni ukrepi in sicer predvsem zadrževalniki, ki so namenjeni zaščiti širše regije.

Zaradi protipoplavnih ukrepov je razvoj Letuša ob Savinji močno omejen, na vzhodu pa dejansko onemogočen. Slednje predstavlja največji vpliv na oblikovanje novega koncepta urbanistične zasnove naselja.

Slika 7: Poplavna območja od Q10 (svetlo) do Q500 (temno) (vir: IKPN, DRSV, 2024)

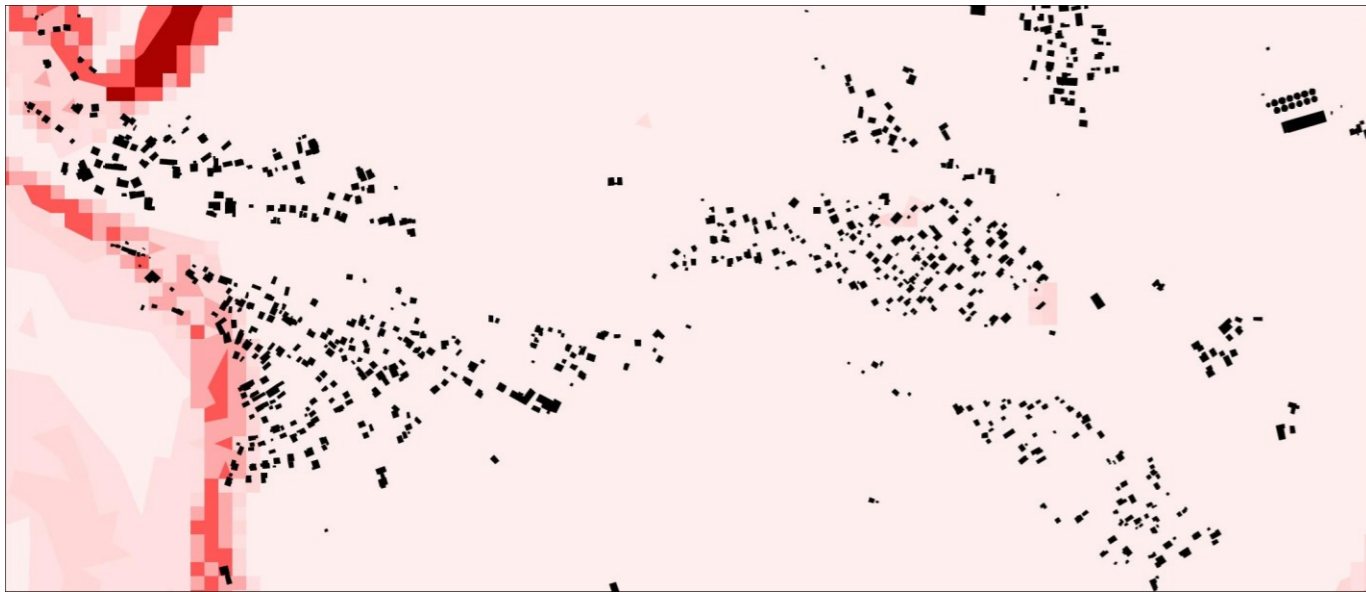
Slika 8: Razredi poplavne nevarnosti od Pp (svetlo) do Pv (temno) (vir: IKRPN, DRSV, 2024)

Erozijska, plazljiva in plazovita območja

Grajena struktura večjega dela naselja Letuš se nahaja na uravnanim dnu Savinjske doline, kjer je evidentirana zanemarljiva verjetnost pojavljanja plazov. Ob zahodnem robu naselja, kjer se relief strmo dviguje proti Dobroveljski planoti, se nahajajo plazljiva območja z večjimi verjetnostmi pojavljanja plazov.

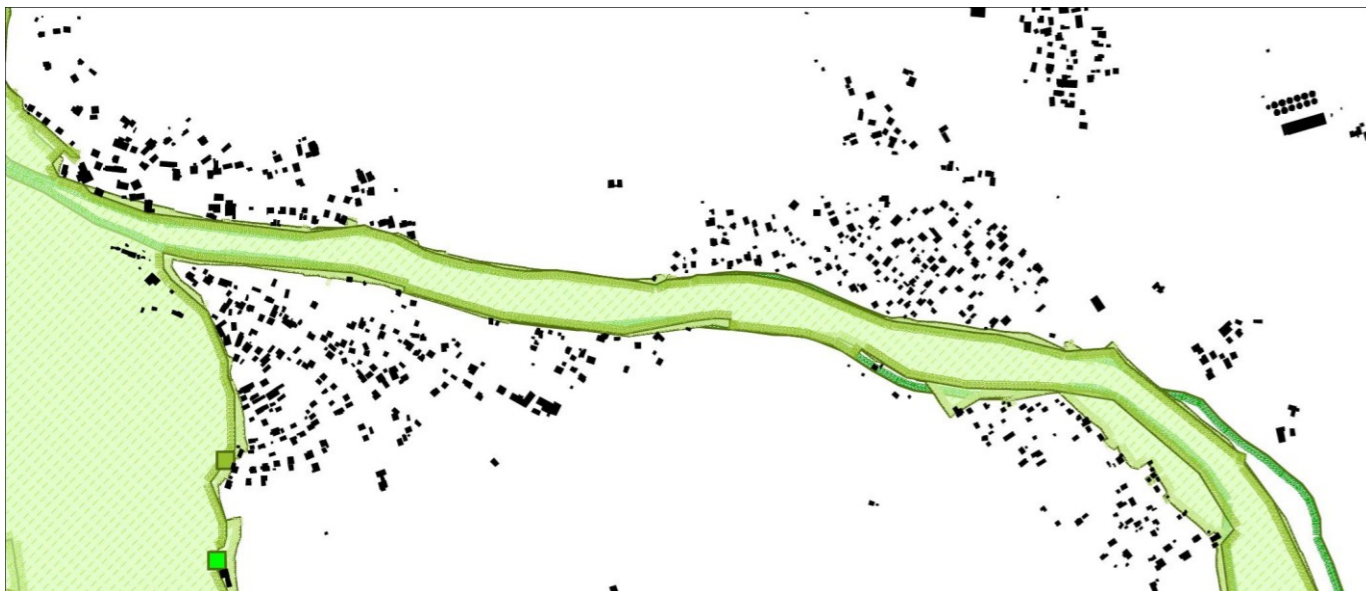
Slika 9: Plazljiva območja (vir: DRSV, 2024)

Ohranjanje narave

Na območju Letuša je Savinja varovana kot območje Natura2000 (EPO Savinja – Letuš in pSCI, SCI Savinja Grušovlje – Petrovče). Zahodno od naselja se na območju Dobrovelj prav tako nahaja območje Nature2000 (EPO Dobrovlje – Čreta). Savinja je sicer zavarovana tudi kot naravna vrednota. V bližini naselja se nahajajo že dendrološki spomenik (Škorš pri Vrtačnikovi domačiji) in jami kot geomorfološka spomenika (Huda luknja pri Letušu in Maroltova jama).

Slika 10: Območja ohranjanja narave (vir: PSP kot priloga OPN Braslovče)

Varstvo kulturne dediščine

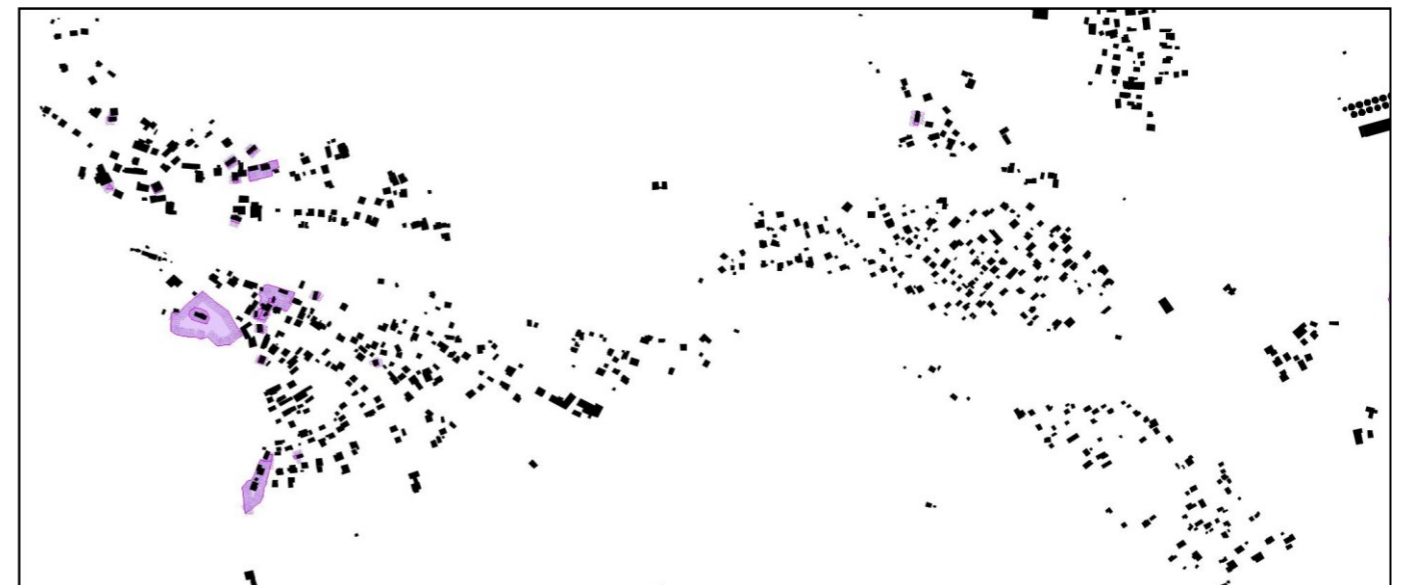
Na območju Letuša se nahaja večje število območij in objektov varstva kulturne dediščine. Najbolj izrazita je Cerkev sv. Janeza Krstnika z vplivnim območjem na skrajnem zahodnem delu naselja, na dvignjeni legi nad Savinjo. Cerkev iz 16. stol. je bila v 18. in 19. stol. predelana in preobokana. Sestavljata jo ladja z bočnima kapelama in prezbiterij z zvonikom in zakristijo. Oprema je baročna in iz 19. stol.

Pod cerkvijo se je v strnjenem delu naselja na južni strani Savinje nahajala Domačija Letuš 23 kot profana stavbna dediščina. Objekti so porušeni in gre dokumentarno (arhivsko) varstvo. Iz arhiva so razvidne stavbne značilnosti gradnje 19. st. Domačijo so sestavljali hiša, gospodarsko poslopje, toplar in kašča s sušilnico za hmelj. Pritlična, nepodkletena hiša s črno kuhinjo je bila v celoti zidana. Kozolec je imel tri pare oken, vidni so bili leseni klini. Kašča s sušilnico je bila v celoti zidana in ometana (vir: eVRD, GiskD).

Na severni strani Savinje je še vedno ohranjena Domačija Letuš 59 (Pr' Repnik, Repnikova domačija) prav tako iz 19. st. Domačijo sestavljata hiša in gospodarsko poslopje. Pritlična, podkletena hiša je v celoti zidana iz kamna. Gospodarsko poslopje je v spodnjem delu zidano iz kamna, v zgornjem pa leseno. Poslopje in hišo povezuje nizek kamnit zid (vir: eVRD, GiskD).

Preostalo kulturno dediščino naselja predstavljajo posamezne stavbe, gospodarska poslopja in spomenik NOB.

Slika 11: Območja varstva kulturne dediščine – naselbinska dediščina (temno) z vplivnim območjem (svetlo) ter objekti KD (vir: eVRD, MK, 2024)

Območja državnih prostorskih načrtov

Na območju in v neposredni bližini naselja Letuš velja več državnih prostorskih aktov (DPN) ali aktov v sprejemanju.

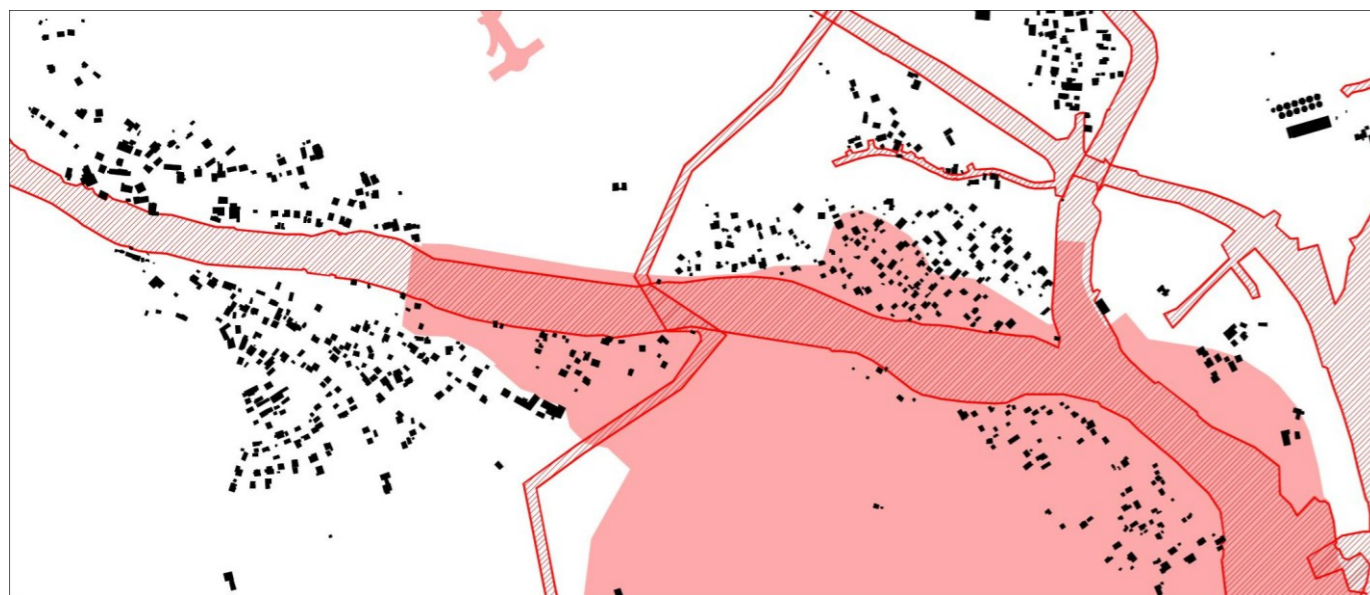
Preko celotnega naselja okvirno po območju Savinje in njenem obvodnem prostoru poteka Državni prostorski načrt za ureditev Savinje za zagotavljanje poplavne varnosti urbaniziranih območij od Ločice do Letuša ob Savinji (Uradni list RS, št. 103/10-5300, 3/17-159 (163)).

Iz smeri severa proti jugu med starim delom Letuša in Vikend naselji poteka Državni lokacijski načrt za prenosni plinovod (R25D) od odcepa na magistralnem plinovodu M2 pri Šentrupertu do Termoelektrarne Šoštanj v Šoštanju (Uradni list RS, št. 138/06-5980, 33/07-1761 - ZPNačrt, 80/10-4305 - ZUPUDPP, 3/17-159 (163)).

Severno od Vikend naselij poteka Državni prostorski načrt za državno cesto od priključka Šentrupert na avtocesti A1 Šentilj - Koper do priključka Velenje jug (Uradni list RS, št. 3/17-159). Ta se nadaljuje proti zahodu v smeri Mozirja z DPN v pripravi, ki ureja obvoz mimo Letuša z namenom povezave Zg. Savinjske doline na 3 RO (Državni prostorski načrt za državno cesto Podgora - Letuš / povezava na severni del tretje razvojne osi).

Največje območje državnega prostorskega akta, ki bistveno vpliva na nadaljnji razvoj Letuša, je DPN v pripravi na delu starega naselja Letuš, na delu Vikend naselja – levi breg, na celotnem območju Vikend naselja – desni breg ter na velikem območju kmetijskih površin J in JV od naselja. Z njim se na cca 190 ha površin umeščajo zadrževalniki kot del celovite protipoplavne zaščite celotne regije (Državno prostorsko načrtovanje za zmanjšanje poplavne ogroženosti v Spodnji Savinjski dolini).

Slika 12: Državni prostorski načrti: veljavni (rdeča linijska šrafura) in v pripravi (rdeča ploskovna šrafura) (vir: DPN, MNVP, 18.11.2024 in 24.4.2026)

2.2 Demografske značilnosti

2.2.1 Uvod

Letuš je gručasta središčna vas na prehodu Spodnje Savinjske doline v Mozirsko kotlinico, večidel je razpotegnjena ob cesti Šentrupert – Mozirje, leži na nadmorski višini 313 m. K Letušu spadajo še razloženi zaselki Gosivjek, Podkraj in Slatine. Osrednji del Letuša. t.j. območje okoli mostu čez Savinjo, nosi nekatere centralne funkcije (osnovna šola, cerkev, gasilski dom). Sicer naselje sestavljajo stanovanjski objekti s kmetijskimi gospodarstvi, na mnogih kmetijah se ukvarjajo s kmetijstvom. Večji del poselitve je na desnem bregu Savinje. Kmetije s stanovanji se pojavljajo tudi severno od Savinje, tu je izrazit večstanovanjski objekt, ki zaradi večjega števila etaž in volumna ter slabšega stanja izstopa od tipologije. V naselju so še kapele, cerkev Sv. Janeza (dominanta) na strmi apnenčasti skali, obrtne dejavnosti, bife, bencinska črpalka.

Večji območji poselitve se nahajata vzhodno od jedra Letuša, tik ob občinski meji, na levem in desnem bregu Savinje. Gre za območje, ki je bilo namenjeno gradnji počitniških hiš (»Vikend naselje«), vendar je z dozidavami le-teh preraslo predvsem stanovanjsko območje. Na obeh območjih je od prvotnih počitniških objektov manjših dimenzij ostalo le malo začrtane podobe. Nekdaj počitniški objekti so dozidani in danes predstavljajo stanovanjske hiše v več etažah. V času poplav avgusta 2023 sta bili obe območji močno ogroženi, zato je bila sprejeta odločitev, da se območji izpraznita ter objekti porušijo, na izpraznjenem območju pa se zgradijo zadrževalniki kot del celovite protipoplavne ureditve širše regije. V ta namen je bil sprejet ustrezen prostorski akt⁴, ki ureja izpraznitev tega območja ter daje možnost nadomestitvenih gradenj v naselju Braslovče in Rakovlje.

Slednje predstavlja bistven vpliv na nadaljnjo demografsko sliko Letuša. Če je naselje v preteklosti zaznamoval konstanten porast števila prebivalcev, je potrebno pri nadaljnjih projekcijah upoštevati, da se odstrani cca 150 objektov in da je za preselitev na območju Braslovč in Rakovelj predvidenih 98 stanovanjskih hiš.

Predvideva se, da se bo velik del prebivalcev Vikend naselij preselil na druga območja, to je na zagotovljena stavbna zemljišča za nadomestitvene gradnje v Braslovčah in Rakovljah ter drugod v regiji. Del prebivalcev je na druge načine rešil stanovanjske probleme (npr. selitev v dom starejših ipd.) in stavbnih zemljišč za gradnjo ne potrebuje. Je pa ob tem kljub temu potrebno zagotoviti ustrezna stavbna zemljišča, ki bodo poplavno varna in ki bodo omogočala ohranitev Letuša. Naselje ima namreč zagotovljeno osnovno oskrbo, del izobraževanja in storitvene dejavnosti, nahaja se v bližini priključka na 3 RO (Šmartno ob Paki) in bo kot tako še vedno predstavljajo atraktivno območje za poselitev.

UZ naj zato določi nov koncept razvoja naselja, v katerem se upošteva veliko območje izpraznitve le tega, ob tem pa na primernih mestih omogoči njegov nadaljnji obstoj in razvoj.

⁴ Odlok o Občinskem podrobnem prostorskem načrtu za obnovo po poplavah na območju dela Letuša (levi in desni breg Gmajna) in širitev naselja Braslovče z Rakovljami za nadomestitveno gradnjo (ID: 4419), Uradne objave Občine Braslovče št. 3/2025, 26. 6. 2025

2.2.2 Demografska podoba⁵

Občina Braslovče je del savinjske statistične regije. Meri 55 km². Po površini se med slovenskimi občinami uvršča na 124. mesto. Sedež občine je v naselju Braslovče, v katerem je v letu 2023 živel 412 prebivalcev, v naselju Rakovlje, ki funkcionalno tudi sestavlja občinsko središče pa 472 prebivalcev (SURs).

V naselju Letuš je na dan 1.1.2025 živel 922 prebivalcev (SURs). Naselje je pred poplavi leta 2023 zaznamoval konstanten trend rasti prebivalstva. Od leta 1961 se je prebivalstvo iz 455 prebivalcev povečevalo v vseh desetletjih (488 preb. v l. 1971, 492 preb. v l. 1981, 569 preb. v l. 1991 in 696 preb. v l. 2002). Korenita sprememba števila prebivalstva se pričakuje v obdobju do l. 2030, saj se bosta celotni t.i. Vikend naselji na levem in desnem bregu Savinje (»Gmajna«) izpraznili.

Tabela 1: Gibanje števila prebivalcev v naselju Letuš, obdobje 1869 – 2002 (vir: SURs)

leto	1869	1900	1931	1961	1971	1981	1991	2002
Letuš	291	365	407	455	488	492	569	696

Tabela 2: Gibanje števila prebivalcev v naselju Letuš, obdobje 2011 – 2019 (vir: SURs)

leto	2011	2012	2013	2014	2015	2016	2017	2018	2019
Letuš	785	827	832	818	838	848	860	853	863

Podatek o gostoti naseljenosti po naseljih pokaže, da je bila za Letuš značilna višja gostota (189,2 v letu 2019) kot za celotno občino (povprečje 100,5).

Analiza lokacij izdanih upravnih aktov⁶, ki se nanašajo na gradnje, pokaže, da je bilo v obdobju 2015–2020 skoraj največ teh aktov izdanih v Letušu in sicer 14,07% vseh aktov v Občini (le nekaj več, 14,37% aktov se je izdalo na območju Rakovelj). Večina aktov se je nanašala na stanovanjsko gradnjo.

Kot pa je navedeno v Uvodu, se v prihajajočem obdobju zaradi vpliva poplav pričakuje bistveno drugačen trend. Pričakuje se, da bo izdanih največ aktov za namen rušitve Vikend naselij na levem in desnem bregu. Gradbeni nameni pa se bodo poleg splošne stanovanjske gradnje nanašali tudi na protipoplavne ureditve.

⁵ Povzeto iz SURs, SiSTAT, <https://www.stat.si/obcine/sl/Municip/Index/11>.

⁶ Upravni akti, ki se nanašajo na gradnje, so gradbeno dovoljenje, uporabno dovoljenje ali dokazilo, da ima stavba uporabno dovoljenje, in upravni akti, izdani v postopku inšpekcijskega nadzorstva nad izvajanjem predpisov, ki se nanašajo na gradnje.

2.3 Splošna analiza poselitve in grajene strukture

2.3.1 Značilnosti naselja

Po registru prostorski enot (RPE) se obravnavano območje nahaja v naselju Letuš.

Naselje Letuš predstavlja prvo stopnjo središčnega naselja, celotna občina sodi v vplivno območje Celja, središča pete stopnje (Fridl et al., 1998).

Prevladujoča oblika poselitve je suburbanizirani tip poselitve⁷.

Prevladujoč tip poselitvenega območja je urbanizirano podeželsko naselje.

Glede na izhodišča Strategije prostorskega razvoja Slovenije (Ur.l, RS, št. 76/04; SPRS) je Letuš podeželsko naselje, ki ima več kot 500 prebivalcev in vsaj 10 odstotni delež prebivalcev, ki se ukvarjajo s kmetijsko dejavnostjo kot družinska delovna sila in/ali kot zaposleni na družinskih kmetijah.

Tabela 3: Pregled značilnosti naselja⁸

naselje	stopnja središčnosti naselja	prevladujoča oblika poselitve	prevladujoč tip poselitvenega območja	tip naselja	urbanistične kvalitete, arhitekturne kvalitete
Letuš	prva stopnja	suburbanizirano naselje	urbanizirano podeželsko naselje	gručasta središčna vas	ohranjeni objekti kulturne dediščine, dominantna lega kulturne dediščine (cerkev)

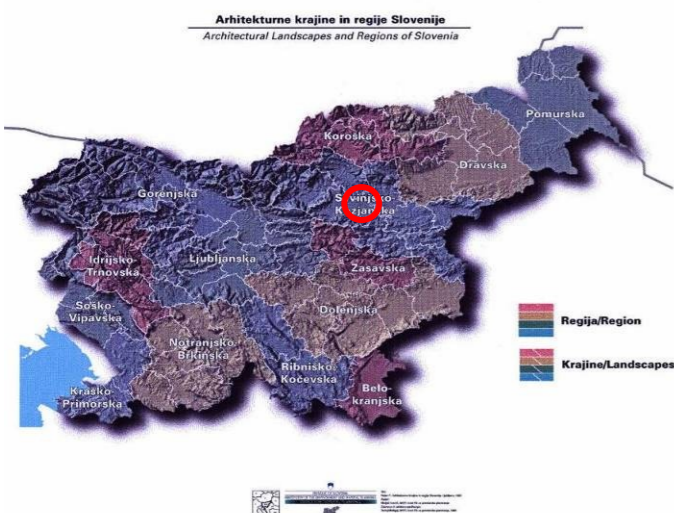
⁷ Suburbanizirana naselja so večinoma zelo preoblikovane vasi. Zanje sta značilni premočrtno prometno omrežje in razporeditev objektov, ki ni niti gručasta niti niz. Objekti stojijo posamič, na sredini parcele, drug od drugega so enako oddaljeni in postavljeni istosmerno. Prometno omrežje sestavljajo glavne, zbirne prometnice in stranske, dovozne poti. Nov tloris, ki je posledica v bistvu načrtnega urejanja, se od nekdanjega organskega tlorisa zelo razlikuje. V okviru suburbaniziranih naselij lahko načeloma razlikujemo samostojne stanovanjske soseske ob starejših vaseh, naselja, kjer prevladuje zgoščanje in dopolnjevanje z novimi objekti, in naselja, kjer prevladujejo prenove in prezidave kmečkih hiš (Geografski atlas Slovenije, 1998:298-299).

⁸ Delno povzeto po SP, 2006.

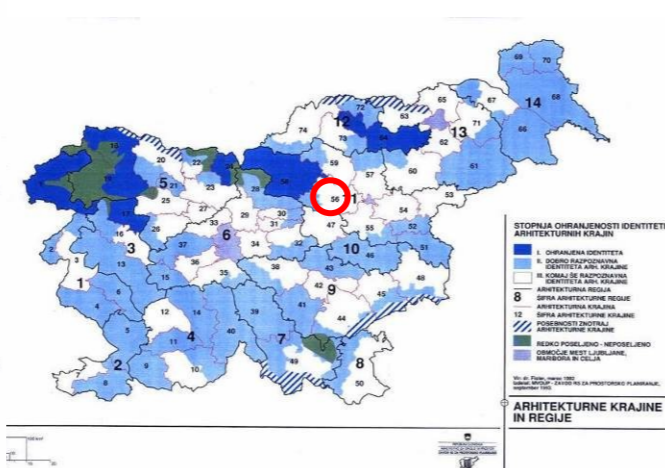
2.3.2 Arhitekturna identiteta⁹

Občina Braslovče in s tem naselje Letuš se nahajajo v Savinjsko – Kozjanski arhitekturni regiji, identiteta arhitekturnih krajin je komaj razpoznavna (Fister, P., 1993).

Slika 14: Lega glede na značilnosti arhitekturnih krajin in regij Slovenije (slika vir: Fister, P., 1993)

Slika 13: Stopnja ohranjenosti identitete arhitekturnih krajin (slika vir: Fister, P., 1993)

Kot del skupne Savinjsko – Kozjanske regije (iz vira podatkov povzeta št. regije: 11) so za naselje Letuš izrazite naslednje značilnosti:

- močen in vpliven center (Celje)
- delno posredovanje osnovnih vzorov Celja, delno slaba ohranjenost identitete
- poselitev prvotno izoblikovana v mala gručasta naselja, odvisna predvsem od rabe prostora (glede na agrarno rabo, delno tudi vzdolž komunikacij)
- danes se poselitev širi tudi izven okvirov nekdanjih naselij
- arhitekturne dominante so razpostavljene na poseben način in predvsem po robovih celjske ravnine
- arhitekturna identiteta je v največji meri izražena z značilnostmi, ki so jih prinesli v stavbarstvo te regije šele od druge polovice 19. stoletja dalje (trenuten gospodarski vzpon: izrazito hmelj)
- potrebno je določiti dodatne cilje: od strogega varovanja obstoječih razmerij do nadgraditve slabo razvitih vrednot identitete; neustrezno uvajanje novih arhitekturnih in naselbinskih konceptov je skupaj z neustreznimi vsebinami že močno načelo tudi ekološko ravnotežje v regiji; nova ali ohranjena arhitekturna identiteta mora ustrezna razmerja ponovno vzpostaviti.

Kot del podrobnejše členitve sodi občina in s tem naselje Letuš v arhitekturno krajino Žalec – Celje (iz vira podatkov povzeta št. krajine: 11,56) za katere veljajo naslednje značilnosti:

a) oblikovanje naselij:

- naselja so oblikovana kot manjše gručaste ali nepravilno razporejene obcestne skupine stavb med drevjem, posebnosti so manjša, obcestno zgoščena »trška« naselja; dominante so na izpostavljenih točkah, tudi izven naselij

b) domačije, stavbe

- domačije / kompleksi so sestavljeni; postavljeni so pravokotno na cesto; tlorisi so vzdolžni, s podaljški v gospodarska poslopja; stavbe so zidane, pritlične; strehe so dvokapne, strme; značilna kritina so bobrovci ali zareznički; posebej so oblikovani portali (zidani, kamniti)
- domačije / kompleksi so v gručah – stanovanjske stavbe so postavljene vzporedno s cesto; tlorisi so podolžni; stavbe so zidane, pritlične, dvignjene v mansarde; strehe so dvokapne, strme, (z mansardo); značilna kritina so bobrovci ali zareznički; arhitekturni členi so oblikovani po »trških« vzorih (fasadne členitve, fasadne odprtine, okrasne linije)
- domačije / kompleksi so v skupinah; stanovanjske stavbe so dominantno postavljene ob cesti; tlorisi so vzdolžni; stavbe so zidane, nadstropne; strehe so dvokapne, strme, s čopoma; značilna kritina so bobrovci; izrazito je »trško« oblikovanje arhitekturnih členov (fasadna plastika, fasadne odprtine, okrasni detajli)

c) posebnosti:

- dominante so na izpostavljenih točkah v pokrajini z izrazitim baročnim oblikovanjem; cerkve
- arhitekturne posebnosti so postavljene izven naselij ali ob robovih; kozolci dvojniki s simetričnimi strehami.

2.3.3 Stavbni fond

Jedro naselja zaznamuje podeželska arhitektura s starejšimi kmetijskimi gospodarstvi ter večjimi, trškimi stavbami v najstarejšem delu naselja. Del stavb na tem območju, predvsem kmetijskih gospodarstev, je zavarovanih tudi kot objekti kulturne dediščine. Dominanto v severo-zahodnem delu naselja predstavlja cerkev na dvignjeni legi. Naselje sicer bistveno zaznamuje Savinja, ki deli Letuš na dva dela. Večja koncentracija dejavnosti naselja pa se razvija ob mostu. Dalje proti severu se ob Savinji nahaja javni prostor z gasilskim in kulturnim domom kot javni prostor naselja, ki pa se zaradi poplavalne ogroženosti seli na drugo lokacijo. V jedru se nahaja podružnična šola, storitvene dejavnosti in podobno. Bencinski servis z bifejem se nahaja na južnem vstopu v naselje. Manjše število proizvodnih objektov se nahaja v južnem delu naselja.

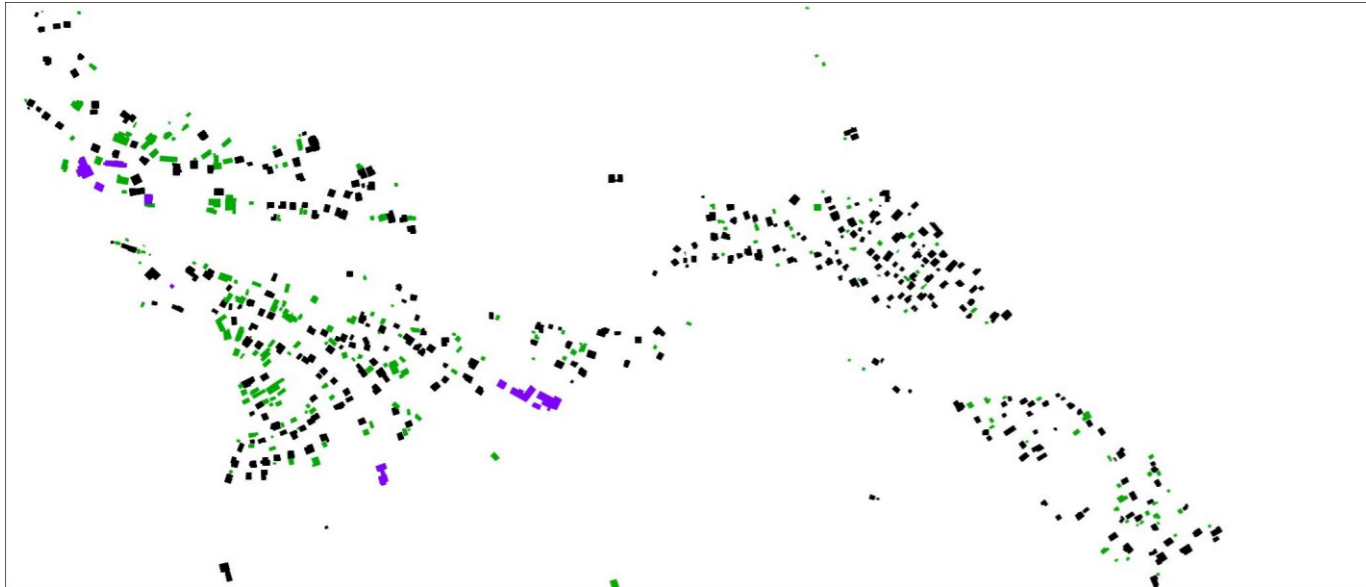
V zaledju naselja se nahajajo posamezna kmetijska gospodarstva, kjer so poleg stanovanjskih objektov postavljeni kmetijski objekti. Večji del preostalega grajene strukture, t.j. novejši del Letuša predstavlja individualna stanovanjska gradnja s pomožnimi objekti (garaže, lope ipd.).

Poleg centralnega, najstarejšega dela Letuša, k naselju sodita dve območji t.i. Vikend naselij – levi in desni breg, lokalno poimenovani Gmajna. Obe območji sta predvideni za rušitev in poplavalno sanacijo ter se namenita protipoplavnim ukrepom (zadrževalniki).

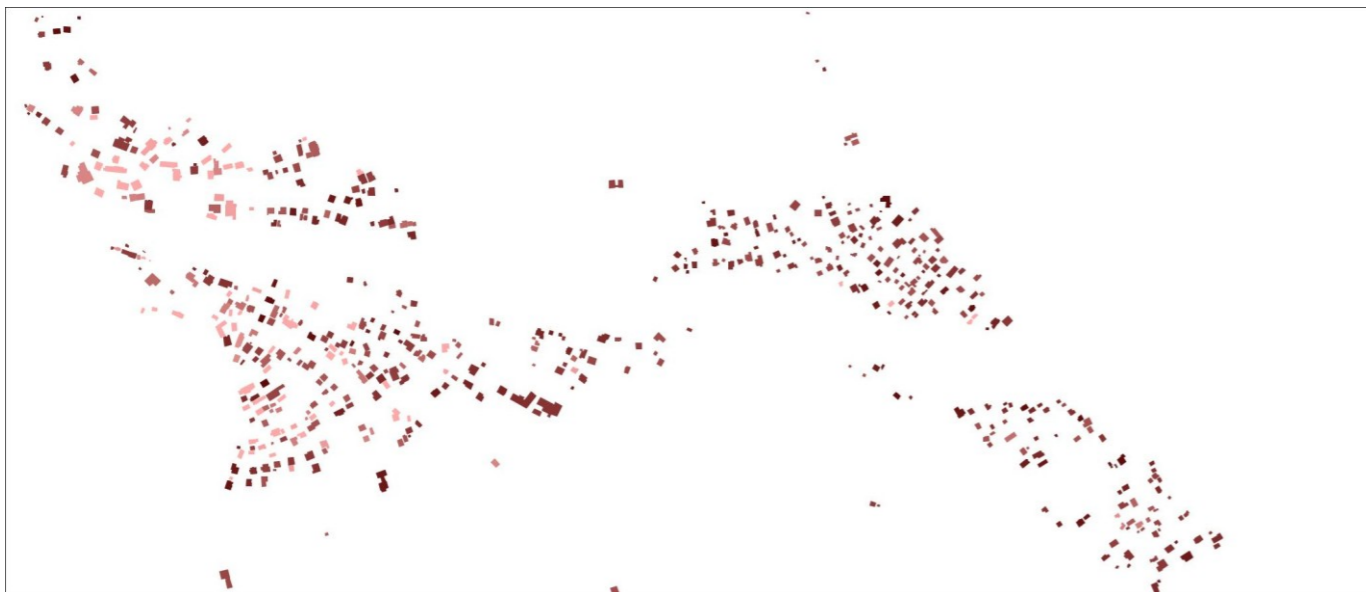
Najstarejše stavbe se nahajajo pod cerkvijo iz 15. st., na obeh bregovih Savinje pri mostu. Gre predvsem za stara kmetijska gospodarstva, ki segajo v 18. st. in 19. st. Novejšo gradnjo predstavljajo samostojne stanovanjske stavbe v vmesnih prostorih med gospodarstvi ter delno na južnem robu naselja. Vikend naselji na levem in desnem bregu sta z izjemo posameznih starih pomožnih kmetijskih objektov zaznamovani z novejšo povojno gradnjo, sprva objektov za občasno bivanje, kasneje samostojnih stanovanjskih hiš.

⁹ Delno povzeto po SP, 2006.

Slika 15: Stavbni fond v centralnem delu naselja predstavljajo stanovanjske stavbe (črno)s pomožnimi objekti, kmetijski objekti (zeleno) ter javne stavbe, trgovina, šola, proizvodnja, storitve ipd. (vijolično) (vir: KN: stavbe, GURS, 2024)

Slika 16: Starost stavb od najstarejših (svetlo rdeče) do danes (temno rdeče) (vir: KN: stavbe, GURS, 2024)

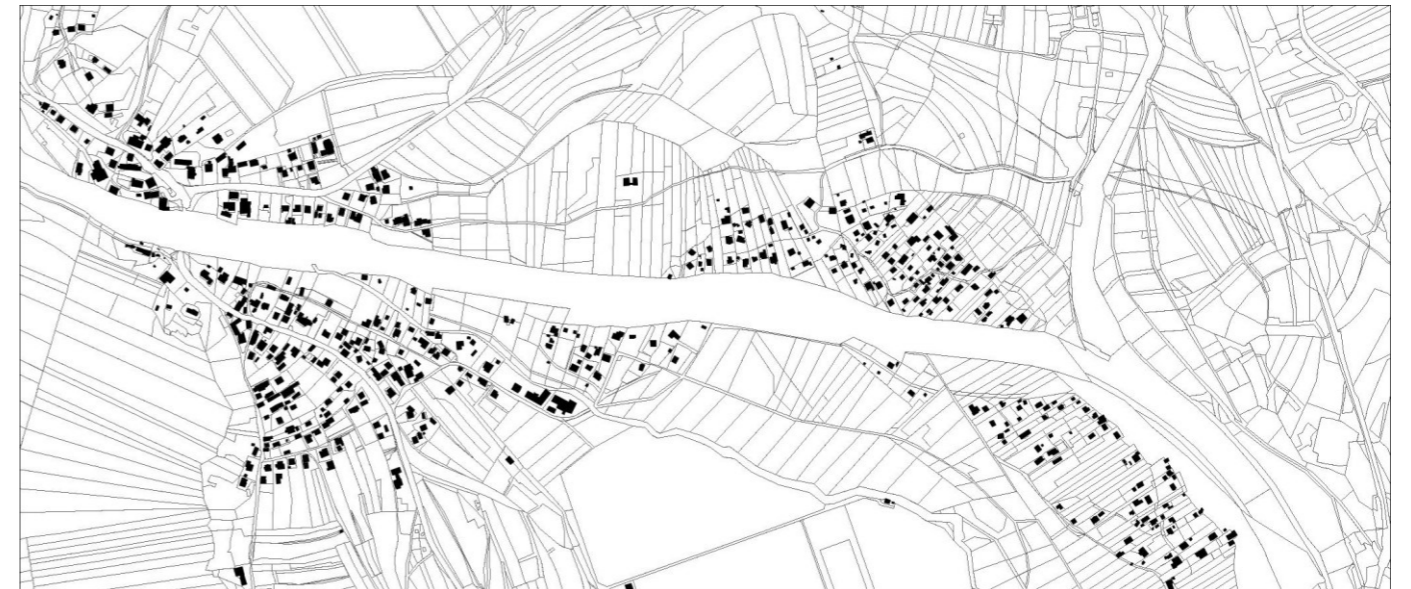

Parcelacija v najstarejšem delu pod cerkvijo na obeh straneh Savinje pri mostu sledi gručasti zasnovi prvotnega zaselka. Večina preostale parcelne strukture sledi prometnicam. Ob teh se nahajajo podolgovate parcele, ki so orientirane pravokotno na prometnico. Stavbe so pomaknjene v notranjost parcele, velikokrat so postavljene tudi na sam parcelni rob.

Parcelna struktura novejše, zgolj stanovanjske gradnje, je pravokotne do kvadratne oblike. Na sredini parcele je navadno postavljen glavni objekt (stanovanjska hiša), ki je od mej sosednjih zemljišč precej bolj odmaknjen kot starejša gradnja.

Parcelna struktura stavb s posebno funkcijo (cerkev, šola, beninski servis ipd.) se prilagaja funkciji objekta.

Slika 17: Parcelna struktura v naselju (vir: KN: parcele, GURS, 2024)

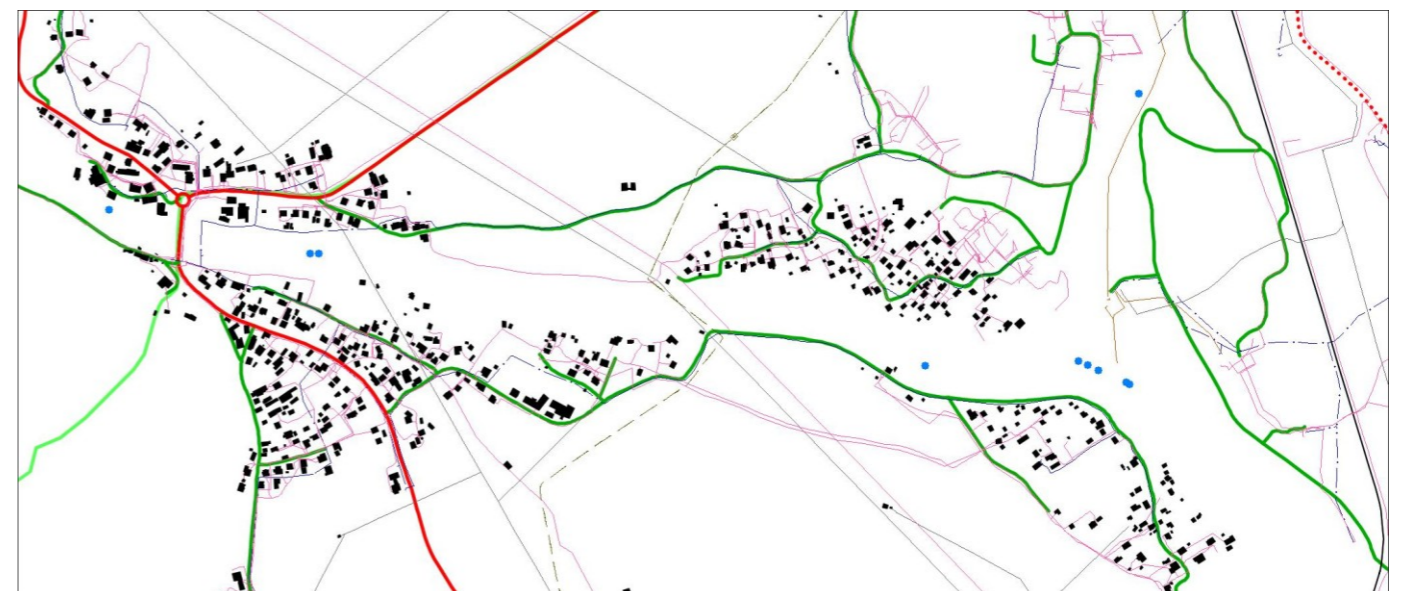
2.3.4 Opremljenost z GJI

Naselje Letuš je primerno opremljeno z večino gospodarske javne infrastrukture (GJI).

Skozi naselje vodi glavna prometna povezava med Spodnjo in Zgornjo Savinjsko dolino in sicer regionalna cesta I. reda (odsek Šentrupert – Soteska). Po prečkanju Savinje se le-ta nadaljuje dalje proti severo-zahodu, medtem ko se v istem krožišču proti vzhodu odcepi regionalna cesta II. reda (odsek Gorenje – Rečica – Letuš).

Naselje je opremljeno z vso preostalo GJI, razen kanalizacije. Javno kanalizacijsko omrežje še ni v celoti zgrajeno in delujoče. Čeprav so bili v preteklosti že zgrajeni posamezni krajši začetni odseki pa se celovita izgradnja omrežja prilagaja novim razmeram in protipoplavni sanaciji. Prav tako v Letušu ni daljinskega ogrevanja. Med starim delom Letuša in Vikend naseljema se nahajajo prenosni koridorji za plin in elektriko (SN nadzemni).

Slika 18: GJI v naseljih sestavljajo ceste (rdeče, črno), elektrika (sivo), vodovod (modro) in TK (vijolično), v neposredni bližini je plinovod (črtkano) (vir: GJI, KN: stavbe, GURS, 2024)

3. Analiza izdelanih strokovnih podlag in ključnih izvedbenih prostorskih aktov

Kot je navedeno v poglavju 1.3, je bilo za območje naselja od leta 2005 dalje opravljeno obsežno strokovno delo. To se je izrazilo tako v strokovnih podlagah kot tudi v prostorskih aktih, s katerimi se je uresničeval koncept razvoja naselij. Ta je bil postavljen že od leta 2005 dalje in ga je Občina vseskozi postopoma tudi zasledovala.

Vendar pa večji vpliv na zastavljen koncept razvoja naselja po letu 2023 predstavlja dejstvo, da je zaradi nameravane preselitve dveh delov naselja Letuš po poplavih potreben premislek o novi urbanistični zasnovi.

Ob tem je smiselno, da se pri načrtovanju nadaljnjega razvoja **upoštevajo vse že izdelane strokovne podlage in veljavni prostorski akti** oz. veljaven koncept razvoja naselij, ki se prouči glede na novo stanje in drugačne potrebe v prostoru in smiselno nadgradi tako, da se nadaljuje s kvalitetnimi vzorci dosedanjega razvoja ter razvoj naselja usmeri na varna območja.

S tem namenom so v nadaljevanju povzete bistvene strokovne podlage in prostorski akti, ki so osnova za izdelavo nove Urbanistične zasnove naselja Letuš.

3.1. Strokovne podlage za UON 2022

Občina Braslovče je v postopku SD OPN 1 pridobila strokovno podlago za namen določitev ureditvenih območij naselij (UON) vseh naselij v občini Braslovče, med drugim tudi za naselje Letuš. V okviru teh so podane tudi analize in usmeritve za določitev UON Letuš, ki sicer ne upoštevajo poplavnega dogodka in s tem povezanih novih zahtev v prostoru. Te strokovne podlage se zato smiselno upoštevajo kot analitična in konceptualna podlaga za pripravo nove UZ.

V nadaljevanju je podan povzetek relevantne vsebine iz ***Strokovnih podlag za določitev ureditvenih območij naselij in območij za dolgoročni razvoj naselij na območju občine Braslovče (Urbanisti, d.o.o., Celje, št. proj. 203-2020, datum: 31.5.2022, 12.8.2022 – dopol.)***.

UMESTITEV V HIERARHIJO NASELIJ

V strokovnih podlagah je za naselje Letuš po spodnjih merilih določena hierarhija razvoja, na podlagi katere so v okviru UON določena možna območja večjih širitev naselja¹⁰:

merilo	kriterij	Letuš
formalno merilo		
število prebivalcev v gravitacijskemu zaledju	3.000	5447 (št. preb. občine, vir: SURS)
demografski trend	pozitiven vsaj za obdobje zadnjih 20 let	455 preb. (1961) – 838 preb. (2015) (vir: SURS)
fiziognomsko – morfološko merilo		
prometna razvitost	oddaljenost od središča višje stopnje - izohrona gostota prometnega omrežja največ 15 min,	manj kot 15 min. (vir: teren)
gostota poseljenosti	vsaj 150 preb./km ²	177,6 preb./km ² (vir: SURS)
javni potniški promet	postajališče JPP	da (vir: MzI)
funkcijsko merilo		
opremljenost z dejavnostmi šolstva, zdravstva, socialnega varstva	vrtec, osnovna šola in višje ravni izobraževanja, lekarna, splošna ambulanta, zobozdravstvena ambulanta, zdravstveni dom in višje ravni zdravstvenega varstva, zavod za zaposlovanje, dom za varstvo starejših občanov in druge ustanove socialnega varstva ipd.,	podružnična osnovna šola (vir: teren in Občina Braslovče)
opremljenost z dejavnostmi trgovine, gostinstva, poslovnih dejavnosti	kiosk, tržnica, (samopostrežna) trgovina in druga trgovska ponudba, kavarna, bife, slaščičarna, gostilna, picerija in druga gostinska ponudba, banka, pošta in druga poslovna ponudba ipd.,	trgovina, storitvene dejavnosti, gostinstvo, bencinski servis (vir: teren in Občina Braslovče)
prisotnost javne uprave, policije, sodstva, društev	sedež krajevne skupnosti, sedež občine in višje ravni javne uprave, sedež javnega zavoda, razvojna agencija, policijska postaja,	krajevni odbor, prostovoljno gasilsko društvo, kulturno društvo, športno društvo, krajevna organizacija RK, društvo upokojencev, društvo prijateljev

¹⁰ Pri tem še ni bila upoštevana potreba po preselitvi dveh delov naselja Letuš po poplavih avgusta 2023.

	<i>prostovoljno gasilsko društvo, civilna zaščita ipd.,</i>	mladine (vir: Občina Braslovče)
prisotnost posebnih funkcij	<i>naselje lahko ima prisotne morebitne druge posebne funkcije kot so turistične, zdraviliške ipd., zaradi katerih je naselje razvojno pomembno</i>	jih nima (vir: SP, 2006)
	strukturno merilo	
<i>delež kmečkega prebivalstva (oz. gospodinjstev s kmečkimi gospodarstvi)</i>	<i>manj kot 10%</i>	4% (vir: SURS)
<i>struktura delovnih mest (delež delovnih mest v storitvenih dejavnostih)</i>	25%	38% (vir: SURS)
	merila na podlagi analize naravnih in ustvarjenih danosti	
<i>ugodne naravne danosti prostora, ocena nevarnosti in tveganj</i>	<i>strokovna presoja naravnih danosti prostora za razvoj naselja (reliefne značilnosti ipd.) in ocena nevarnosti (npr. poplavna, erozijska ogroženost, visoka stopnja degradacije, onesnaženosti ipd.)</i>	izredno ugodna reliefna lega na makro- in mikroravni (ravninsko dno Spodnje Savinjske doline), manj ugodna lega glede na položaj v občini (obrobna lega), srednje ugodna lega glede na položaj v regiji (relativna bližina AC koridorja), prostorske omejitve zaradi poplavne ogroženosti, Nature 2000 in najboljših KZ (vir: SP, 2006 in uvodna vsebina teh SP)
<i>historični vidik</i>	<i>pripadnost prebivalstva (med)občinskemu, lokalnemu ali krajevnemu oskrbnemu centru</i>	pripadnost severnega dela občine naselju Letušu kot krajevnemu oskrbnemu centru (vir: SP, 2006 in uvodna vsebina teh SP)
<i>urbanistični vidik</i>	<i>poseben strokovni kriterij, ki temelji na urbanistični doktrini</i>	/
	rezultat vrednotenja	
		<i>naselje se izbere kot razvojno pomembno območje in se uvrsti v vsaj 3. stopnjo v hierarhiji naselij na ravni občine</i>

Hierarhični stopnji v strokovnih podlagah sledi analitični del z metodologijo določanja meje UON. Ta je določena kot sinteza različnih mej (okvirno območje naselja, meja grajene strukture, meja dejanske rabe, varstveni režimi, kmetijska raba, vizualna analiza,...).

ANALITIČNI DEL

obseg naselja

Letuš – jedo naselja, vikend naselje - levi breg in vikend naselje - desni breg
splošen opis naselja

Gručasta središčna vas na prehodu Spodnje Savinjske doline v Mozirsko kotlinico je večidel razpotegnjena ob cesti Šentrupert – Mozirje, pod severovzhodnim vznožjem Dobroveljske planote. Nastala je ob prehodu čez reko Savinjo, tam, kjer je rečna struga najožja in zajedena v živo skalo, ter na križišču poti iz Savinjske doline v Velenjsko kotlino. K Letušu spadajo še razloženi zaselki Gosivjek, Podkraj in Slatine. V kmetijstvu prevladujejo hmeljarstvo, živinoreja in deloma sadjarstvo. Na gričevnatem obrobju so se ohranili redki vinogradi, med njimi in tik ob Savinji pa so številne počitniške hišice. Kraj se prvič omenja l. 1340. Cerkev Sv. Janeza stoji na strmi apnenčasti skali (Orožen Adamič, M., Perko, D.,

Kladnik, D., 1995).

podrobnejši opis naselja (vir: SP, 2006)

Krajina. Naselje Letuš leži ob prehodu čez reko Savinjo, tam, kjer je rečna struga najožja in zajedena v živo skalo, pod severovzhodnim vznožjem Dobroveljske planote. Savinja predstavlja močan krajinski element, ki pa zaradi neurejenih brežin (zaraščanje, odpadki, neurejeni dostopi) ni izkoriščen, tudi (letuška) struga, ki pelje od Savinje proti jugu, ima nižjo izrazni vrednost. Dobroveljska planota daje Letušu – kot enemu redkih naselij v občini Braslovče – zanimivo reliefno »kuliso«, vsa ostala strnjena naselja namreč pretežno ležijo na ravnem dnu Spodnje Savinjske doline. Tako ima relief v območju Letuša poleg vode najvišjo izrazno vrednost. Severno od Savinje naselje obdajajo travne in deloma njivske površine, južno od naselja pa kmetijska zemljišča, ki v tem delu občine niso meliorirana in tako s spremljajočim naravnim rastjem tvorijo pestro krajinsko sliko. V kmetijstvu prevladujejo hmeljarstvo, živinoreja in deloma sadjarstvo. Na gričevnatem obrobju so se ohranili redki vinogradi.

Infrastruktura. Skozi naselje Letuš vodi glavna prometna povezava med Šentrupertom in Mozirjem. V Letušu je pomembno križišče poti iz Savinjske doline v Velenjsko kotlino: tik ob Savinji se od prometnice Šentrupert – Mozirje na vzhod odcepi cesta, ki vodi v Šmartno ob Paki od tod pa dalje proti Velenju. Preostalo prometno omrežje je manjšega pomena, večinoma gre za posamezne dovoze do objektov, od glavne prometnice proti Mozirju se v južnem delu naselja odcepi lokalna cesta proti Obramljam in nato na Dobroveljsko planoto, od glavne ceste proti Velenju pa se na občinski meji odcepi cesta proti jugu, ki vodi v naselje novih niš (nekdaj vikend območje), od tod pa tik ob strugi Savinje nazaj v Letuš, vendar le kot slabša makadamska pot. Telekomunikacijska infrastruktura je urejena, skozi naselje tečejo distribucijski elektrovi, prav tako je zagotovljena oskrba s pitno vodo.

Poselitev. Letuš je gručasta središčna vas na prehodu Spodnje Savinjske doline v Mozirsko kotlinico, večidel je razpotegnjena ob cesti Šentrupert – Mozirje, leži na nadmorski višini 313 m. K Letušu spadajo še razloženi zaselki Gosivjek, Podkraj in Slatine. Osrednji del Letuša. t.j. območje okoli mostu čez Savinjo, nosi nekatere centralne funkcije (osnovna šola, trgovina, gostišče, gasilski dom). Sicer naselje sestavljajo stanovanjski objekti s kmetijskimi gospodarstvi, na mnogih kmetijah se ukvarjajo s kmetijstvom. Večji del poselitve je na desnem bregu Savinje. Kmetije s stanovanji se pojavljajo tudi severno od Savinje, tu je izrazit večstanovanjski objekt, ki zaradi večjega števila etaž in volumna ter slabšega stanja izstopa od tipologije. V naselju so še kapele, cerkev Sv. Janeza (dominanta) na strmi apnenčasti skali, mizarstvo, bife. Večje območje poselitve se nahaja še zahodno od jedra Letuša, tik ob občinski meji, na levem bregu Savinje. Gre za območje, ki je bilo namenjeno gradnji počitniških hiš (»vikend naselje«), vendar je z dozidavami le-teh do danes postalo predvsem stanovanjsko območje. Podobno območje se nahaja tudi na desnem bregu Savinje. Na obeh območjih je od prvotnih počitniških objektov manjših dimenzij ostalo le malo začrtane podobe. Nekdaj počitniški objekti so dozidani in danes predstavljajo stanovanjske hiše v več etažah.

Opomba - stanje 2020: V OPN je za obe vikend naselji predvidena sanacija (regulacija prostora z OPPN). OPPN se zaenkrat izdeluje parcialno glede na izkazane potrebe. Drugih večjih sprememb v prostoru v 15 letih (od SP, 2006) ni.¹¹

Vstop v Letuš iz S dela po regionalni cesti

Proste površine J dela naselja, kamor se lahko dolgoročno usmerja nova gradnja

Vstop v Letuš iz J strani po regionalni cesti in jedro Letuša 2006 (SP, 2006)

A. določitev razvojno pomembnih naselij v RPE		
prva stopnja vrednotenja – določitev možnih razvojno pomembnih območij		
merilo	kriterij	vrednotenje
fiziognomsko – morfološko merilo		
javni potniški promet	postajališče JPP	avtobusno postajališče
funkcijsko merilo		
opremljenost z dejavnostmi šolstva, zdravstva, socialnega varstva	vrtec, osnovna šola in višje ravni izobraževanja, lekarna, splošna ambulanta, zobozdravstvena ambulanta, zdravstveni dom in višje ravni zdravstvenega varstva, zavod za zaposlovanje, dom za varstvo starejših občanov in druge ustanove socialnega varstva ipd.	vrtec, podružnična osnovna šola
opremljenost z dejavnostmi trgovine, gostinstva, poslovnih dejavnosti	kiosk, tržnica, (samopostrežna) trgovina in druga trgovska ponudba, kavarna, bife, slaščičarna, gostilna, picerija in druga gostinska ponudba, banka, pošta in druga poslovna ponudba ipd.	trgovina, storitvene dejavnosti, gostinstvo, bencinski servis
prisotnost javne uprave, policije, sodstva, društev	sedež krajevne skupnosti, sedež občine in višje ravni javne uprave, sedež javnega zavoda, razvojna agencija, policijska postaja, prostovoljno gasilsko društvo, civilna zaščita, turistično, športno, kulturno društvo ipd.	krajevni odbor, prostovoljno gasilsko društvo, kulturno društvo, športno društvo, krajevna organizacija RK, društvo upokojencev, društvo prijateljev mladine
prisotnost posebnih funkcij	naselje lahko ima prisotne morebitne druge posebne funkcije kot so turistične, zdraviliške ipd., zaradi katerih je naselje razvojno pomembno	/
vmesni rezultat vrednotenja razvojno pomembnih območij		
druga stopnja vrednotenja – izbor razvojno pomembnih naselij		

¹¹ Kot je predhodno navedeno, te strokovne podlage (še) niso upoštevale poplavnega dogodka 2023.

merilo	kriterij	vrednotenje
merila na podlagi analize naravnih in ustvarjenih danosti		
ugodne naravne in ustvarjene danosti prostora, ocena nevarnosti in tveganj	strokovna presoja naravnih in ustvarjenih danosti prostora za razvoj naselja (reliefne značilnosti ipd.) in ocena nevarnosti (npr. poplavna, erozijska ogroženost, visoka stopnja degradacije, onesnaženosti ipd.)	privlačnost / ranljivost ¹²
		<ul style="list-style-type: none">- velik potencial za razvoj naselja, vendar je v manjši meri pričakovan tudi vpliv na spremembo sestavin okolja- visok potencial za stanovanja- privlačnost za občasna bivališča, vendar možnost konflikta s stanovanjsko gradnjo- velik potencial za proizvodne dejavnosti, kjer pa je pričakovan manjši vpliv na spremembe sestavin okolja- visok potencial za razvoj oskrbnih in storitvenih dejavnosti ter omrežja družbene javne infrastrukture, vendar je pričakovan manjši vpliv na spremembe sestavin okolja- prostorske možnosti za razvoj storitvenih in oskrbnih dejavnosti nižjega ranga- velik potencial za razvoj omrežja komunalne in druge gospodarske javne infrastrukture, vendar je pričakovan manjši vpliv na spremembe sestavin okolja- največji potencial za razvoj turizma, kjer pa se pričakuje majhna do znatna sprememba sestavin okolja- potencial za razvoj dejavnosti, ki so vezane na območja, pomembna z vidika ohranjanja narave, varstva kulturne dediščine ter varstva kakovosti okolja- srednja stopnja ranljivosti zaradi poplavne ogroženosti
		današnje stanje / predviden razvoj
		<ul style="list-style-type: none">- protipoplavna zaščita je načrtovana znotraj DPN; dokler ukrepi ne bo v celoti izvedeni, je naselje na posameznih mestih še poplavno ogroženo- SV od naselja je z DPN za 3 RO načrtovana cesta, ki bo predstavljala priključevanje regionalne ceste iz smeri Zg. Savinjske doline na 3 RO, kar bo vplivalo pozitivno na privlačnost naselja za poselitev in druge dejavnosti (povečana prometna dostopnost), negativno na posamezne sestavine okolja (naravni viri, naravne vrednote, hrup, zrak) ter posledično na urbanistični razvoj naselja
historični vidik	pripadnost prebivalstva (med)občinskemu, lokalnemu ali krajevnemu oskrbnemu centru	<ul style="list-style-type: none">- pripadnost severnega dela občine naselju Letušu kot krajevnemu oskrbnemu centru
urbanistični vidik	poseben strokovni kriterij, ki temelji na urbanistični doktrini	- /
končni rezultat vrednotenja razvojno pomembnih območij		<i>razvojno pomembno naselje - 3. stopnja v hierarhiji občine</i> za naselje se določi območja večjih širitev

¹² Povzeto iz Sinteze med analizo privlačnosti prostora in analizo ranljivosti prostora ter predlogi strokovnih rešitev za posamezne dejavnosti (SP, 2006)

B. določitev meje UON in ODRN		
izbor okvirnih območij naselij		
merilo	kriterij	vrednotenje
formalno merilo		
gostota pozidave	razdalja med stavbami	- »bufer« premere 40 m
število stavb s hišnimi številkami	min. 10 stavb	- sklenjeno območje stavb z vsaj 10 stavbami s hišnimi številkami
fiziognomsko – morfološko merilo		
raba prostora	izločilni faktor: vinogradniško območje	/
analize za določitev meje naselja		
vizualna analiza		
merilo na podlagi analize naravnih in ustvarjenih danosti		
oblikovno pomembni pojavi	pogledi, robovi naselja, proste površine rezultat: rob naselja glede na vizualno analizo	<ul style="list-style-type: none">- območje naselja sestavljajo tri gruče (jedro naselja in vikend naselje na levem ter desnem bregu Savinje), ki jih medsebojno povezuje / ločuje Savinja- na S delu jedra naselja grajena struktura nima zaključenega roba, zato se lahko z zaokrožitvami naselja formira urejen, zaključen rob- J rob jedra naselja proti uravnavi Savinjske doline je sicer nezaključen, vendar precej izrazit, zato naj se širitev naselja omeji proti J (tako, da se tvori zaključen rob med grajeno strukturo in kmetijskimi površinami)- prepoznana je izrazitejša prekinitev jedra naselja na JZ strani (ob cesti proti Vrtoglavu in gozdnem robu), zato naj se na tem delu naselje jasno zaključi (vsa ostala poselitev J od te prepoznane prekinitve funkcionalno in urbanistično deluje kot posamična poselitev, stavbna zemljišča se ohranjajo kot »A-razpršena poselitev«)- na Z robu jedra naselja je ob gozdnem in reliefnem robu prepoznan izrazit rob naselja, preko katerega naj se naselje ne širi- med jedrom naselja in Savinjo na njenem desnem bregu je v vmesnem prostoru na voljo še nekaj površin, kjer se naselje lahko notranje gosti, del zemljišč naj se ohrani v kmetijski rabi kot zelene površine naselja (prekinitev)- večja prekinitev naselja je prepoznana tudi na SZ robu jedra naselja, kjer naj se naselje smiselno zaključi in s tem prepreči širjenje ob prometnici (glavni regionalni cesti proti Zg. Savinjski dolini) in stapljanje z vse redkejšo razpršeno gradnjo, ki je ni mogoče sanirati na način vključitve v naselje (razgiban relief, večji stroški komunalnega opremljanja ipd.)- ohranja naj se prepoznana cenzura na S delu vikend naselja – desni breg med poselitvijo in Savinjo (območje je naravno ohranjeno, poseg v nabrežja Savinje ni dopusten tudi na podlagi drugih aktov – varstvo narave, državni prostorski akti, varstvo pred poplavami)- prav tako naj se poselitev ne širi preko izrazitega Z in J roba vikend naselja – desni breg, znotraj katerega so še na voljo nezazidana stavbna zemljišča, možna pa je tudi gostitev sicer precej disperzne gradnje (predvsem z zapolnitvijo osrednjega dela)

		<div><div>- vikend naselje – levi breg ima prepoznan J rob ob Savinji (kamor širitev niti prostorsko ni možna) ter predvsem S in SZ rob proti kmetijskim zemljiščem, le-ta naj se ohranja</div><div>- pri načrtovanju širitev naj se upošteva večjo atraktivnost prostora (predvideno povečanje potreb po stavbnih zemljiščih zaradi bližine priključka na 3 RO)<div><div>- celotna Savinja skozi naselje predstavlja omejitev rabe (DPN, območja ohranjanja narave, poplavna območja), hkrati pa tudi potencial atraktivnega zelenega prostora naselja</div></div></div><div>-</div></div>
analiza grajene strukture		
formalno merilo		
gostota pozidave	razdalja med stavbami rezultat: rob naselja glede na analizo grajene strukture	<div><div>- gostota razdalj med stavbami je praviloma znotraj območja buferja 40m, razdeljena na tri velike gruče – jedro naselja, vikend naselje – levi breg (S del) in vikend naselje – desni breg (J del)</div></div>
analiza dejanske rabe tal		
fiziognomsko – morfološko merilo		
sklenjenost pozidave	sklenjenost pozidanih in sorodnih zemljišč rezultat: rob naselja glede na analizo dejanske rabe tal	<div><div>- raba pozidanih zemljišč je sklenjena, razdeljena na tri gruče</div><div>- večja odstopanja so na območju jedra naselja na desnem bregu Savinje, kjer se v obrečnem prostoru nahaja več objektov (pozidana in sorodna zemljišča po dejanski rabi) na kmetijskih zemljiščih po NR</div></div>
sinteza in usmeritve za določitev UON in ODRN		
končni rezultat določitve meje UON in ODRN		<div><div>- meje znotraj vseh treh analiz se praviloma pokrivajo in dajejo jasna izhodišča za določitev območja naselja</div><div>- večje korekture se na podlagi vizualne analize nahajajo na območjih večje širitve na J delu jedra naselja</div><div>- ohrani se (vizualna) ločenost med jedrom naselja in obema vikend naseljema</div></div> <div><div>- Določitev UON / ODRN:</div><div>- UON-SZ1</div><div>- ohrani se večina stavbnih zemljišč naselja</div><div>- IZLOČ</div><div>- iz UON se izločijo stavbna zemljišča na J delu jedra naselja, ki se ohranijo kot stavbna zemljišča, določi se jim namenska raba »A-površine razpršene poselitve«</div><div>- iz UON se izloči območje posameznih stavbnih zemljišč, ki se nahaja znotraj DPA, saj na njih gradnja ni možna, zato se jim spremeni namenska raba iz stavbnih zemljišč v gozdna oz. v kmetijska zemljišča (skladno s pretežno dejansko rabo)</div><div>- iz UON se izločijo stavbna zemljišča na Z delu in sicer na dveh območjih: ob cesti, ki segajo v gozdni rob ter ob cerkvi, na vzpetini; tem</div></div>

	<div><div>zemljiščem se spremeni namenska raba iz stavbnih zemljišč v gozdna oz. v kmetijska zemljišča (skladno s pretežno dejansko rabo)</div><div>- UON-SZ2</div><div>- kot območja manjših zapolnitev, zaokrožitev in širitev se določi več območij ob robovih grajene strukture, na katerih večinoma že stojijo objekti oz. je določena dejanska raba kot pozidana in sorodna zemljišča ter posamezne manjše zapolnitve med takimi območji</div><div>- UON-DZ</div><div>- kot kmetijska, gozdna, vodna ter druga zemljišča, ki niso namenjena graditvi objektov in na katerih ni predviden razvoj se določijo zemljišča v obvodnem prostoru Savinje v jedru naselja na desnem bregu Savinje in sicer med reko in vodotokom Letuška struga, ta predstavljajo zeleno cenzuro in prehod iz grajene strukture jedra naselja prti strugi Savinje</div><div>- manjši pas takih zemljišč se določi tudi na levem bregu Savinje, na območju med obstoječimi stavbnimi zemljišči jedra naselja in Savinjo, kjer razvoj zaradi omejitev gradnje na vodnem zemljišču niti ni mogoč</div><div>- UON-DPA</div><div>- kot zemljišča, katerih razvoj je omejen z DPA in le-ta predstavlja podlago za posege v teh območjih, se določi območje Savinje po meji DPN (ki ureja protipoplavno varnost) in del območja DPN ob naselju (ki umešča plinovod)</div><div>- ODRZ-DZ(SZ)</div><div>- območja za dolgoročni razvoj naselja se v večjem obsegu določijo na J delu jedra naselja tako, da se postopoma vzpostavi zaključen rob grajene strukture</div><div>- območja za dolgoročni razvoj naselja se v večjem obsegu določijo tudi v V delu naselja na levem bregu, kjer se neizrazit rob sanira tako, da se s širitvijo poselitve jasno zaključijo robovi naselja na SV; zaradi bližine priključka 3 RO v sosednji občini se v tem delu naselja predvideva večje povpraševanje po individualni stanovanjski gradnji</div><div>- v manjšem obsegu se ta zemljišča določijo na desnem bregu Savinje med jedrom naselja in reko kot zapolnitev naselja</div><div>- v manjšem obsegu se določijo tudi na S robu jedra naselja, kjer se prav tako postopoma formira zaključen rob grajene strukture</div><div>- območja se določijo tudi kot postopna zapolnitev osrednjega dela vikend naselja – desni breg</div></div>
--	---

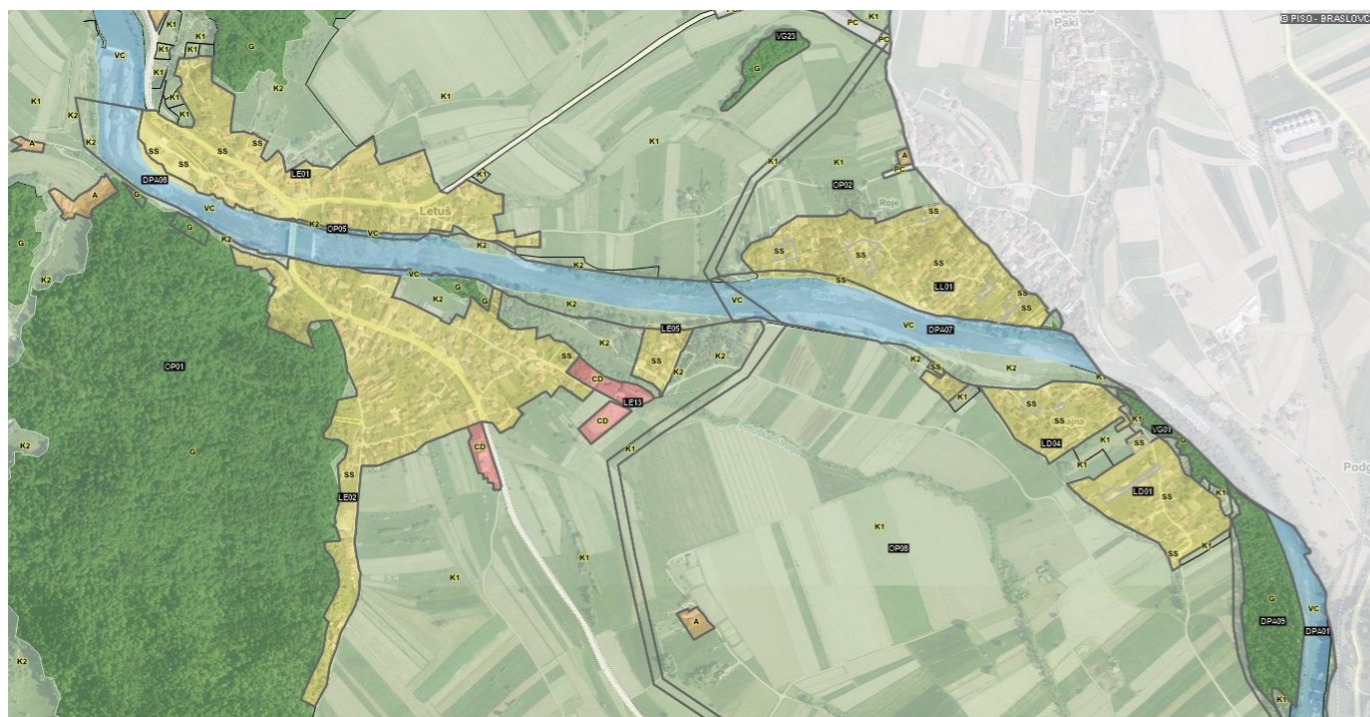
3.2. Izvedbeni prostorski akti

3.2.1. OPN

Občinski prostorski načrt Občine Braslovče (Ur. l. RS, št. 61/2018; v nadaljevanju: OPN) na območju strnjenege dela naselja Letuš (zahodni del) določa pretežno namensko rabo (NR) kot stavbna zemljišča in podrobno namensko rabo (PNR) kot S – območja stanovanj / SS – stanovanjske površine. Enako velja za obe Vikend naselji na levem in desnem bregu Savinje (vzhodni del). Ob tem se na južnem delu naselja na območju bencinskega servisa in območja storitev / proizvodnje nahajajo stavbna zemljišča s PNR C – območja centralnih dejavnosti / CD – Druga območja centralnih dejavnosti.

Savinja je opredeljena z NR območja voda in PNR V – območja površinskih voda / VC – celinske vode. Manjša območja ob Savinji, ki za gradnjo niso primerna predvsem zaradi vpliva voda, se ohranjajo v dejanski rabi, zadnje so določena bodisi kmetijska bodisi gozdna zemljišča. Najboljša kmetijska zemljišča (K1) se nahajajo južno in severno od naselja, večje sklenjene površine gozdnih zemljišč (G) pa pokrivajo Dobrovlje na zahodni strani.

Slika 19: PNRP na območju Letuša (vir: OPN, PISO)

Strnjen del naselja sodi v EUP Letuš: LE01, LE02 in LE05. Bencinski servis se nahaja v EUP Letuš: LE06. Območje storitev in proizvodnje se nahaja v EUP Letuš: LE12 in LE13.

Vikend naselji se nahajata v EUP Letuš – vikend naselje levi breg: LL01 in EUP Letuš - vikend naselje desni breg: LD01, LD02, LD03, LD04 in LD05.

OPN v 61. členu določa PIP za pretežni del strnjenega naselja z NR SS, t.j. za EUP LE01, LE02 in LE05¹³:

V EUP Braslovče: BR02, BR03, Gomilsko: GO01, Grajska vas: GR01, Letuš: LE01, LE02, LE05, Male Braslovče: MB01, MB02, MB03, Parižlje: PŽ01, PŽ02, PŽ06, Rakovlje: RA03, RA04, RA06, RA07, RA09, Spodnje Gorče: SG04, SG05, SG06, Šentrupert: ŠE01 veljajo naslednji prostorski izvedbeni pogoji glede:

1. namembnosti in vrste posegov v prostor

- 1.1. vrste objektov glede na namen in možnosti spremembe namembnosti objektov
 - 1.1.1. v EUP Gomilsko: GO01, Letuš: LE01, LE02, LE05, Parižlje: PŽ01, PŽ02, PŽ06, Rakovlje: RA06, RA07, RA09:
 - 11 Stanovanjske stavbe
 - 1.1.2. v EUP Braslovče: BR02, BR03, Grajska vas: GR01, Male Braslovče: MB01, MB02, MB03, Rakovlje: RA03, RA04, Šentrupert: ŠE01:
 - 111 Enostanovanjske stavbe
 - 1121 Dvostanovanjske stavbe
 - 1.1.3. v EUP Spodnje Gorče: SG04, SG05, SG06:
 - 111 Enostanovanjske stavbe
 - 127 Druge nestanovanjske stavbe
 - 1.1.4. v vseh EUP, razen Spodnje Gorče: SG04, SG05, SG06:
 - 2 Gradbeni inženirski objekti
 - 121 Gostinske stavbe
 - 122 Poslovne in upravne stavbe
 - 123 Trgovske stavbe in druge stavbe za storitvene dejavnosti
 - 124 Stavbe za promet in stavbe za izvajanje elektronskih komunikacij
 - 125 Industrijske stavbe in skladišča
 - 126 Stavbe splošnega družbenega pomena
 - 127 Druge nestanovanjske stavbe
 - 2 Gradbeni inženirski objekti in
 - drugi objekti, ki niso v nasprotju s podrobnejšo namensko rabo EUP
 - 1.2. vrste nezahtevnih in enostavnih objektov glede na namen
 - skladno s tabelo 3
- 2. velikosti objektov ali prostorskih ureditev**
- 2.1. tlorsni in višinski gabariti objektov
 - etažnost max. K+P+1+M, pri čemer je klet (delno) vkopana, kolenčni zid v mansardi pa ne presega višine 1,00 m
 - zaželeno ohranjanje regionalnih arhitekturnih posebnosti in sicer podolžnih tlorisov stavb
 - 2.2. faktor izrabe parcele, namenjene gradnji
 - max. 1,2
 - 2.3. faktor zazidanosti parcele, namenjene gradnji
 - max. 0,6
- 3. oblikovanja objektov**
- 3.1. pogoji za oblikovanje, ki izhajajo iz usmeritev za ohranjanje oblikovne podobe celotnega naselja
 - 3.1.1. v EUP Gomilsko: GO01
 - z novimi posegi se ohranja zasnova gručastega, deloma središčnega obcestnega naselja
 - 3.1.2. v EUP Grajska vas: GR01
 - z novimi posegi se v jedru ohranja gručasta zasnova naselja
 - 3.1.3. v EUP Letuš: LE01, LE02:
 - z novimi posegi se v jedru ohranja gručasta zasnova naselja

- 3.1.4. v EUP Male Braslovče: MB01:
 - z novimi posegi se ohranja zasnova obcestnega naselja
- 3.1.5. v EUP Parižlje: PŽ01, PŽ02, PŽ06:
 - z novimi posegi se ohranja zasnova gručastega naselja
- 3.1.6. v EUP Šentrupert: ŠE01:
 - z novimi posegi se ohranja zasnova obcestnega naselja
- 3.1.7. v vseh EUP:
 - načrtovanje skladno z regionalnimi značilnostmi, ohranjanje pretežne usmerjenosti slemen okoliških objektov (t.j. vzporedno s plastnicami), kjer gre za prepoznano kvaliteto; sleme je vzporedno z daljšo stranico
 - za vse EUP je pomembna revitalizacija jedra; poleg strukturne revitalizacije ter prenove objektov je potrebno tem EUP vrniti nekdanjo mentalno veljavo
 - potrebno se je posvetiti ambientalni sanaciji ter kvalitativni izboljšavi odprtih prostorov
 - oblikuje se osrednji trg, ki bo jedru dal mentalno in urbano središče
- 3.2. oblikovne poteze (vizualni poudarki, dominante, robovi naselja)
 - okoli objektov so obvezne zasaditve in ozelenitve
 - varujejo se vedute na spomenike, ki so zavarovani kot kulturna dediščina (npr. cerkev)
- 3.3. podrobnejši pogoji glede tipologije objektov
 - samostojne stavbe in sicer pretežno samostojne hiše, kmečke hiše in druge podeželske hiše, samostojne nestanovanjske stavbe (samostojne stavbe, namenjene strežbi hrane in pijače, penzioni, gostišča, gasilski domovi) in podobno
- 3.4. pogoji za ohranjanje ali spreminjanje obstoječih morfoloških struktur
 - z novimi posegi se nadaljuje morfologija trške zgoščene prostostojne gradnje
 - načrtovanje novih ureditev tako, da se ohrani morfologija umestitve posameznih objektov z večjim deležem zelenih površin
 - novi posegi se načrtujejo tako, da se obstoječa zazidava gosti, pri čemer se ohranjajo večji deleži odprtih površin med posameznimi objekti
- 3.5. oblikovanje, dimenzioniranje, umeščanje ter način medsebojnega povezovanja javnih in zelenih površin
 - skupne javne in zelene površine ne smejo biti ograjene (izjema so varnostne ograje ob igriščih oz. ob ostalih ureditvah, ki za svoje delovanje nujno potrebujejo ograjo)
- 3.6. pogoji za oblikovanje urbane opreme
 - enotno oblikovana
- 3.7. pogoji za oblikovanje, dimenzioniranje in umeščanje površin za mirujoči promet
 - površine za mirujoči promet naj bodo ozelenjene
 - parkirna mesta za posamezne objekte je možno zagotoviti tudi na skupnih parkirnih površinah
- 3.8. pogoji za oblikovanje gradbeno inženirskih objektov
 - gradbeno inženirski objekti naj bodo v pretežni meri vkopani oz. izvedeni tako, da ne kazijo podobe naselja
- 3.9. oblikovanje fasad – arhitekturni elementi na fasadi (okna, nadstreški, balkoni), barvni oz. drug videz fasade (struktura, vrsta materiala)
 - vsi objekti morajo biti oblikovani arhitekturno kvalitetno ter se morajo čim bolj nevtrarno ter neagresivno vključevati v okolico
 - fasade stanovanjskih objektov naj bodo bele ali v pastelnih barvah ali v naravni barvi materiala, priporočajo se pastelni odtenki zemeljskih barv
 - zaželena je uporaba lesa za stavbno pohištvo
 - stolpiči, večkotni in okrogli (krožni ali elipsasti ipd.) izzidki ter okrogli (krožni ali elipsasti ipd.) balkoni niso dovoljeni
- 3.10. oblikovanje streh objektov – nakloni strešin, smeri poteka slemen, oblikovanje arhitekturnih elementov streh (čopi, zatrepi, napušči, barva oz. tekstura kritine), uporaba materialov
 - strehe naj bodo dvokapnice z nakloni strešin od 30 do 45°

¹³ Določbe tega člena veljajo tudi za druge EUP.

- napušči naj bodo minimalni, kritina pa pretežno opečnata (zaželeni bobrovci ali zarezniki), pretežno v naravni opečnati (rdeči) barvi, izjemoma v sivih odtenkih, kadar je taka barva kritine prevladujoča v okolici
- strehe nestanovanjskih stavb s specifično funkcijo so lahko oblikovane drugače in sicer tako, da se prilagajajo funkciji objekta in so skladne s prevladujočimi elementi v okolici objekta

4. parcelacije

4.1. min. oz. max. površina v m² parcele, namenjene gradnji

- min. 400 m² - max. 800 m² za enostanovanjske stavbe,
- izjemoma so lahko parcele, namenjene gradnji enostanovanjskih stavb tudi večje, če se nahajajo znotraj grajenega območja kmetije
- za ostale objekte: velikosti parcel, namenjenih gradnji, naj se prilagajajo potrebam objektov

5. celostnega ohranjanja kulturne dediščine

5.1. v EUP Rakovlje: RA07:

- EUP se nahaja znotraj območja naselbinske kulturne dediščine in njegovega vplivnega območja; za vse posege je potrebno pridobiti kulturnovarstvene pogoje in soglasje

5.2. v EUP Grajska vas: GR01

- del EUP se nahaja znotraj območja naselbinske kulturne dediščine; za vse posege v tistem delu EUP, ki se nahaja znotraj zavarovanega območja, je potrebno pridobiti kulturnovarstvene pogoje in soglasje
- morebitna novogradnja na parcelah št. 1098, 831/3, 921/1, k.o. Grajska vas je sprejemljiva z upoštevanjem obstoječega urbanizma ter v tradicionalnih gabaritih in arhitekturi
- gradnja na parceli 1098, k.o. Grajska vas naj spoštuje urbanistično-zazidalno in arhitekturno kontinuiteto, locirana mora biti v skrajnem zahodnem robu navedene parcele, za posege na navedeni parceli je potrebno pridobiti kulturnovarstvene pogoje in soglasje

5.3. v EUP Braslovče: BR02, Gomilsko: GO01, Grajska vas: GR01, Letuš: LE01, LE02, Male Braslovče: MB01, Parižlje: P01, PŽ02, Rakovlje: RA06, RA07, Šentrupert: ŠE01:

- za vse posege v tistem delu EUP, kjer se nahajajo varovani objekti, je potrebno pridobiti kulturnovarstvene pogoje in soglasje

6. ohranjanja narave:

6.1. v EUP Letuš: LE02, Šentrupert: ŠE01, Grajska vas: GR01:

- z namenom ohranjanja habitata zavarovanih vrst netopirjev v ugodnem stanju naj se pred morebitno obnovo cerkev Sv. Janeza Krstnika (EUP Letuš: LE02), Sv. Ruperta (EUP Šentrupert: ŠE01), Sv. Krištofa (EUP Grajska vas: GR01) in izvedbo posegov v okolici upošteva pogoje, ki jih v mnenju poda Zavod RS za varstvo narave, OE Celje; v mnenju se opredelijo način in čas izvedbe obnovitvenih del in posegov na cerkvi ter v njeni neposredni okolici

7. ohranjanja kvalitet naselja

7.1. v EUP Letuš: LE02

- na parceli št. 469/227, k.o. Letuš je možna le nadomestna gradnja oziroma rekonstrukcija legalno zgrajene stavbe, kot izhaja iz določb člena tega odloka

8. zagotavljanja poplavne varnosti

8.1. v EUP Šentrupert: ŠE01:

- na naslednjih parc. št., vse k.o. Orla vas, je potrebno pred kakršnimikoli posegi preveriti, ali so izvedeni vsi omilitveni ukrepi, predvideni z državnim prostorskim aktom (.... člen), oz. če posegi v prostor ne povečujejo poplavne ali erozijske nevarnosti ali ogroženosti ter skladno s to preveritvijo izvajati nadaljnje posege: 444/6, 458/1, 458/2, 458/6, *178. V primeru, da se v postopku ugotavljanja ugotovi, da omilitveni ukrepi, predvideni z državnim prostorskim aktom (.... člen) niso bili izvedeni oz. predvideni poseg povečuje poplavne ali erozijske nevarnosti ali ogroženosti, posegi niso dopustni.

Na območju bencinskega servisa z NR CD, t.j. za LE06¹⁴, OPN v 81. členu določa PIP:

(1) V EUP Letuš: LE06, Šentrupert: ŠE04 je dopustno vzdrževanje, rekonstrukcija, odstranitev ter gradnja novih objektov, ki se nanašajo na nemoteno obratovanje bencinskega servisa z dodatno ponudbo in sicer:

- 121 Gostinske stavbe
- 123 Trgovske stavbe in stavbe za storitvene dejavnosti in
- 2 Gradbeni inženirski objekti

(2) Dopustna je postavitve tistih nezahtevnih in enostavnih objektov iz tabele 3, ki služijo za potrebe dejavnosti bencinskega servisa z dodatno ponudbo.

(3) Oblikovanje objektov bencinskega servisa z dodatno ponudbo naj se prilagaja njihovi funkciji, pri čemer višina novih objektov ne sme presegati višine obstoječega objekta bencinskega servisa oz. njegovega nadstreška.

(4) Na zunanjih robovih EUP, predvsem na jugu in zahodu EUP Letuš: LE06 in zahodu EUP Šentrupert: ŠE04, so obvezne zasaditve kot vizualna sanacija območja.

OPN za območja storitev in proizvodnje na južno-vzhodnem delu z NR CD, t.j. za EUP LE13, določa naslednje PIP v 66. členu¹⁵:

V EUP Braslovče: BR07, Grajska vas: GR08, Letuš: LE13, Spodnje Gorče: SG07 in Šentrupert: ŠE07 veljajo naslednji prostorski izvedbeni pogoji glede:

1. namembnosti in vrste posegov v prostor

1.1. vrste objektov glede na namen in možnosti spremembe namembnosti objektov

1.1.1. v EUP Braslovče: BR07

- 121 Gostinske stavbe
- 1.1.2. v EUP Grajska vas: GR08, Letuš: LE13 in Spodnje Gorče: SG07
- 121 Gostinske stavbe
- 122 Poslovne in upravne stavbe
- 123 Trgovske stavbe in druge stavbe za storitvene dejavnosti
- 124 Stavbe za promet in stavbe za izvajanje elektronskih komunikacij
- 125 Industrijske stavbe in skladišča
- možni so samo posegi za razvoj obstoječe dejavnosti v posamezni EUP,

1.1.3. v EUP Šentrupert: ŠE07

- 121 Gostinske stavbe
- 122 Poslovne in upravne stavbe
- 123 Trgovske stavbe in druge stavbe za storitvene dejavnosti
- 125 Industrijske stavbe in skladišča
- možni so samo posegi za razvoj obstoječe dejavnosti, in sicer: proizvodne in storitvene dejavnosti na področju proizvodnje aparatov in drugih polizdelkov ter prodaje tovornih in gradbenih vozil, ureditev utrjenih površin za odprt skladiščni prostor, objekt za pokrite skladiščne prostore in manipulativne površine za opravljanje dejavnosti,

- možne so samo tisti posegi in dejavnosti, pri katerih ob morebitnih poplavah ne obstaja možnost onesnaženja večjega obsega

- možne so samo tisti posegi in dejavnosti, ki ob morebitnih poplavah niso okolju škodljive

1.1.4. v vseh EUP:

¹⁴ Določbe tega člena veljajo tudi za druge EUP.

¹⁵ Določbe tega člena veljajo tudi za druge EUP.

- 127 Druge nestanovanjske stavbe
- 2 Gradbeni inženirski objekti in
- drugi objekti, ki niso v nasprotju s podrobnejšo namensko rabo EUP,
- 1.2. ne glede na določila točke 1.1. tega člena, je na mestu obstoječih stanovanjskih stavb in v celotni EUP Grajska vas: GR08 dopustno vzdrževanje, rekonstrukcija, odstranitev ter gradnja novih objektov in sicer:
- 111 Enostanovanjske stavbe
- 1121 Dvostanovanjske stavbe
- 1.3. vrste nezahtevnih in enostavnih objektov glede na namen
- skladno s tabelo 3
- 2. velikosti objektov ali prostorskih ureditev**
- 2.1. tlorsni in višinski gabariti objektov
- etažnost max. K+P+1+M, pri čemer mora biti klet v celoti vkopana, kolenčni zid v mansardi pa ne presega višine 0,00 m ali max. K+P+M, pri čemer je lahko klet delno vkopana, kolenčni zid v mansardi pa ne presega višine 1,00 m
- višina max. do 12 m
- izjema so obstoječi objekti, ki so večjih dimenzij od navedenih v predhodnih alinejah – ti se lahko obnavljajo in rekonstruirajo, pri čemer se ne sme preseči faktorjev izrabe parcele, namenjen gradnji
- zaželeno ohranjanje regionalnih arhitekturnih posebnosti in sicer podolžnih tlorisov stavb
- 2.2. faktor izrabe parcele, namenjene gradnji
 - max. 2,4
- 2.3. faktor zazidanosti parcele, namenjene gradnji
 - max. 0,8
- 3. oblikovanja objektov**
- 3.1. pogoji za oblikovanje, ki izhajajo iz usmeritev za ohranjanje oblikovne podobe celotnega naselja
- območje naj bo ozelenjeno
- ozelenitve so potrebne tudi na zunanjih mejah območja kot vizualna sanacija objektov
- 3.2. oblikovne poteze (vizualni poudarki, dominante, robovi naselja)
- okoli objektov so obvezne zasaditve in ozelenitve
- obvezne so zasaditve na zunanjih robovih vseh EUP
- 3.3. podrobnejši pogoji glede tipologije objektov
- tipologija objektov naj sledi funkciji objekta in naj ji bo podrejena
- 3.4. pogoji za ohranjanje ali spreminjanje obstoječih morfoloških struktur
- območje je morfološkega značaja gospodarske cone
- 3.5. oblikovanje, dimenzioniranje, umeščanje ter način medsebojnega povezovanja javnih in zelenih površin
- skupne javne in zelene površine ne smejo biti ograjene (izjema so varnostne ograje ob igriščih oz. ob ostalih ureditvah, ki za svoje delovanje nujno potrebujejo ograjo)
- 3.6. pogoji za oblikovanje urbane opreme
- enotno oblikovana
- 3.7. pogoji za oblikovanje, dimenzioniranje in umeščanje površin za mirujoči promet
- površine za mirujoči promet naj bodo ozelenjene
- 3.8. pogoji za oblikovanje gradbeno inženirskih objektov
- gradbeno inženirski objekti naj bodo v pretežni meri vkopani
- 3.9. oblikovanje fasad – arhitekturni elementi na fasadi (okna, nadstreški, balkoni), barvni oz. drug videz fasade (struktura, vrsta materiala)
- objekti naj bodo oblikovani sodobno ter v duhu svoje funkcije
- za fasade ni dovoljeno uporabljati živih barv
- 3.10. oblikovanje streh objektov – nakloni strešin, smeri poteka slemena, oblikovanje arhitekturnih elementov streh (čopi, zatrepi, napušči, barva oz. tekstura kritine), uporaba materialov

- na strehah (predvsem večjih objektov) je možno postaviti sončne module oz. fotovoltaične sisteme
- strehe se prilagajajo funkciji objekta, možne so tudi ravne strehe in strehe nižjih naklonov (max. naklon simetrične dvokapnice je do 45°)
- 4. parcelacije**
- 4.1. min. oz. max. površina v m² parcele, namenjene gradnji
- velikosti parcel, namenjenih gradnji, naj se prilagajajo potrebam objektov
- 5. varstva pred hrupom**
- 5.1. v vseh EUP
- na zunanjih robovih EUP so obvezne zasaditve, tudi kot vizualna sanacija EUP
- 5.2. v EUP Letuš: LE13:
- na zunanjem, predvsem na zahodnem in južnem robu EUP je potrebno postaviti tako protihrupno zaščito, da v sosednji EUP Letuš: LE02 zaradi hrupa ne bodo presežene največje dovoljene vrednosti, ki veljajo v EUP Letuš: LE02 skladno s ... Odstavkom člena tega odloka.
- 5.3. v EUP Spodnje Gorče: SG07:
- na zunanjem, predvsem na zahodnem in severnem robu EUP je potrebno postaviti tako protihrupno zaščito, da v sosednji EUP Spodnje Gorče: SG01 zaradi hrupa ne bodo presežene največje dovoljene vrednosti, ki veljajo v EUP Spodnje Gorče: SG01 skladno s... člena tega odloka.
- 5.4. v EUP Šentrupert: ŠE07:
- na zunanjem, predvsem na zahodnem in severnem robu EUP je potrebno postaviti tako protihrupno zaščito, da v sosednji EUP Šentrupert: ŠE01 zaradi hrupa ne bodo presežene največje dovoljene vrednosti, ki veljajo v EUP Šentrupert: ŠE01 skladno s ... odstavkom ... člena tega odloka.
- 6. zagotavljanja poplavne varnosti**
- 6.1. v EUP Šentrupert: ŠE07:
- v EUP je potrebno pred kakršnimkoli posegi preveriti, ali so izvedeni vsi omilitveni ukrepi, predvideni z državnim prostorskim aktom (... člen), oz. če posegi v prostor ne povečujejo poplavne ali erozijske nevarnosti ali ogroženosti ter skladno s to preveritvijo izvajati nadaljnje posege. V primeru, da se v postopku ugotavljanja ugotovi, da omilitveni ukrepi, predvideni z državnim prostorskim aktom (... člen) niso bili izvedeni oz. predvideni poseg povečuje poplavne ali erozijske nevarnosti ali ogroženosti, posegi niso dopustni.

Določbe OPN neposredno ob predhodno navedenem območju storitev in proizvodnje v EUP LE13 zahodno od nje, v EUP LE12, dopuščajo zgolj ureditev odprtega skladišča za les za potrebe dejavnosti v EUP LE13. Določila so podana v 83. členu:

V EUP Letuš: LE12 je dopustna zgolj ureditev odprtega skladišča za les s potrebnimi utrditvami terena in sicer zgolj za razvoj obstoječe dejavnosti v EUP Letuš: LE13. Gradnja stavb ni dopustna.

Za območji Vikend naselij OPN določa izdelavo OPPN, ki je bil predpisan zaradi celovite sanacije teh območij ter predhodne preveritve skladnosti z izdelanimi strokovnimi podlagami ali prostorskimi akti (DPN z ukrepi) s področja poplavne varnosti. Ker sta obe Vikend naselji predvideni za rušitev, določbe OPN glede usmeritev za izdelavo OPPN niso več relevantne.

3.2.2. OPPN za obnovo

Na območju Vikend naselij je bil zaradi protipoplavne sanacije sprejet t.i. OPPN za obnovo, s katerim se je določilo območje nadomestitvenih gradenj v Braslovčah in Rakovljah ter pogoji za rušitev in sanacijo Vikend naselij v Letušu¹⁶.

Odlok o občinskem podrobnem prostorskem načrtu za obnovo po poplavih na območju dela Letuša (levi in desni breg Gmajna) in širitev naselja Braslovče z Rakovljami za nadomestitveno gradnjo je bil sprejet v letu 2025 (Uradne objave Občine Braslovče št. 3/2025, 26.6.2025) na podlagi določb ZUreP-3, ZORZFS, ZIUOPZP in v skladu s Programom odprave posledic neposredne škode na stvareh zaradi poplav 4.8.2023, ki ga je sprejela Vlada RS dne 16.5.202.

OPPN za obnovo na območju Vikend naselij določa naslednje:

III. del: IZVEDBENA REGULACIJA PROSTORA NA OBMOČJU PRESELITVE DELA LETUŠA – LEVI IN DESNI BREG GMAJNA

1. poglavje: DOPUSTNE UREDITVE

44. člen

(vrste dopustnih posegov na območju obstoječih objektov)

(1) Na območju preselitve dela Letuša – levi in desni breg Gmajna, kjer stojijo obstoječi objekti, je predvidena njihova odstranitev. Na tem območju je prepovedana gradnja objektov in stavb, ki predstavlja novogradnjo, rekonstrukcijo, manjšo rekonstrukcijo, vzdrževanje objekta in spremembo namembnost. Dopustna je zgolj gradnja gospodarske javne infrastrukture ter posegi za saniranje plazov in izvedba ukrepov za varstvo pred škodljivim delovanjem voda.

(2) Odstranitve objektov se lahko izvajajo fazno in sicer po preselitvah stanovalcev. Posamezne faze morajo biti funkcionalno zaključene celote, faznost pa načrtovana na način, da ne bo povzročen škodljiv vpliv na vodni režim ali stanje voda.

45. člen

(vrste dopustnih posegov na območju zazidanih stavbnih zemljišč s sprejetimi OPPN)

(1) Na območju preselitev dela Letuša – levi in desni breg Gmajna, kjer se nahajajo zazidana stavbna zemljišča in veljajo sprejeti OPPN iz naslednjega odstavka tega člena, veljajo enaki pogoji, kot jih predpisuje 44. člen tega odloka.

(2) Sprejeti OPPN na območju preselitve dela Letuša – levi in desni breg Gmajna (v nadaljevanju: območje preselitve), na katerih se je gradnja že realizirala, so naslednji:

• Letuš – levi breg EUP LL01:

LL01/01: Odlok o OPPN za območje PA1 - vikend naselje Letuš – levi breg (Feldin) (Uradni list RS, št. 58/09)

LL01/02: Odlok o OPPN za območje PA1 - vikend naselje Letuš – levi breg (Maglica) (Uradni list RS, št. 31/10)

LL01/03: Odlok o OPPN sanacija t.i. vikend naselja Letuš – levi breg Savinja II. faza (Uradni list RS, št. 53/10)

LL01/04: Odlok o OPPN za del območja PA1 - Vikend naselje Letuš – levi breg (Rožič) (Uradni list RS, št. 27/11)

LL01/05: Odlok o OPPN za območje PA1 - vikend naselje Letuš – levi breg (Jeseničnik) (Uradni list RS, št. 97/11)

LL01/06: Odlok o OPPN za del območja PA1 - Vikend naselje Letuš – levi breg (Radanovič) (Uradni list RS, št. 47/14)

LL01/07: Odlok o OPPN za del območja PA1 – Vikend naselje Letuš – levi breg (Golob) (Uradni list RS, št. 60/16)

• Letuš – desni breg EUP LD01 – LD05:

LD01/01: Odlok o OPPN za del območja urejanja PA 6 – Vikend naselje Letuš – desni breg (Uradni list RS, št. 31/10)

LD01/02: Odlok o OPPN za del območja urejanja PA6 – območje vikend naselje Letuš-desni breg (Marko, Sešel) (Uradni list RS, št. 8/16).

LD04/01: Odlok o OPPN za del območja PA6 – Vikend naselje Letuš – desni breg (Božiček) (Uradni list RS, št. 60/16)

LD04/02: Odlok o OPPN za del območja PA6 – Vikend naselje Letuš – desni breg (Kočever) (Uradni list RS, št. 3/17)

LD04: Odlok o OPPN za del enote urejanja prostora Letuš – vikend naselje desni breg: LD04-1 (ID: 1620) (Uradni list RS, št. 65/21)

46. člen

(vrste dopustnih posegov na območju nezazidanih stavbnih zemljišč s sprejetimi OPPN)

(1) Na območju preselitev dela Letuša – levi in desni breg Gmajna, kjer se nahajajo nezazidana stavbna zemljišča in veljajo sprejeti občinski podrobni prostorski načrti (OPPN) iz naslednjega odstavka tega člena, je prepovedana gradnja objektov in stavb, ki predstavlja novogradnjo. Dopustna je zgolj gradnja gospodarske javne infrastrukture ter posegi za saniranje plazov in izvedba ukrepov za varstvo pred škodljivim delovanjem voda.

(2) Sprejeti OPPN na območju preselitve, na katerih se gradnja še ni realizirala, so naslednji:

• Letuš – desni breg EUP LD01:

LD01: Odlok o občinskem podrobnem prostorskem načrtu za del enote urejanja prostora Letuš - vikend naselje desni breg: LD01-1 (ID:2242) (Uradne objave Občine Braslovče, št. 3/23)

¹⁶ Na delu območja OPPN za obnovo je v pripravi DPN, s katerim se načrtujejo protipoplavni ukrepi in bo po sprejemu nadomestil OPPN za obnovo.

47. člen
(vrste dopustnih posegov na ostalih zemljiščih)

Na vseh ostalih zemljiščih na območju preselitve dela Letuša – levi in desni breg Gmajna, ki niso zajeta v določbah 44., 45. in 46. člena tega odloka, veljajo enaki pogoji, kot jih predpisuje 44. člen tega odloka. Izrecno je prepovedana tudi gradnja vseh vrst objektov za kmetijske dejavnosti. Pri vseh posegih na gozdna zemljišča in gozdni rob je potrebno upoštevati zakonodajo s področja varovanja gozdnih površin in varovalnih gozdov.

2. poglavje: POGOJI GLEDE OSTRANITVE OBJEKTOV IN DRUGIH POSEGOV

48. člen
(pogoji za preureditve in odstranitve obstoječe GJI)

(1) Na območju preselitve, ki posega na območje Letuš - levi breg, potekajo obstoječi NN nadzemni in podzemni elektro vodi in priključne merilne omarice napajani iz obstoječe TP Letuš vikendi. Glede na to, da je celotno območje preselitve predvideno kot razlivno polje, se bodo vsi prej navedeni obstoječi elektro vodi fizično odstranili, obstoječa merilna mesta pa odjavila. Obstoječa TP Letuš vikendi se nahaja izven razlívne območja, zato ostane v funkciji. Iz le te se izvedejo dodatni novi NN podzemni električni vodi, ki bodo z električno energijo napajali obstoječe porabnike na območju levega brega, ki se nahajajo izven razlívne območij ter se hkrati napajalo preko obstoječih NN elektro vodov, ki trenutno potekajo po predvidenem razlívne območju (znotraj območja preselitve) in se bodo v skladu s smernico opustili in odstranili. Iz obstoječe TP Letuš vikendi je predvidena izgradnja dveh novih NN izvodov, in sicer prvi v smeri proti zahodu vse do tč. "M", ter drugi proti vzhodu vse do tč. "N", kjer se predvidoma postavijo nove razdelilne omarice v katere se priključijo obstoječi porabniki, ki se nahajajo izven območja preselitve.

(2) Na območju preselitve, ki posega na območje Letuš - desni breg, potekajo obstoječi NN nadzemni in podzemni elektro vodi in priključne merilne omarice napajani iz obstoječe TP Zelenjak ter obstoječ SN 20 kV daljnovod, ki služi za napajanje slednje. Glede na to, da je celotno območje preselitve predvideno kot razlivno polje, se bodo vsi prej navedeni obstoječi SN in NN elektro vodi kot tudi TP Zelenjak fizično odstranili, obstoječa merilna mesta pa odjavila. Za napajanje dela obstoječih NN porabnikov, ki se nahajajo izven območja preselitve (zaradi opustitev obstoječe TP Zelenjak), se za potrebo zagotavljanja napajanja z električno energijo iz obstoječe TP Letuš Travner v smeri jugovzhoda vse do tč. "O" položi nov NN podzemni električni vodi. V tej točki se na primernem mestu postavi nova razdelilna omarica v katero se priključita obstoječa porabnika, ki se nahajata na tem območju. V okviru odstranitve obstoječe TP Zelenjak je predvidena tudi opustitev in odstranitev obstoječega 20 kV priključnega daljnovoda DV 20 kV D23/10 DV Zelenjak med opor. št. 10 (tč. "P") in omenjeno TP. Ker je s tega DV izveden tudi daljnovodni odcep za obstoječo TP Letuš črpališče – tuja, ki pa po trenutnih smernicah EC ostaja v funkciji, se v tč. "P", t.j. opor. št. 10, postavi nov kotni A- drog vpet v AB klešče.

(3) V fazi nadaljnjega načrtovanja in pred pridobitvijo gradbenih dovoljenj je potrebno upoštevati idejno zasnovo načrt elektrifikacije Ureditev električnih vodov v OPPN za območje poselitve dela naselja Letuš - desni in levi breg (Gmajna) (Elektro Celje d.d., d.o.o., št. pr. 102/25, januar 2025).

(4) Ob pripravi projektne dokumentacije za odstranitev obstoječih objektov mora investitor zaradi preureditve in odstranitve obstoječih elektroenergetskih vodov iz prejšnjih odstavkov z Elektrom Celje d.d. skleniti dogovor o investicijskih sovlaganjih.

(5) Vsa ostala gospodarska javna infrastruktura se odstrani v skladu s pogoji upravljavca.

49. člen
(varnost plovbe)

Za gradnjo ali obnovo objektov, ki lahko vplivajo na varnost plovbe, na obali ali v vodi, je potrebno skladno z zakonom, ki ureja varnost plovbe po celinskih vodah, potrebno pridobiti soglasje z vidika pogojev za varnost plovbe, ki ga izda Uprava Republike Slovenije za pomorstvo.

50. člen
(ravljanje z odpadki pri odstranitvah objektov)

(1) Pri odstranitvi objektov je potrebno zagotoviti oddajo gradbenih odpadkov zbiralcu gradbenih odpadkov ali izvajalcu obdelave teh odpadkov.

(2) Če pri odstranitvi objektov ni mogoče preprečiti mešanja gradbenih odpadkov, je potrebno zagotoviti, da se pred odstranitvijo objektov odstranijo iz objektov nevarni gradbeni odpadki, če je to tehnično izvedljivo. V načrtu gospodarjenja z gradbenimi odpadki je potrebno v zvezi s predvidenimi količinami gradbenih odpadkov in z načini njihove obdelave upoštevati tudi usmeritve iz operativnega programa varstva okolja na področju gradbenih odpadkov ter priporočila Protokola EU za ravnanje z gradbenimi odpadki in odpadki iz rušenja objektov in Smernice za presojo ravnanja z odpadki pred rušenjem in obnovo zgradb - Ravnanje z gradbenimi odpadki in odpadki iz rušenja objektov v EU, ter področno zakonodajo.

(3) Pri ravnanju z gradbenimi odpadki, ki vsebujejo azbest, je treba upoštevati tudi določbe predpisa o ravnanju z odpadki, ki vsebujejo azbest, in predpisa o pogojih, pod katerimi se lahko pri odstranitvi objektov odstranjujejo materiali, ki vsebujejo azbest. Pri ravnanju z gradbenimi odpadki, ki vsebujejo PCB, je treba upoštevati tudi določbe predpisa, ki ureja odstranjevanje polikloriranih bifenilov in polikloriranih terfenilov.

(4) Ključni vidik ustreznega ravnanja z odpadki je ločevanje materialov na izvoru. Bolje kot so odpadki ločeni, lažja je nadaljnja obdelava odpadkov, npr. ponovna uporaba odpadkov, učinkovitejša je recikliranje in boljša je kakovost recikliranih materialov. Najmanj zaželeno ravnanje z odpadki je odlaganje odpadkov na odlagališčih, pri čemer je potrebno upoštevati tudi določbe predpisa, ki ureja odlagališča odpadkov. Predelava primernih inertnih ali nenevarnih odpadkov z njihovo uporabo pri prenavljanju in zasipanju in podobnih delih ne pomeni nujno odlaganja na odlagališču. Določbe predpisa o odlagališčih odpadkov se tako ne uporabljajo za uporabo inertnih odpadkov kot polnilo pri vzpostavitvi novega ali nadomestitvi prejšnjega stanja okolja, če se vnašajo v skladu s predpisom, ki ureja obremenjevanje tal z vnašanjem odpadkov.

4. Urbanistična zasnova naselja Letuš

4.1. Uvod

Na podlagi predhodnega analitičnega dela je pripravljena **Urbanistična zasnova naselja Letuš**.

Ocenjeno je, da se v Letušu na območju Vikend naselja – levi in desni breg (Gmajna) odstrani cca 150¹⁷ objektov, za katere se nadomestitveni objekti zagotavljajo na drugem območju (Braslovče z Rakovljami ter druga naselja v regiji) ali pa so se ponudile drugačne rešitve glede nadomestitve objektov. Na tem območju se z DPN načrtujejo večji posegi za namen protipoplavnih ureditev širše regije (zadrževalniki). Zato se pri konceptu razvoja in nove UZ Letuš območje DPN za protipoplavno zaščito upošteva kot dejstvo v prostoru z omejeno rabo, ki se v UZ zgolj evidentira, do tega območja pa se UZ vsebinsko in razvojno ne opredeljuje.

Slika 20: Okvirno območje preselitve Letuš – levi in desni breg

4.2. Okvirno ureditveno območje naselja

Ureditveno območje naselja skladno z zakonom¹⁸ obsega obstoječe naselje, nepozidana zemljišča namenjena graditvi objektov, kmetijska, gozdna in vodna zemljišča, ki niso namenjena graditvi objektov in na katerih ni predviden razvoj, so pa zaradi svoje lege povezana z drugimi deli naselja in so v funkciji poselitve.

Pri določitvi meje ureditvenega območja naselja in samega koncepta razvoja naselja Letuš se tako upošteva meja obstoječega naselja, poleg tega pa tudi območja varovanj in omejitev, vplivi in povezave s sosednjimi območji ter možne širitve. Največji omejitveni faktor pri določitvi meje naselja imajo z DPN načrtovani protipoplavni ukrepi.

Obstoječe naselje

V ureditveno območje naselja se vključi zgolj obstoječe strnjeno naselje, ki obsega najstarejši del Letuša pod Dobrovljami. V ureditveno območje naselja zaradi načrtovane rušitve nista več vključeni Vikend naselji na levem in desnem bregu Savinje.

Ureditveno območje naselja Letuš skladno z zakonom¹⁹ vključuje obstoječo grajeno strukturo (brez gradnje, ki je načrtovana za rušitev) in se določi na podlagi strokovnih podlag. Obstoječe naselje vključuje funkcionalno enote: strnjeno naselje na obeh straneh Savinje, zeleni sistem ob Savinji, staro jedro centralnih dejavnosti ob cerkvi ter novo jedro centralnih dejavnosti na južnem vstopu v naselje.

Območja varovanj in omejitev

Kot izrazito območje omejitev za nadaljnji razvoj naselja je prepoznano poplavno območje v J in JV delu, ki se ureja v DPN (v pripravi). V okviru UZ se zgolj prikaže kot evidentirano dejstvo v prostoru, medtem ko se razvoj na tem območju z UZ ne načrtuje.

Pomembno območje varovanj in omejitev predstavlja območje kulturne dediščine ob cerkvi, kjer je potrebna ohranitev kvalitetnih pogledov iz nižjih delov naselja proti cerkvi.

Savinja z obvodno vegetacijo, ki deli naselje na dva dela, v njegovem osrednjem delu predstavlja pomembno naravno prvino prostora, ki se vključi v zeleni sistem naselja.

Območje Dobrovelj na zahodni strani naselja predstavlja izrazit rob naselja in sicer zaradi strnjenih gozdov in reliefnih robov (strmi prehodi na planoto proti zahodu). Poleg tega je to območje zaradi večjih naklonov tudi erozijsko bolj ogroženo, zato se upošteva kot omejitveni faktor pri poselitvi.

¹⁸ ZUreP-3, 3. člen.

¹⁹ ZUreP-3, 3. člen: »naselje je območje obstoječega naselja, ki obsega zemljišča, pozidana s stanovanjskimi in drugimi stavbami ter gradbeno-inženirskimi objekti in pripadajočimi površinami, potrebnimi za njihovo uporabo, ter javne površine; naselje tvori skupina najmanj desetih stanovanjskih stavb; naselja se med seboj razlikujejo po funkciji in vlogi v omrežju naselij ter velikosti, urbanistični ureditvi in arhitekturi; naselja se razvrščajo na mesta, druga urbana naselja in druga naselja;«.

¹⁷ Ocenjena številka izhaja iz podatka v letu 2023.

Vplivi in povezave

Ureditveno območje naselja se načrtuje tako, da se vanj vključijo vse funkcije naselja, razvoj naselja pa se usmerja na površine s primernim radijem peš dostopnosti do teh funkcij.

Manjše možne širitve naselja se nahajajo ob posameznih robovih naselja. Največja širitev se načrtuje na južnem delu naselja, na poplavno varnih območjih, kamor se seli tudi v poplavi poškodovan kulturni in gasilski dom.

Okvirno ureditveno območje

Meja okvirnega ureditvenega območja se določi tako, da se vanj vključijo 5 funkcionalnih enot:

- **FE1:** Strnjeno naselje
- **FE2:** Zeleni sistem ob Savinji
- **FE3:** Staro jedro centralnih dejavnosti
- **FE4:** Novo jedro centralnih dejavnosti
- **FE5:** Obrtno poslovna cona

→ **FE1:** Funkcionalna enota predstavlja strnjeno naselje na obeh straneh Savinje. Gre za najstarejši del poselitve, ki se je širila okrog cerkve ter ob prehodu (mostu) preko Savinje v smereh sever (ob prometnici proti Zg. Savinjski dolini), vzhod (ob prometnici proti Šmartnemu ob Paki) ter jug (na širšem območju med prometnicami proti Vrtočglavu, proti Šentrupertu ter proti Malim Braslovčam). Funkcionalno enoto sestavljajo starejša kmetijska gospodarstva ter novejša stanovanjska pozidava na vmesnih prostih površinah. Gabariti in tipologija so pretežno podeželski (kmetijska gospodarstva, sestavljena iz stanovanjske stavbe in večjih kmetijskih objektov kot so hlevi ter manjših pomožnih kmetijskih objektov) z nekoliko višjimi objekti (trška arhitektura) v najožjem centralnem delu. Iz gabaritov obstoječe gradnje močnejše izstopa novejši večnadstropni blok na vzhodnem vstopu v naselje, ob prometnici proti Šmartnem

→ **FE2:** Zeleni sistem obsega osrednji del ob vodotoku Savinja, kjer je dejanska raba kmetijska s posameznimi ostanki nižinskih gozdov. Raba je podrejena varstvu vodotoka (Natura2000) ter omejitvam zaradi poplav.

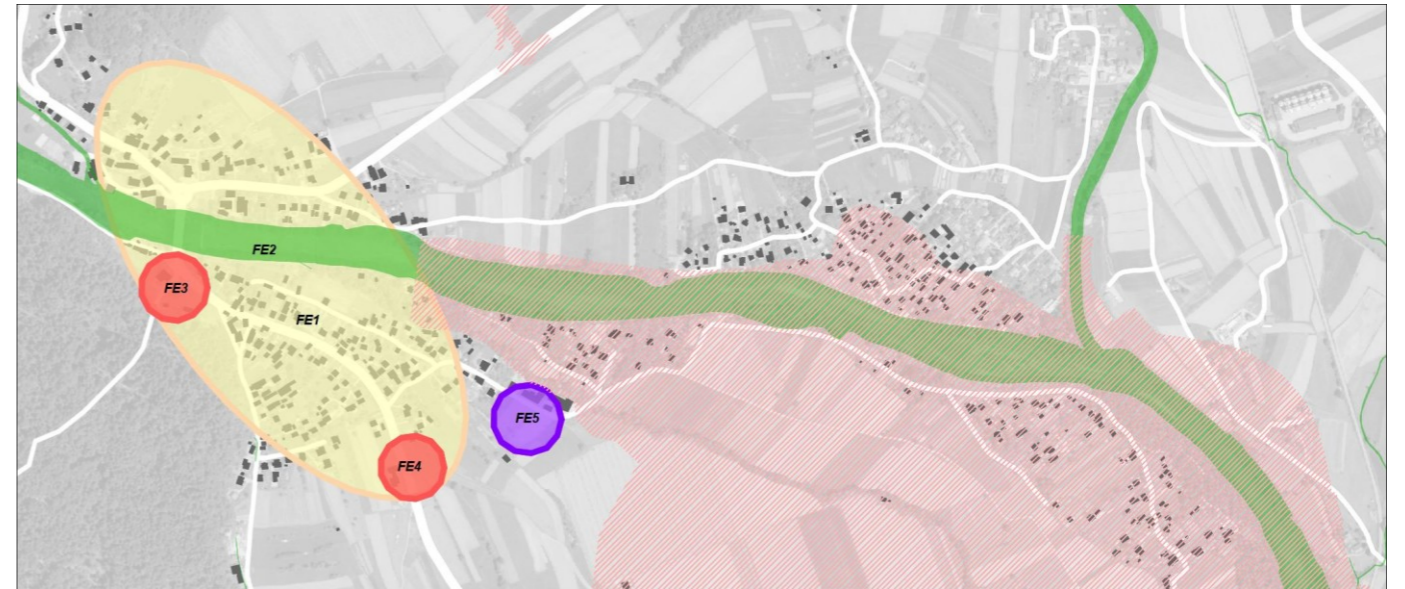
→ **FE3:** Staro jedro centralnih dejavnosti ob cerkvi predstavlja zahodni del naselja na vzpetini nad Savinjo, kjer se poleg cerkve nahaja podružnična osnovna šola.

→ **FE4:** Novo jedro centralnih dejavnosti na južnem vstopu v naselje predstavlja bencinski servis, okrog katerega se na novo formirajo centralne dejavnosti naselja. Na to območje se seli gasilski in kulturni dom.

→ **FE5:** Obrtno poslovna cona se nahaja na JV delu naselja na območju obstoječih storitvenih / proizvodnih dejavnosti. Predstavlja in razvija se kot lokalna obrtno poslovna cona v manjšem obsegu, saj se na območju Občine (Šentrupert, Trnava) že umeščajo²⁰ večje urejene površine za intenzivnejši obrtno poslovni namen.

Vzhodni in južni del Letuša, predvsem širše območje Vikend naselij na levem in desnem bregu, kje gre za državno prostorsko načrtovanje za zmanjšanje poplavne ogroženosti, se v ureditveno območje naselja ne vključi.

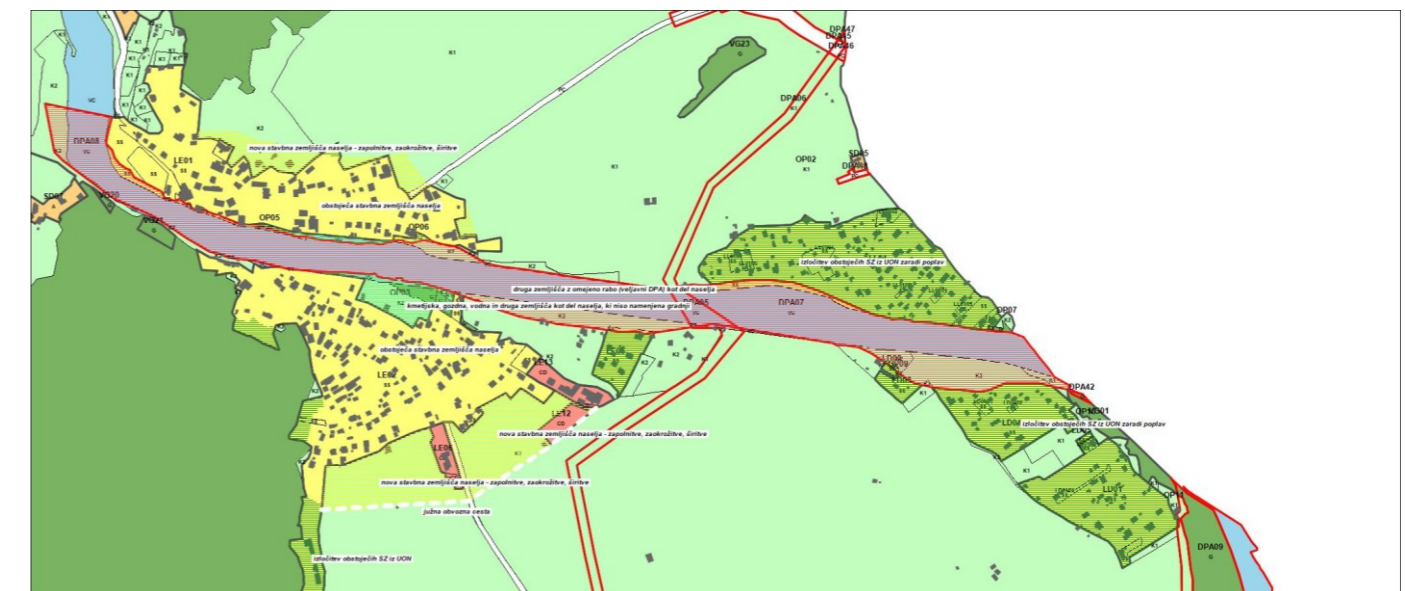
Slika 22: Funkcionalne enote in območja omejitev zaradi državnega prostorskega načrtovanja (v pripravi) na širšem območju

Slika 23: Okvirno ureditveno območje naselja s funkcionalnimi enotami

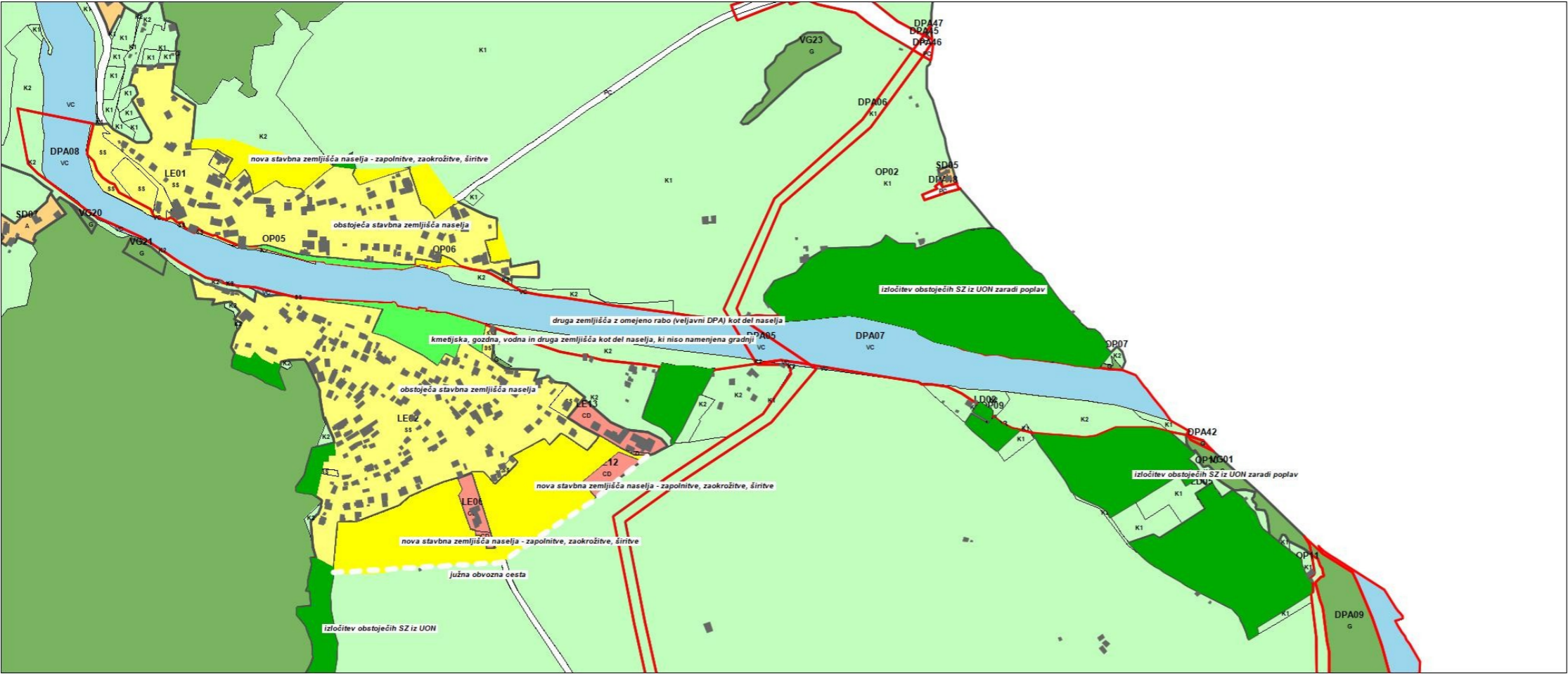

Slika 24: Usmeritve za določitev namenske rabe (NR) na širšem območju s prikazi sprememb veljavne NR

²⁰ Umeščanje občinske poslovne cone poteka s SD OPN3.

Slika 25: Usmeritve za določitev namenske rabe na širšem območju s prikazi končnega stanja

Slika 26: Ureditveno območje naselja s konceptom urbanistične zasnove

4.3. Okvirno območje za dolgoročni razvoj naselja

Območje za dolgoročni razvoj naselja Letuš se ne določi.

Okvirna območja za dolgoročni razvoj naselij se namreč lahko določijo le za tista naselja, ki so poimensko navedena v policentričnem urbanem sistemu, kot ga določa prostorski strateški akt o usmerjanju prostorskega razvoja države.

Ker v občini ni nobenega naselja, ki bilo poimensko navedeno takem aktu, se posledično za Letuš ne more določiti območij za dolgoročni razvoj naselij, kot jih določata ZUreP-2 in ZUreP-3.

4.4. Usmeritve za razporeditev dejavnosti v naselju z morebitnimi vplivi na sosednja območja

Stanovanja se razporedijo v celotni funkcionalni enoti →**FE1** in segajo na zahodu do gozdnega roba, na jugu se oblikuje nov rob naselja, do katerega lahko sega mešana stanovanjska gradnja, na vzhodu so stanovanja omejena do območja državnega prostorskega načrtovanja, na severu pa se zaokrožijo po obstoječi meji naselja zaradi še ne poznane trase in vplivov navezave na priključek 3RO. Umešča se mešana stanovanjska raba podeželskega tipa, kmetijska gospodarstva in spremljajoče dejavnosti, ki s stanovanjsko rabo niso v konfliktu. Gabarit in tipologija se prilagaja obstoječim značilnostim naselja, ki ga zaznamuje pretežno tipologija prostostojećih (predvsem) enostanovanjskih stavb.

Posamezne kmetije kot ostanki nekdanjih gospodarstev se ohranjajo v celotni funkcionalni enoti →**FE1**, saj imajo zaradi manjše kmetijske proizvodnje minimalen vpliv na okolje. Ob tem se zagotavljajo zadostni odmiki med stanovanjsko rabo in kmetijskimi gospodarstvi.

Staro jedro centralnih dejavnosti (→**FE3**) se ohranja v rabi cerkve za **verske dejavnosti** ter podružnične šole za dejavnosti **družbene javne infrastrukture**.

Novo jedro centralnih dejavnosti (→**FE4**) se krepi z novimi vsebinami. Tu se poleg obstoječega bencinskega servisa z bifejem umesti nov gasilski in kulturni dom, poleg katerega se umeščajo tudi **javne športno-rekreacijske površine**.

Manjše obrtne in podobne gospodarske dejavnosti lokalnega značaja se umeščajo na območje obstoječih obrtnih in storitvenih dejavnosti (→**FE5**). Večje proizvodne površine se v ureditveno območje ne umeščajo, zanje so zagotovljene površine v skupni poslovni coni v območju Trnave in Šentruperta.

Gospodarska javna infrastruktura se ureja na celotnem območju (→**FE1**, →**FE3**, →**FE4** in →**FE4**) skladno z načrtovano zasnovo razporeditve dejavnosti, z družbeno javno infrastrukturo, javnimi površinami ter s površinami za šport, rekreacijo in zelenimi površinami. Uredi se prometna mreža in sicer v obliki povezanega zunanjega obroča na južni strani. Zunanji obroč predstavlja rob grajene strukture na jugu in sicer kot nova obvozna cesta na jugu.

Javne površine se uredijo kot prosto dostopne zelene površine v osrednjem delu ureditvenega območja na širšem območju Savinje in predstavljajo zeleno cenzuro (→**FE2**).

Površine za šport in rekreacijo in hkrati javne površine kot so otroška igrišča, športna igrišča in podobno se uredijo v obeh jedrih centralnih dejavnosti. Povezujejo se z območjem družbene javne infrastrukture ob šoli (→**FE3**) in z novim kulturnim in gasilskim domom (→**FE4**).

4.5. Način razvoja naselja oziroma njegovih delov

Staro jedro ob cerkvi (→**FE3**) se razvija skladno z usmeritvami kulturne dediščine tako, da se ohranjajo bistvene kakovostne strukture naselja, nova gradnja pa je podrejena varstvenemu vidiku kulturne dediščine ter ohranjanju pogledov na cerkev kot dominantno. Območje šole se v tej enoti razvija z zagotavljanjem potrebnih površin šole in morebitne širitve teh dejavnosti, poleg tega pa se sem umešča javne športne in rekreativne površine.

Stanovanjska gradnja s spremljajočo dejavnostjo se v →**FE1** razvija z notranjo gostitvijo in minimalno širitvijo na zunanjih robovih tako, da ne posega v načrtovane zelene površine ob Savinji (→**FE2**) ter da se ustrezno odmakne od gozdnega roba na zahodu. Stanovanjska gradnja se v →**FE1** razvija predvsem z notranjo gostitvijo na neizkoriščenih površinah. Določbe OPN (PIP) zagotavljajo ustrezno regulacijo gradnje.

V južnem delu →**FE1** se na območju večje širitve mešana stanovanjska gradnja zaradi povsem novega razvojnega območja umešča s podrobnejšim izvedbenim prostorskim aktom (OPPN), ki mora poleg ustrezne morfološke zasnove območja to širitev ustrezno navezati na obstoječe dele naselja z novo južno obvožno cesto. Le-ta se na regionalno cesto priključi južno od bencinskega servisa, kjer se uredi tudi priključek za nov gasilski in kulturni dom.

Novo jedro centralnih dejavnosti (→**FE4**) se razvija skladno s potrebami obstoječega bencinskega servisa ter z novo širitvijo za namen gradnje kulturnega in gasilskega doma, ki se seli iz poplavno ogroženega območja iz severnega dela Letuša.

Lokalno obrtna cona (→**FE5**) se razvija s prenovo degradiranih objektov, novo rabo in notranjim razvojem na obstoječih površinah. Na območju obstoječih manipulativnih površin (odprto skladišče lesa) se le-ta ohranjajo. Na njih se nova gradnja ne načrtuje zaradi težje dostopnosti do območja, bližine stanovanj in načrtovane večje gospodarske cone v občini.

Zeleni sistem (→**FE2**) se ohranja v čim bolj naravni obliki z obstoječim obvodnim prostorom vodotoka Savinja, v katerega se ne posega. Območje predstavlja zeleno cenzuro in je podrejeno varstvu narave (Natura2000), vanj pa se izjemoma umeščajo pešpoti, v kolikor se posegi uskladijo z varstvenimi režimi.

4.6. Območja in omrežja gospodarske javne infrastrukture in družbene infrastrukture ter njihova zmogljivost

Zasnova infrastrukturnih sistemov se načrtuje skladno z načrtovano zasnovo namenske rabe površin. Pri načrtovanju infrastrukture se smiselno teži k oblikovanjem enotno usklajenih koridorjev infrastrukture za vse nivoje omrežij (primarno, sekundarno, distribucijsko).

Vsa območja, za katera je predvidena prenova in širitev, se ustrezno **infrastrukturno opremijo**. Povsem novo izgradnjo celotne infrastrukture zahteva razvoj dela območja →**FE4**, kamor se umešča nov gasilski in kulturni dom ter širitev mešane stanovanjske rabe na jugu →**FE1**. Obe območji se povežeta z infrastrukturnim sistemom preostalega naselja, še posebej se pozornost nameni sistemu pešpoti tako, da nov sistem koristi tudi obstoječim delom naselja. Skupna povezana na prometni sistem se uredi za obe območji v skupnem krožišču (križišču) na regionalni cesti južno od bencinskega servisa. Od tod se odcepi proti vzhodu priključek za gasilski in kulturni dom, proti zahodu pa nova južna obvozna cesta.

Družbena infrastruktura se prvenstveno umešča na območje →**FE3**, kjer se zagotovi tudi dodatne prostorske možnosti za potrebe šole.

4.7. Območja javnih površin

Javne zelene površine se načrtujejo v osrednjem delu ureditvenega območja ob Savinji (→**FE2**). Območje predstavlja zeleno cenzuro, gradnja v zelenem pasu ni mogoča. V zeleno cenzuro so vključena območja kmetijskih zemljišč, voda in območja naravnih vrednot, ki se jim raba ohranja, pri čemer je kmetijska raba omejena z bližnjo stanovanjsko gradnjo (prepoved gnojenja, uporabe škropiv in podobno). V območje →**FE2** se umeščajo pešpoti ob hkratnem upoštevanju varstvenih režimov. Zeleni sistem →**FE2** se razvija v sodelovanju s pristojno službo s področja ohranjanja narave.

Športno rekreativne površine, ki so namenjene prebivalcem celotnega naselja, se uredijo ob šoli v →**FE3** ter ob kulturnem in gasilskem domu v →**FE4**. Obstoječe rekreativne površine ob starem kulturnem domu, ki se zaradi poplav odstrani (severni del →**FE1**), se ohranijo v svoji funkciji.

Javne površine predstavljajo tudi ceste in pločniki in se primerno uredijo z urbano opremo ter ozelenijo.

4.8. Območja prepoznavnih značilnosti v prostoru

Najstarejši del naselja s cerkvijo (→**FE3**) kot vidno izpostavljeno dominantno predstavlja prepoznavno značilnost v prostoru, v kateri je razvoj podrejen varstvenemu režimu kulturne dediščine.

4.9. Razvrednotena območja in način njihove nove ureditve

V ureditvenem območju ni razvrednotenih območij. Posamezne stavbe, ki so opuščene ali propadajo, se prenove skladno z usmeritvami, ki veljajo za novo gradnjo v posamezni enoti.

Prenova stavb v →**FE3** je podrejena smernicam varstva kulturne dediščine.

4.10. Območja prenove

V ureditvenem območju ni večjih območij prenove. Manjše območje prenove se nahaja na območju obstoječih storitvenih in proizvodnih dejavnosti na jugo-vzhodnem delu naselja (→**FE2**), ki predstavlja potencial za lokalno obrtno poslovno cono in se ga v tem smislu tudi prenove.

4.11. Zeleni sistem naselja

Osrednje zelene površine v zelenem sistemu naselja predstavlja območje ob Savinji →**FE2**. Le-to se poveže s širšim naseljem.

Na celotnem območju →**FE1** se predvsem ob cestah zagotovijo drevoredne in druge zasaditve kot del celovite ureditve območja. Južna obvozna cesta se z namenom manjše vizualne izpostavljenosti naselja ozeleni z drevoredno zasaditvijo.

4.12. Območja, za katera se izvede projektni natečaj ali ena od alternativnih oblik natečaja

Takih območij v ureditvenem območju ni. Lahko pa se Občina naknadno odloča za take oblike pridobivanja strokovnih rešitev za javne objekte ali druge vsebine.

4.13. Usmeritve za urbanistično in arhitekturno oblikovanje

Usmeritve se nanašajo na morfologijo in tipologijo, gabarite, volumne, gradbene linije in podobno.

Pretežno stanovanjska gradnja na območjih →**FE1** se umešča kot prostostoječa gradnja in sicer pretežno kot eno- ali dvostanovanjska stavba ali dvojček v točkovnem vzorcu zidave²¹.

Stanovanjska gradnja z nestanovanjskimi kmetijskimi stavbami se ohranja v obliki kmetijskih gospodarstev v celotnem območju →**FE1**.

Nestanovanjska gradnja kot je gostinstvo, storitve, trgovina in podobno se v →**FE1** kot mešanem območju za poselitev in spremljajoče dejavnosti umešča enako kot stanovanjska gradnja v točkovnem vzorcu, pri čemer se gabariti objektov prilagajajo funkciji objekta. Enak način umeščanja nestanovanjskih objektov (cerkev, šola, kulturni in gasilski dom) velja tudi v jedrih centralnih dejavnosti, →**FE3** in →**FE4**.

Ob tem se centralne dejavnosti v →**FE3** (cerkev, šola) oblikujejo skladno s smernicami varstva kulturne dediščine ter tako, da se varujejo kvalitetni pogledi na dominantno (cerkev).

²¹ Točkovni vzorec zidave je vzorec točkovno razporejenih prostostojećih stavb. V tem vzorcu je možna gradnja naslednjih tipov stanovanjskih stavb:

- Enostanovanjska stavba je stavba z enim stanovanjem v točkovnem vzorcu zidave.
- Dvostanovanjska stavba je stavba v točkovnem vzorcu zidave z dvema stanovanjema, ki imata ločena vhoda.
- Dvojček sta dve enostanovanjski stavbi v točkovnem vzorcu zidave z ločenima vhodoma. Stavbi se stikata na skupni parcelni meji dveh ločenih gradbenih parcel in imata nad to parcelno mejo eno skupno steno.

Družbena infrastruktura (šola, kulturni in gasilski dom) v →**FE3** in →**FE4** se urejajo tako, da se ohranja točkovni vzorec pozidave z večjim deležem javnih odprtih zelenih površin okoli objektov ter z večjimi javnimi športno-rekreativnimi ureditvami.

Območje →**FE2** se ohranja kot območje brez stavb.

4.14. Usmeritve za varstvo okolja, ohranjanje narave in varstvo kulturne dediščine, doseganje energetske učinkovitosti in trajnostne rabe naravnih virov

Varstvo okolja se zagotavlja s komunalno opremljenostjo obstoječih in novih zemljišč za gradnjo ter z racionalnim ravnanjem s komunalnimi in drugimi odpadki na celotnem ureditvenem območju, v →**FE1**, →**FE3**, →**FE4** in →**FE5**. Na tem območju se prioriteto pristopi k izgradnji javnega kanalizacijskega sistema.

Na celotnem ureditvenem območju se varuje zrak tako, da se preprečuje prekomerno onesnaževanje z emisijami iz objektov, spodbuja možnosti pasivnega ogrevanja in učinkovite rabe energije, javni objekti se celovito energetske sanirajo, naselje se poveže z učinkovitim in privlačnim sistemom kolesarskih povezav in pešpoti. V naselje se ne umešča dejavnosti z večjimi vplivi na okolje kot je industrija, velike kmetijske farne in podobno.

Z namenom varstva okolja in ugodnega vpliva na mikroklimo naselja se območje →**FE2** ohranja kot zeleni sistem brez možnosti gradnje stavb.

V →**FE2** se ohranja vodotok Savinja z obvodnim prostorom on upoštevanju varstvenega režima Natura2000.

Posamezni objekti kulturne dediščine, ki se nahajajo predvsem v →**FE3** in v →**FE1**, se varujejo tako, da morebitni posegi na objektih prispevajo k trajni ohranitvi dediščine ali zvišanju njene vrednosti ter dediščino varujejo in ohranjajo na mestu samem (in situ). Na registrirani stavbni dediščini se ohranjajo vrednote, kot so:

- tlorisna in višinska zasnova (gabariti),
- gradivo (gradbeni material) in konstrukcijska zasnova,
- oblikovanost zunanjsčine (členitev objekta in fasad, oblika in naklon strešin, kritina, stavbno pohoštvo, barve fasad, fasadni detajli),
- funkcionalna zasnova notranjosti objektov in pripadajočega zunanjega prostora,
- sestavine in pritikline,
- stavbno pohoštvo in notranja oprema,
- komunikacijska in infrastrukturna navezava na okolico,
- pojavnost in vedute (predvsem pri prostorsko izpostavljenih objektih – npr. cerkvah)
- celovitost dediščine v prostoru (prilagoditev posegov v okolici značilnostim stavbne dediščine),
- zemeljske plasti z morebitnimi arheološkimi ostalinami.

Energetska učinkovitost se dosega s spodbujanjem učinkovite rabe energije v vseh enotah, pri gradnji in obratovanju objektov se upošteva pogoje predpisov o učinkoviti rabi energije v stavbah. Za obstoječe javne objekte se pristopi k celoviti energetske sanaciji stavb skladno z nacionalnimi programi in predpisi za pospeševanje okolju prijazne in učinkovite rabe energije.

Za posege energetske sanacije je v →**FE3** z vidika varstva kulturne dediščine treba preučiti vsak posamezen ukrep in sicer:

- vgradnja toplotne izolacije na izpostavljenih fasadah praviloma ni dopustna, izjemoma je dopustna na fasadah, ki niso izpostavljene in nimajo likovne vrednosti,
- struktura, tekstura in barva zaključnega sloja fasadne obloge mora imeti enake lastnosti kot prvotna fasada; morebitne členitve fasad (fuge, stiki različnih materialov, barv) je treba pri rekonstrukciji ponoviti,
- pri obnovi ali zamenjavi stavbnega pohoštva ima obnova oken (kitanje, tesnjenje, oplesk) prednost pred zamenjavo z novimi; novo stavbno pohoštvo mora biti po merah, obliki, materialu, profilaciji in barvi enako originalnemu; namestitvev in vgradnja zunanjih senčil je dopustna le tam, kjer je to že originalno in to v enakih oblikovnih značilnostih,
- toplotna izolacija strešnih površin je možna na način, da se z njo ne spreminja videza strehe,
- pri namestitvev zunanjih enot strojne opreme (klimatske naprave, fotovoltaični paneli, toplotne črpalke ipd.) naj se smiselno presodi o uporabi strojnih naprav brez zunanjih enot; v primeru uporabe strojnih naprav z zunanjimi enotami je te naprave sprejemljivo namestiti le izven vidnega polja izpostavljenih fasad oziroma streh, to je na dvoriščne strani, za balkonske ograje ipd.; nameščanje naprav na ulične fasade in druge izpostavljene dele objektov ni sprejemljivo.

Pri trajnostni rabi naravnih virov se z namenom ohranjanja voda preprečuje vplive vseh dejavnosti v naselju na vodotok Savinjo. Intenzivna kmetijska dejavnost se usmerja izven naselja. Kmetijske površine se kot travnate površine ohranjajo v →**FE2**. Gozdne površine kot posamezne ostanke nižinskih gozdov v →**FE2** se varuje s preprečevanjem širjenja poselitve iz →**FE1** v gozdni rob.

4.15. Program ukrepov z usmeritvami za njihovo izvajanje

Za izvajanje UZ skrbi Občina Braslovče tako, da prostorske akte na območju naselja Letuš pripravlja skladno z vsemi usmeritvami iz UZ. UZ se postopoma uresničuje skozi izvedbene prostoru akte skladno s potrebami v prostoru. Prioritetno se izgradi kulturni in gasilski dom v območju →**FE4**. Na celotnem območju Občina skrbi za usklajen razvoj celotne infrastrukture. Ob razvoju območja →**FE1** v južnem delu je potrebna izgradnja nove prometne povezave na jugu (južna obvozna cesta).

Pri urejanju na območju starega jedra →**FE3** Občina sodeluje z Zavodom za varstvo kulturne dediščine.

Pri urejanju območja →**FE2** ter robnih enot, ki posegajo v Savinjo, Občina sodeluje z Zavodom RS za varstvo narave in z Direkcijo RS za vode.

4.16. Ukrepi za prilagajanje na podnebne spremembe in omejitve, ki veljajo za ogrožena območja

Ukrepi za prilagajanje na podnebne spremembe se v vseh enotah nanašajo na preprečevanje in zmanjšanje posledic naravnih nesreč, ki nastopijo kot posledica neugodnih vremenskih razmer.

Pri posegih na erozijska območja je potrebna predhodna strokovna preveritev nameravanega posega (ustrezno geološko mnenje).

Posegi na poplavna območja niso možni.

Z namenom zagotavljanja ugodne mikroklime v naselju se ohranja in ureja nova ozelenitev okrog grajene strukture v vseh enotah. Odprte površine se ozelenjuje ali tlakuje na način, da se v čim večji možni meri zmanjša hipni odtok padavinske vode. Območje →**FE2** se ohranja nepozidano. Ohranja se obvodni prostor Savinje

V vseh enotah se spodbuja učinkovit zajem in raba meteorne vode v objektih (splakovanje) in njihovi okolici (zalivanje ipd.).

Energetsko se prenovi obstoječ stavbni fond, pri čemer se za objekte kulturne dediščine upoštevajo usmeritve pristojnega Zavoda RS za varstvo kulturne dediščine.

Pri gradnji in obratovanju objektov se v vseh enotah upošteva pogoje predpisa o učinkoviti rabi energije v stavbah. Spodbuja se projektiranje za naravno prezračevanje in/ali zmanjševanje potrebe po ohlajanju. Usmeritve k minimalnim emisijam v stavbah vodijo k spremembam v strukturi goriv. Tehnologije, ki izrabljajo fosilna goriva, se postopoma zamenjajo bodisi s tehnologijami, ki izrabljajo OVE, ali s toplotnimi postajami in priklopi na sisteme daljinskega ogrevanja.

5. Strokovna ocena o tem, ali je zaradi gradnje kulturnega in gasilskega doma potrebno izvesti celovito presojo vplivov na okolje

V UZ je podana možnost gradnje kulturnega in gasilskega doma v novem jedru centralnih dejavnosti na južnem vstopu v naselje, v funkcionalni enoti →**FE4**.

Slika 27: Prioritetna selitev gasilskega in kulturnega doma iz območja poplav (SZ del naselja ob Savinji) na poplavno varno območje (J del naselja).

Natančna lokacija novega kulturnega in gasilskega doma s pripadajočo infrastrukturo obsega okvirno naslednja zemljišča s parcelnimi številkami, vse k.o. 984 Letuš: *73-del, *118, *119, 200/1, 200/2, 200/3, 200/4-del, 200/5-del, 434-del, 435, 436-del, 437-del, 438-del, 439-del, 440, 441/1-del, 441/2-del, 454-del, 455-del, 456-del, 460/1-del, 460/3-del, 460/4-del, 1371/2-del, 1375/1-del, 183/11-del, 183/12-del, 184/1-del, 184/2-del. Območje je veliko cca 1,2 ha.

Na tem območju se nadomesti obstoječ kulturni in gasilski dom, ki je bil poškodovan v poplavih 2023 in se ga zato na poplavno ogroženi lokaciji ob Savinji odstrani²².

Za umestitev novega kulturnega in gasilskega doma na južnem delu Letuša se lahko izdela t.i. OPPN za obnovo, ki se lahko izvaja na podlagi 131.a člena ZUreP-3 v povezavi z 16. členom Zakona o interventnih ukrepih za odpravo posledic poplav in zemeljskih plazov (Uradni list RS, št. 95/23, 117/23, 131/23-ZORZFS in 62/24; v nadaljnjem besedilu: ZIUOPZP) ter na podlagi Programa odprave posledic neposredne škode na stvareh zaradi poplav 4.8.2023, ki ga je sprejela Vlada RS dne 16.5.2024.

ZUreP-3 s tem v zvezi določa, da se za načrtovanje prostorskih ureditev, namenjenih za odpravo posledic naravnih in drugih nesreč, omogoča sprejem OPPN za odpravo posledic naravne nesreče, t.j. OPPN za obnovo (131.a člen ZUreP-3). Z njim se lahko spremeni tudi namenska raba prostora (NR) in prostorski izvedbeni pogoji (PIP), določeni z OPN. Druge NR so podrejene izvedbi ukrepov za zagotavljanje poplavne varnosti in zagotovitev novih stavbnih zemljišč. Podrobnejšo vsebino in namen OPPN za obnovo ZIUOPZP določa z dodatnim 131.a členom ZUreP-3.

Pred sprejetjem sklepa o pripravi OPPN za obnovo skladno s petim odstavkom 131.a člena ZUreP-3 se kot obvezna strokovna podlaga izdela UZ, poleg tega pa je del UZ tudi strokovna ocena o tem, ali je

zaradi spremembe NR ali podrobnejše namenske rabe (PNR) ali PIP potrebno izvesti celovito presojo vplivov na okolje (CPVO).

Ocenjuje se, da je za območje OPPN (t.j. za umestitev gasilskega in kulturnega doma na kmetijska zemljišča po NR) potrebno spremeniti NR iz kmetijskih zemljišč v stavbna zemljišča ter določiti PIP. S tem v zvezi tretji odstavek 128. člena ZUreP-3 določa, da se CPVO izvede za OPPN, s katerim se spreminja namenska raba prostora.

OPPN za obnovo pa ob tem ne posega v varstvene režime in zato nanje nima pomembnega vpliva.

Glede nadaljnje odločitve o izvedbi CPVO se predlaga, da se v postopku OPPN za obnovo skladno z 9. odstavkom 131.a člena ZUreP-3 zaprosi pristojno ministrstvo, da odloči o tem, ali je za OPPN za obnovo treba izvesti CPVO.

²² Odstranitev je predvidena na zemljiščih s parcelnimi številkami, vse k.o. 984 Letuš: 634/2, 634/3-del in 634/4-del.

6. Viri in literatura

- Fister, P. (1979)
Obnova in varstvo arhitekturne dediščine, Ljubljana: Partizanska knjiga, VTOZD-oddelek za arhitekturo univerze v Ljubljani
- Fister, P. (1993)
Arhitekturne krajine in regije Slovenije, Ljubljana: Ministrstvo za okolje in prostor RS, Zavod RS za prostorsko planiranje
- Fister, P. (1993, Glosar)
Glosar arhitekturne tipologije, Ljubljana: Ministrstvo za okolje in prostor Republike Slovenije, Zavod za prostorsko planiranje
- Furman Oman, G., Furman Oman, M. (SP, 2006)
Strokovne podlage za strategijo prostorskega razvoja in prostorski red občine Braslovče (Urbanisti Gorazd Furman Oman s.p., Celje, št. proj. 05-14, 05-13, datum: julij, 2005 – september, 2006)
- Furman Oman, G., Furman Oman, M. (SP, 2016)
Merila in kriteriji za določitev ureditvenega območja naselja (naročnik: MOP, izvajalec: Urbanisti, d.o.o., št. 135-2016, 20.8.2016)
- Furman Oman, G., Furman Oman, M. (SP, 2022)
Strokovne podlage za določitev ureditvenih območij naselij in območij za dolgoročni razvoj naselij na območju občine Braslovče (Urbanisti, d.o.o., Celje, št. proj. 203-2020, datum: 31.5.2022, 12.8.2022 – dopol.)
- Furman Oman, G., Furman Oman, M. (SP, 2023)
Širitev naselja Rakovlje z Braslovčami – območje za preselitve dela naselja Letuš - desni in levi breg (Gmajna) - strokovne podlage (Urbanisti, d.o.o., Celje, št. proj. 277-2023, datum: 2023)
- Geografski atlas Slovenije (1998)
Geografski atlas Slovenije: država v prostoru in času, glavni urednik: Fridl, J. et al., Ljubljana: DZS
- Marušič, J. (1996)
Značilni krajinski vzorci Slovenije: po projektu Regionalna razdelitev krajinskih tipov Slovenije, Ljubljana: Ministrstvo za okolje in prostor RS, Urad RS za prostorsko planiranje
- Marušič, I. (1998)
Krajine predalpske regije, nosilec naloge: Marušič, J., Jančič, J., sodelavci: Hladnik, J. et al., Ljubljana: Ministrstvo za okolje in prostor RS, Urad RS za prostorsko planiranje
- Mejač, Ž. (1996)
Tipološka klasifikacija krajine: mednarodni posvet: zbornik, organizacija Inštitut za krajinsko arhitekturo in Urad RS za prostorsko planiranje, uredila, Mejač, Ž., Ljubljana: Ministrstvo za okolje in prostor RS, Urad RS za prostorsko planiranje

Orožen Adamič, M., Perko, D., Kladnik, D. (1995)
Krajevni leksikon Slovenije, Ljubljana: DZS

Resolucija o Dolgoročni podnebni strategiji Slovenije do leta 2050
Uradni list RS, št. 119/21 in 44/22 – ZVO-2

Smernice organa upravljanja za krepitev podnebne odpornosti infrastrukture v obdobju 2021–2027 (2023, verzija 1.0)

Ljubljana, dostopno na:

https://evropskasredstva.si/app/uploads/2023/09/Smernice_za_krepitev_podnebne_odpornosti_ve_rzija1_7_9_2023.pdf

Tipologija stavb (2019)

Priročnik, Državni prostorski red (DPR), Ministrstvo za okolje in prostor, Direktorat za prostor, graditev in stanovanja, Univerza v Ljubljani, Fakulteta za arhitekturo (ur. Čerpes, I., Červek, J., Grohar, J., avtorji Čerpes, I., Grohar, J., Perovič, V., Vidic, A.), Ljubljana: Fakulteta za arhitekturo

Zakonodaja

Odlok o strategiji prostorskega razvoja Slovenije
Uradni list RS, št. 76/04

Pravilnik o vsebini, obliki in načinu priprave državnega prostorskega načrt
Uradni list RS, št. 106/11, 61/17 – ZUreP-2, 199/21 – ZUreP-3 in 44/22 – ZVO-2

Uredba o prostorskem redu Slovenije
Uradni list RS, št. 122/04, 33/07 – ZPNačrt, 61/17 – ZUreP-2 in 199/21 – ZUreP-3

Zakonu o interventnih ukrepih za odpravo posledic poplav in zemeljskih plazov iz avgusta 2023 (ZIUOPZP)
Uradni list RS, št. 95/23, 117/23 in 131/23 – ZORZFS

Zakon o prostorskem načrtovanju (ZPNačrt)
Uradni list RS, št. 33/07, 70/08 – ZVO-1B, 108/09, 80/10 – ZUPUDPP, 43/11 – ZKZ-C, 57/12, 57/12 – ZUPUDPP-A, 109/12, 76/14 – odl. US, 14/15 – ZUUJFO, 61/17 – ZUreP-2 in 199/21 – ZUreP-3

Zakon o obnovi, razvoju in zagotavljanju finančnih sredstev (ZORZFS)
Uradni list RS, št. 131/23

Zakon o urejanju prostora (ZUreP-2)
Uradni list RS, št. 199/21, 18/23 – ZDU-10, 78/23 – ZUNPEOVE in 95/23 – ZIUOPZP

Zakon o urejanju prostora (ZUreP-3)
Uradni list RS, št. 199/21, 18/23 – ZDU-10, 78/23 – ZUNPEOVE, 95/23 – ZIUOPZP, 23/24, 109/24, 25/25 – odl. US, 75/25 in 14/26

